gemeente opmeer

PROGRAMMABEGROTING

2023

Programmabegroting 2023

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 5
Programma's 19
Programma 0 20
Programma 1 30
Programma 2 36
Programma 3 41
Programma 4 46
Programma 5 51
Programma 6 59
Programma 7 69
Programma 8 76
Paragrafen 82
Paragraaf 1 84
Paragraaf 2 94
Paragraaf 3 99
Paragraaf 4 107
Paragraaf 5 112
Paragraaf 6 118
Paragraaf 7 125
Financieel 131
Recapitulatiestaat 132
Geprognotiseerde meerjarenbalans 133
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves 134
Investeringsplan 2023-2026 136
Personele lasten 137
Incidentele baten en lasten 138
Bijlagen 139
Bijlage 1: Tabel Onderhoud Kapitaalgoederen 140

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

We bieden u hierbij de programmabegroting 2023 inclusief de meerjarenraming 2024-2026 aan.

Het is de eerste begroting van dit college (gebaseerd op het Coalitieakkoord 2023-2026). In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat het begrotingsjaar 2026 sterk afhankelijk is van de extra inkomsten van het Rijk. Zowel het VNG als wel de provincies hebben vooralsnog geen duidelijkheid gekregen. Hierbij speelt dat in 2026 nog onduidelijk is wat de gevolgen zullen zijn voor alle gemeenten van de Herijking van de gemeentewet. Daarom is het begrotingsjaar 2026 buiten beschouwing gelaten m.b.t. het sluitend maken van de meerjarenbegroting.
Wij wachten de informatie van de septembercirculaire of andere berichten van de Rijksoverheid af om mogelijk meer te kunnen aangeven. Hieromtrent wordt u separaat voor behandeling van de begroting in de gemeenteraad geïnformeerd.
Conform de Voorjaarsnota 2022 bieden wij u een (behoudens begrotingsjaar 2026) een sluitende begroting aan.

In Nederland is grote onzekerheid en grote zorg omtrent de toekomst. Na de Coronacrisis, was er aandacht voor de tekorten op de woningmarkt, de stikstof- en klimaatcrisis. De oorlog in Oekraïne heeft gezorgd voor veel vluchtelingen vanuit Oekraïne naar Nederland en verhoging van de energiekosten. Momenteel verkeren onze burgers en bedrijven in grote onzekerheid, hoe zij de eindjes aan elkaar kunnen knopen en/of hoe de recent bekend gemaakte kabinetsplannen zullen uitwerken.
Het kabinet heeft aangekondigd op korte termijn tegemoet te komen aan burgers om de energiekosten enigszins te beteugelen. Ook is de vanuit de gemeente recent het bedrag verhoogd van € 800 naar € 1.300 Voor het MKB is een regeling in de maak.
De gemeente is bij genoemde crisissen volgend op het Rijksbeleid. Toch hebben we in 2022 onze burgers geholpen in de Coronacrisis en heeft de gemeente haar verantwoordelijkheid genomen m.b.t. de opvang van vluchtelingen. Dat blijven we in 2023 ook doen. In deze begroting kunt u vaststellen dat op genoemde onderwerpen wij als college de ambitie van de Toekomstvisie en het coalitieprogramma hebben vertaald naar diverse voorstellen.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2022 in de gemeenteraad, heeft de raad verzocht:

- Om het coalitieprogramma 2023-2026 te vertalen naar een meerjarig inzicht voor de gemeenteraad. In een apart overzicht (zie hieronder) kan de gemeenteraad meerjarig op hoofdlijnen de speerpunten van het coalitieprogramma volgen. In de diverse komende P&C documenten zal de voortgang worden aangegeven.
- Om onderzoek te doen naar een afbouw van de bijdrage van het Woningbedrijf aan de zgn. Algemene Dienst. Wij geven aan dat de kosten van de verduurzaming van het Woningbedrijf kan worden voortgezet door dekking uit de reserve Woningbedrijf zonder dat de bijdrage aan de Algemene Dienst wordt verminderd.
- De formatie uitbreiding op basis van het via het Berenschotrapport en actuele ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving heeft invulling gegeven om de basis op orde te krijgen.

Teneinde de kwetsbaarheid/risico's te verminderen, de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen, de ambitie van het coalitieprogramma te kunnen realiseren en met name om alle wettelijke taken te kunnen uitvoeren, wordt in deze begroting voorgesteld om een vervolgstap te nemen en de noodzakelijke formatie uit te breiden. (zie de bedrijfsvoeringparagraaf).

De huidige inflatie in Nederland is zeer hoog, namelijk 9,9% voor 2022 conform CPI (Consumenten Prijs Index), zoals opgenomen in het CEP (Centraal Economisch Plan) van het CBS (raming augustus 2022); Desalniettemin houden wij niet vast aan een trendmatige verhoging, maar wijken wij af naar een lager percentage van 5%. Dit om de kosten van de gemeente op te vangen en niet onnodig de tarieven sterk te verhogen en de burgers te belasten.

Uitwerking van ambities coalitieprogramma Vitaal Opmeer 2023-2026						
Nr.	**Omschrijving**	**Toelichting**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
0.001	OZB en gemeentelijke financiën	Geen verhoging OZB; trendmatige indexatie; bij bovenmatige indexatie proberen dit niet tlv burgers te brengen	x	x	x	x
0.002	Modernisering financiën	Modernisering fin adm door nieuw financieel pakket; fin dashboard voor sociaal domein incl kwartaalrapportages ism gemeenteraad maken. Aanbesteding financieel pakket en gebruik Lias in rapportages	x	x	x	x
0.002	Rechtmatigheid verantwoording	Voorbereiding in 2023 en invoering in 20924	x	x	x	x
0.003	Opmeer Zelfstandig in relatie tot Pact 7 WF	Vertaling Toekomstvisie Thuis in Opmeer	x	x	x	x
		Verdeling taken tussen gemeenten in Pact 7	x			
		Samenwerking met Koggenland	x	x		
		Ontwikkeling regionale raadsledenbijeenkomst	nnb			
0.004	Rol college in samenwerking	Bestuurlijke en bij ambtelijke in regiosamenwerking; burgemeester heeft regie	x	x		
0.005	Organisatie	Organisatie visie uitwerken en door ontwikkelen	x	x	x	
		Doorontwikkeling naar regiegemeente	x	x	x	
		Organisatieverandering /structuur doorontwikkeling	x			
		Fuwa nieuwe medewerkers jongeren pool	x	x		
		Organisatie implementatie opgave gericht werken	x	x	x	
0.007	Burgerparticipatie	Digitaal Burgerpanel	x			
		Burgerinitiatieven ondersteunen	x			
	Blijvend aandacht voor mogelijkheden om inwoners te ondersteunen in relatie tot inflatie en stijgende kosten	Energie crisis /inflatie	x			
0.008	Uitbreiding fte's met 2,6 fte	3 full time wethouders	x	x	x	x
0.009	Dienstverlening verbeteren	Behouden huidige niveau	x	x	x	x
0.010	Communicatie	Rubriek "hoe zit dat " in de Kogge		x	x	x

Uitwerking van ambities coalitieprogramma Vitaal Opmeer 2023-2026						
Nr.	**Omschrijving**	**Toelichting**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
		Bestuurlijke strategische communicatie verbeteren	x	x	x	x
1.001	Perelaer	Extra handhaving (soms maatwerk)	x			
		Inzet van dwangsommen	x			
1.002	Vluchtelingenproblematiek	Extra inspanningen voor Oekraïners en vluchtelingen plan van aanpak	x			
		Bouwen van flex woningen	nnb			
1.003	Ondermijning buitengebied	Ondermijning buitengebied en bouw- en woning toezicht	x			
1.004	Mobiele camerabewaking	Pilot projecten uitvoeren	x	x		
2.001	Schoolzone De Weere	Bij basisschool Petrus Canisius wordt schoolzone gerealiseerd	x			
2.002	Kruising VVS	Verkeersveiligheid bij kruising VVS verbeteren	x			
2.003	Openbare ruimte	Aandacht bij aanleg voet- en wandelpaden voor rolstoel- en rollatorgebruik	x	x	x	x
2.004	Verkeer en parkeren	Gemeentelijk Verkeer en vervoersplan actualiseren			x	
		Parkeerproblematiek in oudere wijken	nnb			
		Veilige oversteekplaatsen	nnb			
		Versnelling laadpalen in openbare ruimte	nnb			
2.005	Kunstgras trap velden	In nieuwe woonwijken trapveldjes met speelvoorzieningen			x	
		In Roerdomp nieuw kunstgras			x	
2.006	Behoud OV- verbindingen	Verbinding met Obdam /Hoorn handhaven	x	x	x	x
2.007	Nieuwe wandelroutes	Bv. bij Zomerdijk en Zandwerven	nnb			
2.008	Bomen aanplanten	Vergroening kernen; schaduwrijke plekken ; aandacht voor hittestress ; restgroen bij bomen	nnb			
2.009	Camperplekken boteninlaat	Ruimtelijk inpassen		x		
2.010	Fitnesstoestellen en buitenruimte	Plaatsen toestellen bij hardlooproutes		x	x	
2.011	Biodiversiteit groenstroken en walkanten	Zo biodivers inrichten	x	x	x	x
3.001	Ondernemen	Het "ondernemersloket" actualiseren	x			
		Met recreatie ondernemers toeristisch beleid herzien	x	x		
3.002	Winkelcentra	Contacten met winkelverenigingen ; betrekken bij centrumvisie Opmeer	x			
3.003	Agrariërs	Ondersteuning boeren oa met natuur inclusieve landbouw en biodiversiteit stimuleren	x	x	x	x
		Regels boerderij- en streekwinkels in omgevingsplan meenemen (AWG)				x
3.004	Openbaar toilet centrum	Onderzoek openbaar toilet in winkelcentra	x			
4.001	KC Hoogwoud	Vergunningaanvraag positief benaderen	x	x		
		Over gymzaal separaat besluiten	x	x		
		Jeugd bibliotheek in IKC	x	x		
4.002	KC Spanbroek en Opmeer	Vergunningaanvraag positief benaderen			x	x
4.003	Jongeren betrekken	Onderzoek doen naar jongerenparlement	x			

Uitwerking van ambities coalitieprogramma Vitaal Opmeer 2023-2026						
Nr.	**Omschrijving**	**Toelichting**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
		Uitbreiding formatie met jeugdhulp medewerker	x			
4.004	Sport en cultuur	Accommodatie onderzoek doen Onderzoek en implementatie	x	x		
4.005	Kinderen en cultuur	Verbindingen tussen organisaties versterken om creatieve vorming bij kinderen te stimuleren	x	x		
4.006	Bibliotheekwerker	Ondersteuning WF bibliotheek	x	x	x	x
4.008	Jongeren	Jongerenwerk ondersteunen	x	x	x	x
	Preventie en versterken voorliggend veld	O.a. doorontwikkeling Wijksteunpunten onderzoek en implementatie	x	x	x	x
6.001	Nota Sociaal Domein sporten en gezondheid	Actualiseren lokale nota sociaal domein	x			
		Inzetten op 365 dagen sport	x			
		Onderzoek naar mogelijkheden bovenwettelijke keuzes	x			
		Optimaal gebruik WMO middelen incl fin impact 2023; kwartiermaker en in volgende jaren uitvoering	x			
		Betrek Wet Publieke gezondheidszorg bij gezondheidssituatie burgers en formuleer doelgroepenbeleid	x			
		Raad betrekken en burgerparticipatie toepassen	x			
6.002	Mantelzorgers	Erkenning en ondersteuning van mantelzorg	x	x	x	x
6.003	Schuldhulpverlening	Regie op voorkomen van schulden ; beleid ontwikkelen voor schuldhulpverlening ikv armoedebeleid	x	x		
7.001	Recycletarief	Herzien raadsbesluit feb 2022 ; invoering in 2025	x	x	x	
7.002	Duurzaamheid	Aanhaken op rijkssubsidieregels	x	x	x	x
	Klimaatadaptatie en energietransitie	RES ontwikkelen	x	x	x	x
		Transitie warmte	x	x	x	x
		Energieloket inrichten	x			
		Gemeentelijke gebouwen meenemen bij transitie	x	x	x	x
7.003	Motorcross	Afwachten ontwikkelingen Hollands Kroon; aandacht voor geluid	x	x	x	x
8.001	Realisatie woningbouw	Plan van aanpak Realisatieplan, ontwikkelvisie en Nota Grondbeleid ; afstemmen met gemeenteraad	x	x		
		Realisatie ontwikkelvisie	x			
		Realisatie nota grondbeleid in 2022	x			
8.002	Diaconieterrein	Stappenplan ontwikkeling Diaconie terrein	x	x		
8.003	Korte termijn oplossing woningen Jongeren en noodwoningen met het oog op dorstroming naar regulier woning	Onderzoek naar vorm van prefab bouw voor doorstroming jongeren en spoedzoekers ondersteunen;	x			
8.004	Woningbouw uitbreilocaties	Uitbreiding Hoogwoud Oost ; Hoogwoud-Noord is zoekgebied ; woningontwikkelingen in Hoogwoud en Spanbroek			x	
8.005	Woningbouw inbreilocaties	Scheringa museum	x			
		BIK locatie	x	x	x	x
		Centrum gebied Opmeer			x	x

Uitwerking van ambities coalitieprogramma Vitaal Opmeer 2023-2026						
Nr.	**Omschrijving**	**Toelichting**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
		Vrijkomende schoollocaties	nnb			
		Gebied oud Scheringa museum	nnb			
		Gebied oude Zandhove			x	x
8.006	Woningbouw kleine kernen De Weere en Aartswoud	Uitbreidingen realiseren			x	
8.007	Omgevingsvisie en deelgebied centrum Opmeer	Centrumvisie maken en totaalvisie diverse ontwikkelingen in deze buurt	x			
8.008	Omgevingsvisie deelgebied Hoogwoud en De Veken	Ruimtelijke vergezichten Verkeersproblematiek de Boet Aankoop grond voor uitbreiding Hoogwoud-Oost Realisatie De Veken 4 Recreatiepark Perelaer niet meer vitaal Stroomvoorziening Liander	x			
		Zonne energie weide realiseren				x
8.009	Woningbouw boerenerven en splitsing stolpen	Harmoniseren in Omgevingsplan ; mogelijkheden onderzoeken in splitsingsregeling huisvestingsverordening				x
8.010	Antispeculatie beding en eigen inwoners	Beleid maken voor aan- verkoop nieuwe woningen	x			
8.011	Zelfbewoningsplicht	Beleid maken voor zelfbewoningsplicht bij aan- en verkoop nieuwe woningen	x			
8.012	Principe akkoord doelgroep en prijs	In principe fase komen tot exploitatieovereenkomst ; niet pas na vergunningverlening doelgroep en prijs vastleggen	x			
8.013	Omgevingswet	Inrichten gemeentelijke organisatie incl. digitale ondersteuning Investering in menskracht en middelen Het proces van het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan wordt uitgevoerd door een externe projectleider	x	x	x	x
8.014	Omgevingsvisie	Gemeente brede Omgevingsvisie vaststellen	x	x		
8.015	Afwegingskader woningbouw	In afwegingskader Woningbouw Westfriesland wordt categorie "betaalbare jongrenwoning" gedefinieerd	x			
8.016	Vrijkomende schoollocatie Hoogwoud	Ruimtelijk plan in 2022 over invulling; in groene omgeving met recreatie mogelijkheden			x	
8.017	Vrijkomende schoollocaties Opmeer	Idem Onderzoek in voorbereiding of een parkeerplaats kan worden gerealiseerd in de Akker Ruimteschip			x	
8.018	Knarrenhof de Weere	Positief insteek ontwikkeling Knarrenhof ; wens aansluiting op centrumvoorzieningen ; aansluiting bij lopende projecten bv bij woonwijk de Weere		x		
8.019	Woningbedrijf	Verduurzaming woningen en bouwmogelijkheden zeker stellen ;strategie wordt in 2023 bepaald; daarna uitvoeringsplan met fin gevolgen	x	x	x	x
		Onderzoek doen samenwerking met corporaties over voorrang Opmeerders binnen woonmatch	x			

BELANGRIJKE BESTUURLIJKE ITEMS

- **Woningbouw**

In de gemeente Opmeer is nog altijd een grote behoefte aan betaalbare koop- en huurwoningen. Om in deze behoefte te voorzien willen we de woningbouw aanjagen door ruimte te bieden aan particuliere bouwplannen, zelf actief deel te nemen aan ontwikkelingen en nieuwe initiatieven tot ontwikkeling te brengen. Nu de woonwijk Heerenweide in een afrondende fase is gekomen, zetten we de komende jaren actief in op de ontwikkeling van de woningbouw in Hoogwoud-Oost. Ook de voorbereiding van de vrijkomende schoollocaties in Hoogwoud en Opmeer voor de ontwikkeling van woningen, (speel)groen en parkeren willen we voortvarend oppakken. Het aanjagen van de woningbouw vergt een meer ontwikkelingsgerichte organisatie die in staat is om zowel particuliere als zelf geïnitieerde plannen te begeleiden.

- **Gebiedsontwikkeling**

In 2022 zijn we gestart met de ontwikkeling van de gebiedsvisies voor het centrum van Opmeer – Spanbroek en Hoogwoud. Deze gebiedsvisies ('structuurvisies') zijn richtinggevend voor de gewenste ontwikkeling in deze gebieden. Beide visies worden vertaald naar een bestemmingsplan dan wel een omgevingsplan, na invoering omgevingswet, waarin de wijze waarop we deze gebieden willen ontwikkelen nader is uitgewerkt. Tegelijkertijd met het opstellen van de centrumvisie wordt gewerkt aan een bestemmingsplan, waarvan we het ontwerp in december 2022 willen vaststellen. De gebiedsvisie Hoogwoud-Oost willen we in het tweede kwartaal in 2023 ter vaststelling aan de raad voorleggen. Ook voor dit gebied willen we parallel aan de visievorming werken aan het vervaardigen van een omgevingsplan.

- **Energietransitie (RESD)/ Warmtetransitie / Klimaatadaptie**

In regionaal verband wordt gewerkt aan de uitwerking van de Regionale energiestrategie 1.0 in een beleidskader voor de duurzame opwek van energie. Dit kader vormt de toetssteen voor de beoordeling van de vele initiatieven voor de realisatie van zonneweiden in zowel de zoekgebieden aan de Wester Boekelweg en De Veken 4 en omgeving als daarbuiten. Nu blijkt dat de warmtetransitie van woningen lastiger door huiseigenaren zelfstandig opgepakt kan worden, willen we een doorstart maken door de transitievisie warmte in samenspraak met de bewoners uit te werken in wijkuitvoeringsplannen. In deze plannen moet duidelijk blijken welke maatregelen een collectieve en welke een individuele aanpak vergen.

Waar mogelijk maken wij woonwijken klimaatadaptief volgens de vastgestelde ambitie. Woonwijken worden onthard en voorzien van meer groen. Daar waar nieuwe ontwikkelingen zijn, worden woonwijken klimaatadaptief ingericht.

- **Omgevingswet**

Het lijkt nu toch echt per 1 januari 2023 te komen tot invoering van de Omgevingswet. Hoewel we in de voorgaande jaren al veel hebben verricht, was de voorbereiding in 2022 nog niet geheel afgerond. Dat betekent dat in 2022 enkele maatregelen zijn getroffen en in 2023 genomen gaan worden om aan de vereisten van de wet te kunnen voldoen. De centrumvisie Opmeer – Spanbroek en gebiedsvisie Hoogwoud-Oost vormen belangrijke bouwstenen voor de omgevingsvisie, waarin

de toekomstvisie "Thuis in Opmeer" een vertaling krijgt en wordt aangevuld om tot een integrale, ruimtelijke visie voor geheel Opmeer te komen.

- **Leges vergunningen omgevingswet**

In het eerste half jaar van 2023 wordt bezien welke gevolgen de inwerkingtreding van de omgevingswet heeft voor de hoogte van de leges van de omgevingsvergunningen ('bouwvergunningen'). Verder kunnen onder deze nieuwe wet voor het eerst leges worden geheven voor het verstrekken van de milieuvergunningen. In de eerste helft van 2023 kan de hoogte van deze leges op basis van de ervaringen met de vergunningverlening worden bepaald.

- **Ondermijning**

Meer handhaving is een maatschappelijk aandachtspunt welke ook in Opmeer speelt. Daarom wordt de formatie uitgebreid met een handhavingsjurist. Onderwerpen zoals ondermijning, bouw- en woningtoezicht maar ook handhaving bij de Perelaer krijgen zo meer aandacht.

- **Kwartaalrapportages Sociaal Domein**

De kosten van de Wmo en Jeugdwet maken sinds 2015 een belangrijk deel uit van de begroting van gemeenten en de kosten stijgen. Tijdige en betrouwbare informatievoorziening over de (kosten)ontwikkeling van Jeugd en Wmo is van groot belang. Sinds 2021 worden in Opmeer kwartaalrapportages gemaakt. De rapportages sluiten nog niet volledig aan bij de behoefte van de raad. In 2022 is een kwartiermaker gestart met de opdracht een kwalitatief goede rapportage te ontwikkelen. In samenspraak met de raad zal de kwartiermaker ervoor zorgdragen dat een solide systeem van rapporteren en kwalitatief goede rapportages wordt gebouwd.

- **Nota Sociaal Domein**

De gemeenteraad heeft in 2022 de Nota Sociaal Domein voor één jaar vastgesteld. Dit betekent dat deze in 2023 moet worden vernieuwd en een meerjarige looptijd krijgt. In het coalitieakkoord hebben de coalitiepartijen uitgangspunten opgenomen voor de nieuwe Nota Sociaal Domein.

- **Overige bestuurlijk belangrijke ontwikkelingen Sociaal Domein**

De gesprekken over de Hervormingsagenda Jeugd zullen naar verwachting vanaf 2023 leiden tot een vertaling van de hervormingen naar de lokale situatie in Opmeer. In 2023 wordt gevolg gegeven aan de evaluatie Resultaat Gestuurd Werken en de doorontwikkeling daarvan in het kader van de nieuwe inkoop Wmo en Jeugd voor de komende jaren. Verder zal er aandacht zijn voor verbreding gebruik sportaccommodaties, de ontwikkeling van de agenda onderwijs-jeugdhulp en laaggeletterdheid.
Tot slot: de inflatie in combinatie met de stijgende energielasten zullen mogelijk meer inwoners van Opmeer in problemen brengen. Aandacht voor deze ontwikkeling (bijvoorbeeld in relatie tot

dreigende – schulden) in combinatie met uitvoering van Rijksregelingen als de energietoeslag zal vermoedelijk in elk geval in 2023 nog nodig zijn.

- **Opvang Oekraïners**

Sinds medio maart 2022 worden er in de gemeente Opmeer Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Overeenkomstig de verdeelsleutel voor de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, dient ook de gemeente Opmeer personen op te vangen. We voldoen al geruime tijd aan onze taakstelling.
Het is onduidelijk wanneer de oorlog in de Oekraïne eindigt. Het is dus ook nog onduidelijk hoe lang Nederland opvang dient te realiseren. Het uitgangspunt van het kabinet is dat de kosten die gemaakt worden door gemeenten integraal worden vergoed. De te maken kosten worden verwerkt in de P&C cyclus.

- **Statushouders**

Medio 2022 zijn de aantallen statushouders verhoogd. In 2023 wordt rekening gehouden met een verdubbeling van de aantallen op te vangen statushouders. Ook is het de verwachting dat in 2023 naar rato van inwoners vluchtelingen zonder status opgevangen moeten worden. Aangegeven is dat de hiermee gemoeide kosten vergoed worden door de Rijksoverheid. Er is zorg over de mogelijkheden om meer statushouders en vluchtelingen te huisvesten. Dit vraagt om een grotere inzet van de gemeentelijke organisatie, waarin niet is voorzien. Daarnaast is het een belasting voor ons gemeentelijk woningbedrijf om woningen beschikbaar te stellen. Vooral gezien de grote vraag naar woningen vanuit de eigen inwoners. Opmeer zet zich in de opvang van statushouders en eventueel vluchtelingen maar dan wel op een wijze waarop het mogelijk is voor een kleine gemeente. Ook om draagvlak te behouden bij de inwoners.

- **Organisatie, "Basis op orde"**

Zoals aanbeveling 5 uit het Berenschotrapport "beheergemeente onder druk" staat aangegeven: "Hou er rekening mee dat de ambities en opgaven op termijn alleen maar zullen toenemen. Onderken de urgentie en de betekenis ervan voor de organisatie." Heel concreet betekent dit dat de toekomstvisie en het coalitieprogramma beleidsintensiveringen met zich meebrengt waarvoor formatie benodigd is.

Daarnaast zijn taken geïntensiveerd door wet en regelgeving en zijn sommige taken in de uitvoering door maatschappelijke ontwikkelingen onvoldoende geborgd waardoor deze uitvoering te kwetsbaar is.

Overigens hierbij is nog geen rekening gehouden met de effecten van het klimaatakkoord, omdat nog steeds onduidelijk is welk bedrag we hiervoor van het Rijk gaan ontvangen. Want ons uitgangspunt is dat we voor extra taken gecompenseerd moeten worden.

- **Informatiebeveiliging en DeSom**

Veilig opgeslagen, ontsluitbare en kwalitatief hoogwaardige informatie (data) is essentieel voor het functioneren van de gemeente. Daarom is het zeer belangrijk dat informatie veilig wordt vastgelegd, opgeslagen en gebruikt. In het kader van privacy en informatieveiligheid, richt de gemeente zich naar de landelijke richtlijnen van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

Daarbij heeft het college geconstateerd dat de komende jaren gewerkt moet worden aan verbeteringsslagen.
Een goed functionerende gezamenlijke ICT organisatie DeSom is essentieel voor de gemeente Opmeer. Onlangs is geconstateerd dat een verbeterslag nodig is. Dit werd ook nog eens geconcludeerd in het recente rekenkameronderzoek. Dit vraagt op zeer korte termijn om de noodzakelijke acties met betrekking tot De Som. Er zal ook geïnvesteerd moeten worden in DeSom om onze informatiebeveiliging op orde te brengen. Recent heeft een rekenkameronderzoek aangegeven dat externen dit onderstrepen. Met name DeSom is daarbij een belangrijke partner. Op korte termijn zullen de eerste verbeteracties moeten plaatsvinden. De komende jaren zal in samenwerking met DeSom en andere partners/regiogemeenten gewerkt worden aan structurele veranderingen. Hierbij ziet het college de gemeente Koggenland als dé ambtelijke partner. Dit betekent oa dat beide gemeenten investeren in gemeenschappelijke functies (bv CISO en ISO-medewerker) en dat daarnaast de technische kosten en de kosten van DeSom toenemen. Omdat informatiebeveiliging belangrijk is, zullen daarom ook (o.a. risico-analyse) bijzonderheden worden opgenomen in de P&C-documenten (bedrijfsvoeringparagraaf).
Naast de samenwerking in DeSom gaat Opmeer nauwer samenwerken met de gemeente Koggenland op het gebied van informatievoorziening (ICT, applicaties en personeel) Dit betekent o.a. dat beide gemeenten investeren in gemeenschappelijke functies (b.v. CISO en ISO medewerker).

- **Algemene Uitkering**

Medio juli 2022 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2022. Deze verscheen pas na de totstandkoming van de Voorjaarsnota 2022. De financiële uitkomsten hiervan hebben wij verwerkt in de voorliggende meerjarenbegroting.
Uit die circulaire volgde een hoger dan verwacht positief beeld voor de jaren 2023 tot en met 2025. Vanaf 2026 verwachten wij daarentegen juist weer veel minder geld van het Rijk te ontvangen. Dit als gevolg van een andere systematiek die eenzijdig door het Rijk ingevoerd is. Hierdoor ontvangen alle gemeenten in Nederland structureel minder geld van het Rijk. Waar de algemene uitkering normaal gesproken jaar op jaar groeit, is deze voor 2026 en verder vastgeklikt op een vast bedrag. Dat leidt ertoe dat we nu geen structureel sluitende begroting voor 2026 kunnen opleveren
Onlangs is de septembercirculaire 2022 uitgekomen. De uitkomsten hiervan konden nog niet worden meegenomen in deze begroting, maar duidelijk is wel dat het Rijk de gemeenten tegemoetkomt om het tekort voor 2026 wat te verzachten. Daarvoor hebben wij een raming opgenomen in deze begroting. Ook is het accres verhoogd. Ook hiervoor nemen wij een raming op. De definitieve doorrekening zullen wij u voor behandeling in de gemeenteraad doen toekomen.

- **Organisatie ontwikkeling**

In het Berenschotrapport "Beheergemeente onder druk" is als eerste aanbeveling opgenomen: stel een inhoudelijke toekomstvisie op. Deze is opgesteld en in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Vervolgens is bekeken in hoeverre ons organisatie-concept en besturingsfilosofie ondersteunend is om de uitvoering van de toekomstvisie ter hand te nemen. Conclusie is dat dit aanpassing behoeft en dat we afscheid nemen van het sectorenmodel. Naast deze structuurwijziging wordt intensief ingezet op verandering van het werkconcept door aan de hand

van drie veranderlijnen onze werkwijze aan te passen. Deze veranderlijnen zijn: 1. Opgavegericht werken (waarbij we de opgave centraal zetten en in ons geval zijn dat de vijf ambities uit de toekomstvisie); 2. Leren & ontwikkelen (waarbij ervaren medewerkers jong talent gaat coachen "on the job"); 3. Regiekracht versterken (waarbij onze kracht van kleine gemeente met korte lijnen en directe contacten verder wordt versterkt). Verder wordt voorgesteld om het college te mandateren – in afwijking van de bestaande budgetregels – uitgaven te doen tot een maximum van € 250.000 per jaar boven het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor personeelsuitgaven en daarover achteraf in de Voorjaarsnota en de Najaarsnota te rapporteren. Zodat het college slagvaardig kan handelen om mensen in eigen dienst te kunnen nemen en daarmee de kosten van inhuur van derden te reduceren.

FINANCIEN

- **Kerngegevens:**

	1-1-2022	1-1-2023
Aantal inwoners	12074	12175
Aantal woningen	5014	5189
Oppervlakte gemeente in hectare	4194	4194

- **Financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2023-2026**

Voor de opstelling van de begroting 2023 en volgende jaren hanteren we de volgende uitgangspunten:

- voor de loonontwikkeling: het salarisniveau op 1 januari 2022 plus 3,4% loonontwikkeling;
- De prijsinflatie hebben wij meegenomen vanuit de vergoeding in het gemeentefonds. Wij hebben inflatiegevoelige posten reëel geraamd. De prijsinflatie bedraagt 9,9% voor 2022 conform CPI (Consumenten Prijs Index), zoals opgenomen in het CEP (Centraal Economisch Plan) van het CBS (raming augustus 2022);
- De OZB, leges en tarieven worden geïndexeerd met 5%. Ondanks de zeer hoge inflatie houden wij niet vast aan een trendmatige verhoging, maar wijken wij af naar een lager percentage;
- De OZB wordt verhoogd vanwege de overdracht van de buitenwegen van het HHNK naar de Gemeenten, waarbij wij rekening houden met een ingroeimodel, e.e.a. conform het Raadsbesluit van 12 mei 2021. [1]
- Voor de gemeenschappelijke regelingen een indexeringspercentage voor 2023 van 2,3%, conform Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord (brief Regietafel 23 september 2021);[2]
- 5.189 wooneenheden (per 1 januari 2023);
- 12.175 inwoners (per 1 januari 2023).

- **Meerjarenraming 2023-2026**

Het coalitieakkoord vormt het belangrijkste uitgangspunt voor de Begroting 2023 en is verwerkt in deze begroting. De begroting bevat voornamelijk autonome mutaties. Daarnaast wordt een voorstel gedaan tot uitbreiding van capaciteit om de ambities van de coalitie en de Raad waar te kunnen maken.

In onderstaande tabel vindt u het verloop van de mutaties vanaf de door de Raad vastgestelde Programmabegroting 2022 tot de voorliggende Programmabegroting 2023.
Toelichtingen op de mutaties kunt u vinden onder de Programma's.

[1] De verhoging van de OZB betekent een hogere aanslag onroerende zaakbelasting van de Gemeente Opmeer. Daar tegenover staat dat geen aanslag wegenheffing wordt opgelegd door het HHNK. Uitgangspunt bij de overdracht van de wegen naar de 7 regiogemeenten was dat dit geen extra lasten voor de inwoners mag betekenen.

[2] Het indexeringspercentage voor de GR-en is opgenomen in de begrotingen van de GR-en, welke vastgesteld zijn in de Raadsvergadering van 23 juni jl. Gelet op de hoge inflatie is een extra budgetaanvraag vanuit de GR-en te verwachten. (zie ook paragraaf 1, onderdeel risico-inventarisatie)

Alle bedragen x € 1.000				
Onderwerp	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Primaire vaststelling MJB 2022-2025	104	124	26	26
Voorjaarsnota 2022	-275	-211	-210	-217
Saldo na Voorjaarsnota 2022	***-171***	***-87***	***-184***	***-191***
Besluitvorming raad juli	-20	-20	-20	-20
Saldo meerjarenraming bij start opstellen begroting	**-191**	**-107**	**-204**	**-211**
Autonome mutaties bij opstellen begroting				
Meicirculaire 2022, netto effect	1.348	1.786	2.143	292
Stelpost gemeentefonds behoedzaamheid accres, vrijval 2023	300			
Extra (algemene) middelen compensatie kosten Jeugdzorg		170	157	-32
Stelpost septembercirculaire 2022	100	100	100	500
Hogere inkomsten belastingen, leges, heffingen en tarieven	337	332	322	322
Mutaties afschrijvingslasten: activastaat geactualiseerd	46	-2	-3	52
Vrijval onderhoudskosten-/- afschrijvingslasten (cfm BBV activeren)	86	86	75	72
Verduurzaming gemeentehuis		-38	-38	-38
Hogere lasten software en licenties	-88	-88	-88	-88
Toekomstvisie 2030 Thuis in Opmeer	-25	-25	-25	-25
Hogere lasten klein onderhoud wegenbeheerplan	-40	-40	-40	-40
Maatwerkvoorzieningen WMO	-250	-265	-280	-300
Kinderopvang Sociaal medische indicatie	-20	-20	-20	-20
Reguliere salarismutaties	-150	-150	-150	-150
Overige mutaties	-30	-2	-22	-2
Saldo na verwerking autonome mutaties	**1.423**	**1.737**	**1.927**	**332**
Aanvragen nieuw beleid bij opstellen begroting				
Invoering jongerenparlement	-5	-5	-5	-5
Verhoging vergoeding raadsfractiesassistenten	-9	-9	-9	-9
Inzet stelpost Raadsprogramma	14	14	14	14
Uitvoeringskosten voor nieuwe wettelijke taken en ambities coalitie uit Raadsprogramma, Pact 7 en Toekomstvisie	-1.342	-1.392	-1.392	-1.392
Nieuwe saldi MJB 2023-2026	**81**	**345**	**535**	**-1.060**
Nog niet opgenomen in begroting				
Extra kosten groenbeleidsplan		-40	-80	-120
MJB na 1e begrotingswijziging	**81**	**305**	**455**	**-1.180**

Vanaf 2023 is het Groenbeleidsplan geactualiseerd. Dit plan heeft een looptijd van 2023 tot en met 2026. Als gevolg van de wens van het college om het groenonderhoud op een goed niveau te houden wordt voorgesteld om het budget voor onderhoud en vervanging in een periode van 5 jaar structureel te verhogen tot € 200.000. In de Programmabegroting 2023-2026 is reeds € 40.000 opgenomen. Om uitvoering te kunnen geven aan dit voorstel dient de begroting met € 40.000 per jaar extra verhoogd te worden. De extra lasten zullen na vaststelling door de gemeenteraad in de meerjarenraming worden opgenomen.

- **Structureel evenwicht**

De provincie Noord-Holland beoordeelt in zijn rol als toezichthouder of de begrotingen van gemeenten 'structureel en reëel in evenwicht' zijn. Hierbij wordt het begrotingstotaal geëlimineerd met de incidentele baten en lasten en de reserves.

Uit onderstaande tabel blijkt dat we voor de jaren 2023-2025 aan deze eis voldoen (bedragen x € 1.000).
In 2026 kunnen wij als gevolg van de achterblijvende financiering door het Rijk niet aan deze verplichting voldoen. De toezichthouder heeft reeds aangegeven dat dit niet tot repressieve maatregelen zal leiden en dat zij tevreden zijn met de uitkomsten van deze meerjarenraming.

	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Saldo Baten voor mutaties reserves	42.627	36.800	37.072	35.694
Saldo Lasten voor mutaties reserves	40.790	37.087	37.004	36.988
Totaal programma's voor mutaties reserve	*1.837*	*287-*	*68*	*1.294-*
Onttrekking aan de reserves	1.419	1.311	1.439	1.268
Toevoeging aan de reserves	3.175	679	972	1.034
Totaal mutaties reserves	*1.756-*	*632*	*467*	*234*
Geraamd resultaat	***81***	***345***	***535***	***1.060-***
Incidentele lasten	7.803	1.210	1.000	786
Incidentele baten	7.622	1.189	965	765
Structureel begrotingssaldo	**262**	**366**	**570**	**1.039-**
structureel evenwicht	ja	ja	ja	nee

Procedure tot vaststelling van de Programmabegroting 2023
Hiervoor hebben wij de volgende planning opgesteld:

- op vrijdag 7 oktober wordt de begroting naar de gemeenteraad gestuurd;
- tot en met zondag 16 oktober kunnen er technische vragen ingediend worden bij de griffier;
- op donderdag 13 oktober wordt de begroting gepresenteerd in de beeldvormende bijeenkomst;
- op maandag 24 oktober worden de antwoorden op de technische vragen naar de gemeenteraad gestuurd;
- op donderdag 27 oktober is de behandeling in de oordeelsvormende raadvergadering;
- op donderdag 10 november behandelt de raad de begroting in de besluitvormende vergadering.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders inzake de programmabegroting 2023;

gelet op het bepaalde in de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet;

Besluit

1. De programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 vast te stellen;
2. Het aangaan van investeringen betreffende categorie A uit het investeringsplan 2023 - 2026 te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
3. De besteding van de post Onvoorziene uitgaven te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
4. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om, in afwijking van bestaande budgetregels, uitgaven te doen tot een maximum van € 250.000 per jaar boven het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor personeelsuitgaven en daarover achteraf in de Voorjaarsnota en Najaarsnota te rapporteren.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Opmeer,

de secretaris, de burgemeester,

M.A.S. Winder G.J. van den Hengel

Programma's

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Opmeer draagt uit een open, transparante en moderne gemeente te zijn die qua bestuursstijl en werkwijze meegaat met de tijd, met korte lijnen richting haar inwoners. Integriteit van handelen is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Benadrukt wordt dat onderlinge saamhorigheid en sterke
sociale binding via het verenigingsleven en activiteiten daaraan bijdragen. De dynamiek en diversiteit van Opmeer wordt op de kaart gezet. De gemeente wil daarin een positieve voorbeeldrol vervullen.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is;
- Opmeer draagt uit een open, transparante en moderne gemeente te zijn;
- Opmeer heeft een moderne bestuursstijl en betrekt daarom burgers tijden en (inter)actief bij belangrijke plan- en besluitvorming;
- Opmeer opteert om samen te werken met andere partners en zo haar taken te kunnen uitvoeren;
- Opmeer zet in op (integrale) dienstverlening en bereikbaarheid door gebruik te maken van moderne hulpmiddelen;
- Opmeer wil laagdrempelig en beter benaderbaar zijn voor inwoners;
- Opmeer behoudt haar behoedzame grondhouding bij het beleid en beheer van gemeentelijke financiën.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland
Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE), Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA) en Algemene Bestuurlijke Zaken (ABZ).

Het Westfries Archief (WFA)
Kerntaken van het WFA zijn:

- het beheren, bewaren en ter beschikking stellen van de historische archieven en collecties van de aangesloten Westfriese gemeenten;
- het (als toekomstig archiefbeheerder) adviseren en inspecteren van de aangesloten Westfriese gemeenten op het gebied van (digitaal) duurzaam archiefbeheer;

- een kennis- en informatiecentrum zijn op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Enerzijds door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie regionaal-historisch bronnenmateriaal. En anderzijds door deze collectie op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar te stellen aan en dienstbaar te maken voor een breed publiek.

Het WFA heeft in 2022 vertraging opgelopen met het digitaliseren van de bouwdossiers van alle aangesloten gemeenten maar dit zal in 2023 voor een groot deel wel uitgevoerd worden.

Ook in 2023 blijft de doorontwikkeling van het e-depot een belangrijk speerpunt en wordt een educatief programma opgezet voor de schoolgaande jeugd van Westfriesland om hen zo kennis te laten maken met hun eigen lokale geschiedenis.

SSC DeSom
SSC DeSom is voor zes Westfriese gemeenten en WerkSaam WF de opdrachtnemer voor het beheer en onderhoud van de technische ICT infrastructuur. In 2022 heeft een rekenkameronderzoek duidelijk gemaakt dat de informatiebeveiliging bij DeSom niet op orde is. In samenwerking met de zes gemeenten en DeSom zullen in 2023 diverse verbeterpunten worden opgepakt. Hiervoor is € 88.000 opgenomen voor nieuwe licenties en werkzaamheden die niet in standaard werkpakket van DeSom zijn opgenomen.

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)
Gemeente Opmeer participeert in GKNH, dat een deelneming heeft in Alliander. Hiervoor ontvangt de gemeente Opmeer dividend.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
De BNG is een gespecialiseerde bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Gemeente Opmeer bezit aandelen BNG. Hiervoor ontvangt de gemeente Opmeer dividend.

Wat willen we bereiken

De navolgende drie doelstellingen zijn leidend:

1. zoals beschreven in de Toekomstvisie “Thuis in Opmeer”: Wij zijn een gezonde gemeente met vitale kernen, waar jong en oud kunnen wonen, recreëren en werken. Wij zijn sociaal en ondernemend, met een helder toekomstperspectief voor onze agrarische sector en een focus op toerisme. We zijn onderdeel van de regio Westfriesland, maar koesteren daarbij onze eigen identiteit. Wij zijn trots op onze omgeving: het Westfriese landschap.
2. Aan de hand van het Pact van Westfriesland 7.1 wordt op een intensieve en constructieve wijze samengewerkt tussen de zeven Westfriese gemeenten om tot de top 10 van de meest aantrekkelijke regio’s in Nederland te behoren waar welvaart en welzijn, een florerende duurzame economie en een rechtvaardig sociaal beleid de belangrijkste prioriteiten zijn.

3. De organisatie door te ontwikkelen zodanig dat deze toekomstbestendig is om het bestuur, de inwoners en ondernemers goed van dienst te kunnen zijn.

Wat gaan we ervoor doen

Pact van Westfriesland 7.1
Het uitvoeringsprogramma waarin diverse projecten zijn ondergebracht naar de verschillende thema's uit het pact, wordt ter hand genomen. Waarbij de toekomstvisie ons helpt om keuzes te maken welke projecten voor de gemeente Opmeer van belang zijn en waar we volop moeten inzetten.

Toekomstvisie en bestuurskrachtmeting.
Aan de hand van de toekomstvisie worden speerpunten hiervan verder uitgewerkt. Verder zullen deze met diverse burgers en bedrijven (burgerparticipatie) via de werkwijze van Opgave Gericht Werken nader worden uitgewerkt.

Organisatieontwikkeling
Aan de hand van de nieuwe organisatievisie "Met elkaar maken wij de toekomst!" worden drie veranderlijnen ingang gezet. Zo voeren we het werkconcept Opgavegericht werken in om complexe en langdurige vraagstukken in de buitenomgeving op een integrale en participatieve wijze op te pakken. daarnaast voeren we het leerconcept in waarbij ervaren medewerkers jong talent in het dagelijkse werk begeleidt. En versterken we onze regiekracht door korte lijnen met inwoners en burgers door het opdrachtgever-/opdrachtnemerschap door te ontwikkelen. Bovendien wordt de organisatiestructuur aangepast om enerzijds meer verantwoordelijkheid te leggen met de medewerker en anderzijds om deze structuur te laten aansluiten op de nieuwe effectieve en efficiënte werkwijze.

Vanuit de nieuwe werkwijze en de huidige formatie is een analyse gemaakt omtrent de omvang van de formatie. Het Berenschotrapport gaf aan dat er een formatie uitbreiding nodig was om een basis te leggen voor een goed functionerende organisatie. Vanuit verminderen van de kwetsbaarheid van diverse functionarissen, implementatie van de speerpunten van het coalitieprogramma, maatschappelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van wettelijke taken, is het noodzakelijk om de formatie uit te breiden (zie ook bedrijfsvoeringparagraaf) . Op deze wijze wordt een vervolg gegeven op het Berenschotrapport en worden de risico’s (zie risicoparagraaf) verminderd.

Integriteit
De gemeente Opmeer heeft in 2022 een scan naar de weerbaarheid van de organisatie tegen criminele beïnvloeding laten uitvoeren en gaat in 2023 op basis daarvan een plan van aanpak voor het vervolg opstellen. De uitvoering van dit plan is gericht op het versterken van de weerbaarheid van de organisatie. De focus ligt daarbij op het vergroten van het risicobewustzijn en de persoonlijke weerbaarheid, de organisatorische en bestuurlijke borging en het treffen van een aantal specifieke maatregelen op beleidsmatig gebied en in kwetsbare processen.

Doorontwikkeling Dienstverlening

In 2023 gaan we verder met de doorontwikkeling Dienstverlening. Hiervoor richten we 4 speerpunten in en voeren we activiteiten uit.

Het betreft de volgende 4 speerpunten:

1. contact met de gemeente
2. de medewerker als dienstverlener
3. meten en verbeteren
4. Opmeer slaat de handen ineen!

Deze doorontwikkeling is gelieerd aan de toekomstvisie en de organisatievisie.

"De gemeente Opmeer blijft altijd werken aan een optimale dienstverlening , waarbij burgers snel en helder antwoord krijgen op hun vragen".

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners:	8,74%	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners:	7,36%	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner:	€ 890	Eigen gegevens
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur externen:	22%	Eigen gegevens
Overhead	% van de totale lasten:	17,9	Eigen gegevens

Deze indicatoren zijn berekend exclusief de voorstellen die opgenomen zijn voor de uitbreiding van personeel.

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	7.269	9.083	9.630	10.051	10.207	10.358	547-	**V**
Baten	20.400	20.497	22.894	23.443	23.961	22.580	2.397-	**V**
Totaal saldo voor bestemming	13.131-	11.414-	13.264-	13.392-	13.754-	12.222-	1.850	**V**
Reserve dotaties	458	68	68	68	68	68	-	
Reserve onttrekkingen	758	1.926	205	254	52	65	1.721	**N**
Totaal saldo na bestemming	**13.431-**	**13.272-**	**13.401-**	**13.578-**	**13.737-**	**12.219-**	**129**	**V**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 0. Bestuur en ondersteuning**						
Taakveld 0.1 - Bestuursorganen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	905	973	1.067	1.067	1.067	1.067	-94
Baten	67	-	-	-	-	-	-
Saldo	838	973	1.067	1.067	1.067	1.067	-94

Taakveld 0.2 - Publiekszaken	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	474	445	467	499	513	499	-22
Baten	142	113	115	207	207	207	3
Saldo	331	333	352	292	306	292	-19

Taakveld 0.3 - Beheer overige gebouwen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	39	39	53	53	53	53	-14
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	39	39	53	53	53	53	-14

Taakveld 0.4 - Overhead	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	6.224	7.496	6.722	6.827	6.704	6.682	774
Baten	375	132	117	23	18	18	-15
Saldo	5.849	7.365	6.606	6.804	6.685	6.663	759

Taakveld 0.5 - Treasury	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	115	117	117	117	117	117	-
Baten	138	93	93	93	93	93	-
Saldo	-23	25	25	25	25	25	-

Taakveld 0.61 - OZB-woningen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	111	103	101	101	101	101	2
Baten	2.033	2.054	2.521	2.530	2.546	2.556	467
Saldo	-1.922	-1.951	-2.420	-2.429	-2.445	-2.455	469

Taakveld 0.8 - Overige baten en lasten	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	-779	-401	809	1.094	1.343	1.530	-1.210
Baten	38	75	45	45	45	45	-30
Saldo	-816	-476	764	1.049	1.299	1.485	-1.240

Taakveld 0.64 - Overige belastingen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	143	157	150	150	165	165	6
Baten	45	47	49	49	49	49	2
Saldo	98	110	102	102	117	117	8

Taakveld 0.7 - Gemeentefonds	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	24	39	49	49	49	49	-10
Baten	16.691	17.121	19.042	19.584	20.090	18.699	1.921
Saldo	-16.667	-17.082	-18.993	-19.535	-20.041	-18.650	1.911

Taakveld 0.8 - Overige baten en lasten	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	-779	-401	809	1.094	1.343	1.530	-1.210
Baten	38	75	45	45	45	45	-30
Saldo	-816	-476	764	1.049	1.299	1.485	-1.240

Taakveld 0.9 - Vennootschapsbelasting	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	-4	100	75	75	75	75	25
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	-4	100	75	75	75	75	25

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	458	68	68	68	68	68	-
Baten	758	1.926	205	254	52	65	-1.721
Saldo	-299	-1.858	-137	-186	17	3	-1.721

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 0.1 Bestuursorganen

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere raming personeelslasten college burgemeester en wethouders	-74	N
Nieuw budget Toekomstvisie Thuis in Opmeer	-25	N
Overige verschillen	5	V
Totaal lasten	**-94**	**N**

Taakveld 0.2 Publiekszaken

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Raming voor inhuur projectmanager BZ vervalt in 2023	24	V
Raming Landelijke aanpak adreskwaliteit is 2023 lager dan in 2022	13	V
Raming salarislasten afdeling publiekszaken hoger als gevolg van andere wijze van doorbelasting salarissen	-56	N
Overige verschillen	-3	N
Totaal lasten	**-22**	**N**

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen

LASTEN	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Raming salarislasten gebouwenbeheer hoger als gevolg van andere wijze van doorbelasting salarissen	-14	N
Totaal lasten	**-14**	**N**

Taakveld 0.4 Overhead

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Raming voor inhuur management vervalt in 2023 als gevolg van incidentele raming in 2022	135	V
De kosten voor doorontwikkeling dienstverlening zijn in 2022 incidnetleel begroot en vervallen dus in 2023	31	V
Lagere raming calamiteitenbudget in 2023	200	V
Stelpost knelpunten personeel vervalt in 2023 (was incidenteel geraamd in 2022)	200	V
Lager budget organisatiebrede scholing in 2023	25	V
Hogere raming voor software- en licentiekosten in 2023	-81	N
Raming voor inhuur archiefwerkzaamheden vervalt in 2023 (was incidentee	25	V
Extra raming voor inhuur afd. RO vervalt in 2023	342	V
Hogere raming voor planmatig onderhoud gemeentehuis in 2023	-60	N
Hogere raming voor energielasten gemeentehuis in 2023	-17	N
Hogere raming voor E-depot Westfries archief in 2023	-12	N
Diverse verschillen	-14	N
Totaal lasten	**774**	**V**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Detacheringsvergoeding bij afdeling Zorg welzijn voor personeel vervalt in 2023	-15	N
Totaal baten	**-15**	**N**

Taakveld 0.61 OZB-woningen

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere raming in 2023 voor opbrengst OZB-eigenaren	114	V
Hogere raming in 2023 voor opbrengst OZB-eigenaren als gevolg van de wegenoverdracht door het HHNK	353	V
Totaal baten	**467**	**V**

Taakveld 0.62 OZB-niet woningen

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere raming in 2023 voor opbrengst OZB niet-woningen	49	V
Totaal baten	**49**	**V**

Taakveld 0.7 Gemeentefonds

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere raming in 2023 voor bijdrage aan Fonds gemeentelijke uitvoering (VNG)	-10	N
Totaal lasten	**-10**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Toename gemeentefonds na Meicirculaire 2022 t.o.v. 2022	1.821	V
Stelpost extra accres Septembercirculaire 2022	100	
Totaal baten	**1.921**	**V**

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Stelpost Raadsprogramma 2023-2026 nieuw in 2023	-150	N
Raming stelpost raadsprogramma 2018-2022 hoger in 2023 door incidentele onttrekking in 2022	-12	N
Nieuwe stelpost uitvoering ambities coalitieakkoord in 2023	-1.342	N
Raming stelpost organisatie nav overdrachtsdocument vervalt in 2023	63	V
We hebben meer onttrokken aan de stelpost voor prijsstijgingen producten/diensten in 2023	70	V
Ramingen Coronanoodfonds vervallen in 2023	163	V
Diverse kleine verschillen	-2	N
Totaal lasten	**-1.210**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Stelpost verlaging ambitieniveau vervalt in 2023	-30	N
Totaal baten	**-30**	**N**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Raming onttrekking reserve groot onderhoud gebouwen in 2023 hoger dan in 2022 (c.f. plan)	59	V
In 2022 was er een hogere onttrekking reserve overheveling budgetten.	-208	N
Diverse incidentele onttrekkingen aan reserves in 2022 die niet in 2023 voorkomen (cfm Voorjaarsnota):		
*reserve Onvoorziene Ontwikkelingen voor interim management	-335	N
*reserve Onvoorziene Ontwikkelingen voor calamiteitenbudget	-200	N
*risicoreserve als gevolg van resultaatbestemming	-1.037	N
Totaal baten	**-1.721**	**N**

Programma 1

Openbare orde en veiligheid

Dit programma omvat openbare orde en veiligheid en de taken van de brandweer met betrekking tot het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Handhaving op ondermijnende activiteiten wordt geprioriteerd. Daarop wordt een plan van aanpak met integrale oplossingen opgesteld met financiële consequenties en de BOA's krijgen hierop ondersteuning vanuit de gemeente. Er wordt samenwerking gezocht met andere bestuurslagen en partners. Bij schrijnende gevallen op de Perelaer (gezinnen en alleenstaande ouder met kinderen), wordt maatwerk in de handhaving toegepast.
- In crisissituaties handelt Opmeer aan de hand van wettelijke verplichtingen en Opmeer is op basis van wettelijke verplichtingen bereid een extra inspanning te doen om vluchtelingen op te vangen.
- De wens bestaat om ook prioriteit te hechten aan de bestrijding of het voorkomen van ondermijning in het buitengebied en bouw- en woningtoezicht.
- Om overlast en hinder te kunnen duiden kan in bijzondere gevallen gebruik worden gemaakt van mobiele camera's in een pilotproject.

Beleidskaders

- **Integraal Veiligheidsplan Opmeer 2023 – 2026**
- **Beleidsregels wet Bibob gemeente Opmeer 2022**
- **Beleidsregels aanpak woonoverlast Opmeer**
- **Evenementenbeleid Opmeer**
- **Horecabeleid Opmeer**
- **Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2021**
- **Damoclesbeleid 2021 gemeente Opmeer**

Autonome ontwikkelingen/ trends

- Rol bestuurlijke handhaving blijft toenemen;

- Ondermijnende criminaliteit vormt landelijk een steeds groter probleem en de aanpak is op nationaal niveau een prioriteit
- Trends: kleinere rol voor de politie zelf op onderdelen van openbare orde en toezicht (prioriteit 3 en 4 meldingen) openbare ruimte.

Volumegegevens

- **Jaarlijks ca. 80 evenementen;**
- **Jaarlijks ca. 40 controles op de naleving Drank & Horecawet**
- **Diefstal woningen: 2,48 per 10.000 inwoners**
- **Overvallen : 2,5 per 10.000 inwoners**
- **Overlast door verward persoon: 5,79 per 10.000 inwoners**
- **Verwijzingen Halt: 5 per 1.000 jongeren**

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN).
De Veiligheidsregio is belast met de uitvoering van alle taken die bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's aan de Veiligheidsregio zijn overgedragen. Het in Regionale Ambulancevoorziening (RAV verband) uitvoeren van ambulancezorg. Het in stand houden van het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord. Parkmanagement bij nieuwe bedrijventerreinen en het uitvoeren van overige door de deelnemers overgedragen taken.

De uitvoerende taken binnen dit thema worden dus grotendeels uitgevoerd door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord voor brandbestrijding en crisisbeheersing en de milieudienst West-Friesland voor milieutaken en Regio Politie Noord-Holland Noord voor politietaken.

Naast haar reguliere taken richt in 2023 de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord zich op het voorbereiden op nieuwe crisistypen en de invoering van de Omgevingswet.

NH Samen Veilig en RIEC Noord-Holland

Het samenwerkingsverband Noord-Holland Samen Veilig (NH-SV) is een samenwerkingsverband van 32 gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie binnen de eenheid Noord-Holland.

Criminaliteit stopt niet bij gemeentegrenzen en veiligheidsopgaven kunnen complex, divers en veranderlijk zijn. Samenwerking is dan ook een effectieve manier om lokale problemen samen met politie, OM en andere partners in een regionale contact te bekijken en aan te pakken.

NH-SV richt zich op vier thema's Zorg en Veiligheid, Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, CTER en Ondermijning.

Daarnaast is het RIEC Noord-Holland een belangrijke samenwerkingspartner op specifiek de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Tien Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning. Met als doel samenwerking te stimuleren en de overheid en maatschappij weerbaarder te maken om zo ondermijning tegen te gaan. Voor 2023 heeft het RIEC Noord-Holland versterkingsgelden ontvangen van uit het Rijk om in samenwerking met gemeenten en politie de aanpak van ondermijning en criminaliteit te verstevigen en te intensiveren.

Wat willen we bereiken

Beleidsdoel 1: Een veilige woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Opmeer.

Beleidsdoel 2: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening

Wat gaan we ervoor doen

Integraal veiligheidsbeleid Gemeente Opmeer
Op basis van de daarin gestelde prioriteiten en actuele ontwikkelingen wordt in 2023 ingezet op de volgende thema's:

- *Veilige woon-, werk- en leefomgeving*

De zogenaamde High Impact Crimes zijn criminaliteitsvormen die een grote impact hebben op het gevoel van veiligheid van inwoners, zoals diefstal, woninginbraken, overvallen en huiselijk geweld. Deze vormen van criminaliteit probeert de gemeente aan te pakken.

Zorg en Veiligheid . Onder een veilige woon- en leefomgeving valt ook het thema zorg en veiligheid. In het sociaal domein werkt de gemeente met allerlei instanties samen om de kwaliteit van het leven van inwoners te verbeteren. Vanuit openbare orde en veiligheid wordt met verschillende instanties samengewerkt om problemen op te pakken die gaan over jeugd/jong volwassenen, verwarde personen en woonoverlast. Hierbij is het van belang dat er een optimale verbinding is tussen zorg en veiligheid.

Daarnaast werken wij regionaal samen in het project In Control of Alcohol en Drugs (ICOAD) binnen het thema *Jeugd en Veiligheid.* Zo proberen wij alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de gemeente te verminderen.

- *Fysieke Veiligheid: gemeentelijke crisisbeheersing*

De gemeente Opmeer heeft een belangrijke rol in het beheersen van crises in de gemeente. Wij willen een doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening verzekeren. Dit doen wij door samen te werken op het gebied van crisisbeheersing binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling. Daarnaast zorgen wij ervoor dat de gemeentelijke crisisorganisatie goed voorbereid is op crises en incidenten. Hiervoor bieden we onze gemeentelijke functionarissen regelmatig trainingen en oefeningen aan.

- *Aanpak ondermijnende criminaliteit*

Ondermijning en ondermijnende criminaliteit is een actueel en urgent thema wat steeds meer aandacht en capaciteit behoeft vanuit de gemeente. Dit doen we onder andere door uitvoer geven aan de thema's binnen de West-Friese Veiligheidsambitie. Binnen de regio West-Friesland is de aanpak van ondermijning het speerpunt van de West-Friese Veiligheidsambitie. Hierbij zijn de volgende drie thema's belangrijk: Aanpak bedrijventerreinen, Project Veilig Buitengebied en de Weerbaarheidsscan. In het verlengde hiervan willen we awareness creëren onder inwoners en ondernemers m.b.t. ondermijnende activiteiten zoals cybercrime, gebruiken van jongeren en andere kwetsbare groepen als geldezels, herkennen van drugslocaties. Daarnaast willen we doorgaan met de aanpak van ondermijnende activiteiten op de vakantieparken in de gemeente.

- West-Friese Veiligheidsambitie
  1. Aanpak veiligheid bedrijven(terreinen)
     Vanuit de driehoek gemeente, politie en justitie, is iedere Westfriese gemeente gestart met een risico-inventarisatie om in beeld brengen wat de grootste risico's zijn voor criminele en ondermijnende activiteiten op bedrijventerreinen. In de gemeente Opmeer is het bedrijventerrein De Veken een prioriteit waarop we inzetten om de veiligheid daar te vergroten.
  2. Weerbaarheidsscan
     De Quick scan Lokale Democratie richt zich op de mogelijke kwetsbaarheden in de ambtelijke organisatie op het gebied van ondermijning en integriteit. Deze scan wordt is afgerond en eind 2022 is begonnen om op basis van de aanbevelingen de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie tegen ondermijning te vergroten.

3. Project Veilig Buitengebied
   Agrarische bedrijven in het buitengebied zijn kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit. Inwoners en ondernemers in het buitengebied worden regelmatig benaderd door criminelen voor de (gedwongen) verhuur van lege schuren en agrarische opstallen. Met het project Veilig Buitengebied willen we deze vorm van ondermijning tegengaan. Door middel van voorlichtingsbijeenkomsten en integrale controles is in 2022 gestart met het vergroten van de bewustzijn en de weerbaarheid van inwoners en ondernemers in het buitengebied ten opzichte van ondermijning. Daarnaast voeren wij met regelmaat integrale controles uit in het buitengebied. Hiermee wordt doorgegaan in 2023.
4. Momenteel worden er nieuwe thema's en interventies bedacht waarmee de gemeentelijke aanpak van ondermijning verbeterd kan worden. Dit betreft bijvoorbeeld de intensivering van regionale samenwerking en data-gedreven aanpak van ondermijning.

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 1. Openbare orde en veiligheid	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	1.000	1.183	1.155	1.141	1.189	1.167	28	**N**
Baten	13	61	15	15	15	15	46	**V**
Totaal saldo voor bestemming	987	1.122	1.140	1.126	1.174	1.152	18-	**N**
Reserve dotaties	7	7	7	7	7	7	-	
Reserve onttrekkingen	13	20	17	12	55	37	3	**V**
Totaal saldo na bestemming	**980**	**1.109**	**1.130**	**1.121**	**1.126**	**1.121**	**21-**	**N**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 1. Openbare orde en veiligheid**						
Taakveld 1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	705	799	807	799	842	824	-9
Baten	-	15	15	15	15	15	-
Saldo	705	784	792	784	827	809	-9

Taakveld 1.2 - Openbare orde en veiligheid	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	295	384	348	343	348	343	37
Baten	13	46	-	-	-	-	-46
Saldo	282	338	348	343	348	343	-9

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	7	7	7	7	7	7	-
Baten	13	20	17	12	55	37	-3
Saldo	-7	-13	-10	-5	-48	-30	-3

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
In 2022 eenmalige lasten voor het vergoeden van kosten inzake de controle van corona toegangsbewijzen	46	V
Overige verschillen	-9	N
Totaal lasten	**37**	**V**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
In 2022 was er sprake van een vergoeding vanuit het Rijk voor de controle van corona toegangsbewijzen	-46	N
Totaal baten	**-46**	**N**

Programma 2: Wegen en water

Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is. We willen ervoor zorgen dat Opmeer zich duurzaam ontwikkelt, met leefbaarheid en kwaliteit als belangrijke maatstaven

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- In het gemeentelijk verkeer en vervoersplan (GVVP) aandacht voor de verkeersveiligheid in de gemeente Opmeer;
- Toezien op de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen en publiektrekkende bedrijven zoals de Boet;
- Inzetten op een fietsverbinding en/of calamiteitenweg tussen de Middelweg en De Veken;
- Streven naar een verruimde en verbeterde inzet van bussen richting Obdam en behoud van aansluitingen richting Hoorn;
- Een goede kwaliteit en goed onderhoud van onze openbare ruimte.

Beleidskaders	• **Verkeer- en vervoersplan Opmeer 2020-2029;** • **Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021;** • **Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024;** • **Stedelijk waterplan 2018-2021;** • **Parkeernota en -verordening gemeente Opmeer;** • **Structuurvisie Opmeer en bestemmingsplannen.**
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Volume-uitbreidingen door nieuwe gebiedsontwikkelingen; • Omgevingswet; • Autonome groei van het verkeer; • Wegenbeheerplan 2023-2026; Overdracht wegen van HHNK naar de gemeente per 1-1-2023
Volumegegevens	• Beheer door Opmeer van 50 km/uur wegen en 61.200 m2 wateroppervlak

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland
Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Wat willen we bereiken

- Behoud groen en openbare voorzieningen;
- Goed onderhoud openbare ruimte;
- Verbeteren verkeersveiligheid;
- Een fietsverbinding van de Middelweg richting De Veken;
- Een duurzaam veilige inrichting van de N241, A.C. de Graafweg, met behoud van de stedenbouwkundige kwaliteit van en het leefklimaat in de hoofdkern Opmeer, compensatie van omgekapte bomen en geluidsvermindering;
- Oplossen parkeerproblematiek oude kernen Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek;
- Faciliteren van elektrisch rijden.

Wat gaan we ervoor doen

Actualiseren beheerplannen
De volgende beheerplannen worden geactualiseerd en kunnen in 2023 worden vastgesteld:

- Beleidsplan openbare verlichting
- Stedelijk waterplan

Wegenoverdracht
Op basis van het raadsbesluit van 12 mei 2021 zal het beheer van de wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier per 1 januari 2023 worden overgenomen. Daarbij kijken we naar mogelijkheden om het wegbeheer op een efficiënte wijze uit te voeren, waar mogelijk door de samenwerking met andere gemeenten. Gemeente Opmeer krijgt er 52 km weg bij met 20 bruggen, 3.840 bomen, 500 lichtmasten en 46 km bermsloot.

Verkeer en Vervoersplan Uitvoeringsprogramma 2020-2024
Verkeersveiligheid en bereikbaarheid zijn uitgewerkt in het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan 2020-2027, "Opmeer Op Weg!". Voor de maatregelen is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2020-2024. In afwachting van ruimtelijke visies voor Hoogwoud-Oost en het centrum van Opmeer-Spanbroek is de geplande uitvoering van verkeersmaatregelen uitgesteld.

Het Rijk is in 2021 begonnen met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Doel van het SPV is om in 2030 geen verkeersslachtoffers meer te hebben. Dit programma wordt uitgewerkt door de provincie in overleg met de regiogemeenten. Het SPV werkt met risico-indicatoren. Het uitvoeringsprogramma GVVP is opgesteld volgens de methodiek van het SPV. Waar mogelijk zal dit

uitvoeringsprogramma worden afgestemd op de maatregelen in het uitvoeringsprogramma van het SPV.

Wegreconstructie

De provincie Noord-Holland heeft een plan opgesteld tot verbetering van de N241 deel tussen het Verlaat en de A7, inclusief de aanpak van de kruisingen Pade en Middelweg-Breestraat. De uitvoering van de wegwerkzaamheden is gestart in 2021 en loopt naar verwachting door tot in 2025. De gemeente Opmeer wordt actief door de provincie betrokken bij de uitvoering van de werkzaamheden, om het behoud te waarborgen van groen en een goed woon- en leefklimaat langs de weg.

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 2. Wegen en water	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	1.244	1.322	1.946	1.788	1.787	1.790	624-	V
Baten	45	30	1.121	30	60	60	1.091-	
Totaal saldo voor bestemming	1.199	1.292	825	1.757	1.727	1.730	466	V
Reserve dotaties	116	23	1.129	38	39	39	1.107-	V
Reserve onttrekkingen	356	301	592	416	323	313	291-	N
Totaal saldo na bestemming	**959**	**1.013**	**1.362**	**1.379**	**1.442**	**1.455**	**350-**	V

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 2. Wegen en water**						
Taakveld 2.1 - Verkeer en vervoer	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	1.091	1.217	1.831	1.674	1.673	1.677	-614
Baten	42	28	1.118	28	58	58	1.091
Saldo	1.049	1.189	712	1.646	1.615	1.619	476

Taakveld 2.4 - Economische havens en waterwegen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	153	105	116	114	114	114	-10
Baten	3	3	3	3	3	3	0
Saldo	150	103	113	111	111	111	-10

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	116	23	1.129	38	39	39	-1.107
Baten	356	301	592	416	323	313	291
Saldo	-240	-279	537	-378	-285	-275	-816

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-86	N
Hogere lasten i.v.m. overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente. Dekking middels OZB en bijdrage vanuit WF7 gemeenten via de reserve wegen	-504	N
Eenmalige implementatiekosten inzake de wegenoverdracht in 2022. Dekking middels reserve Wegen	75	V
Hogere uitgaven in 2023 voor het GGVP (c.f. plan). Dekking middels de reserve Bovenwijkse Voorzieningen	-59	N
Hogere lasten voor dagelijks onderhoud wegen (c.f. nieuw plan)	-40	N
Totaal lasten	**-614**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Eenmalige bijdrage in 2023 vanuit de regiogemeenten inzake de wegenoverdracht	1.091	V
Totaal baten	**1.091**	**V**

Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere lasten i.v.m. overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente. Dekking middels OZB en bijdrage vanuit WF7 gemeenten via de reserve wegen	-59	N
Incidenteel hoger budget in 2022 voor baggerwerkzaamheden	50	V
Overige verschillen	-1	N
Totaal lasten	**-10**	**N**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Eenmalige storting van de bijdrage van de regiogemeenten inzake de wegenoverdracht in de reserve Wegen in 2023	-1.091	N
Hogere dotatie in de reserve Wegen in 2023 door overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente	-16	N
Totaal lasten	**-1.107**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere onttrekking aan de reserve wegen i.v.m. dekking voor de overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente	307	V
Incidentele hogere onttrekking in 2022 voor dekking uitgaven inplementatiekosten overdracht buitenwegen HHNK aan de gemeente	-75	N
Incidentele hogerere onttrekking voor dekking uitgaven GVVP	59	V
Totaal baten	**291**	**V**

Programma 3: Economie

Dit programma omvat het bevorderen van een evenwichtige economische structuur, het versterken van de economische bedrijvigheid, de samenwerking daarbij met het bedrijfsleven en de regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden en het uitvoeren van economische programma's.

De economische ambities in het Coalitieakkoord zijn:

Ondernemen

- Ontwikkeling van bedrijventerrein De Veken 4 fase A.
- Opmeer houdt oog voor de levendigheid, toegankelijkheid en gezelligheid van de winkelcentra. Het is in dat kader van belang een langetermijnvisie te creëren ter voorkoming van leegstand. Bij dat onderzoek zal aandacht worden besteed aan de bereikbaarheid en wordt de samenwerking gezocht met de winkeliersvereniging.
- Het contact tussen ondernemers/ winkeliers en gemeente vindt op regelmatige basis plaats in een jaarlijks overleg en door middel van bedrijfsbezoeken.

Agrarisch ondernemen

- Ter bevordering van de leefbaarheid van het platteland zijn planologische regels met betrekking tot agrarisch gebruik verruimd zodat bijvoorbeeld recreatieve nevenactiviteiten en of zorgfuncties kunnen worden ontplooid.
- Arbeidsmigranten worden indien mogelijk ter plaatse van het agrarisch bedrijf, waar het werk wordt aangeboden, gehuisvest.
- Leegstaande agrarische bebouwing vraagt om oplossingen. Indien initiatieven zich aandienen voor gewijzigd gebruik moet goed worden gekeken naar de mogelijkheden. Met name het behoud van stolpen in het landschap is van belang.

Beleidskaders	• **Structuurvisie gemeente Opmeer (gemeenteraad 19 september 2012);** • **Structuurschets Westfriesland (gemeenteraad 2 februari 2017)** • **Regionale Detailhandelsvisie Westfriesland (raad 17 maart 2016)** • **Pact van Westfriesland 7.1**
Autonome ontwikkelingen/ trends	-Hoogconjunctuur; -Meer internetaankopen;

	-Tekort van bedrijventerreinen; -Trend: tekort aan werklocaties in Westfriesland.
Volumegegevens	-3 bedrijventerreinen (De Veken, Westerboekelweg, Wijzend); -2 dorpscentra; -1 weekmarkt en 2 jaarmarkten.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland
Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord (NHN)
Het Ontwikkelbedrijf NHN is een uitvoeringsorganisatie van gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland, die zich richt op: het Ondernemersloket, regiomarketing en de verbetering van het vestigingsklimaat.

Ontwikkelingsmaatschappij De Veken 4 CV
In deze commanditaire vennootschap (CV) werkt de gemeente Opmeer samen met Scholtens Projecten BV uit Wognum samen voor de ontwikkeling van de bedrijventerrein De Veken 4.

Wat willen we bereiken

Wij zijn een gemeente met een aantrekkelijk en duurzaam ondernemersklimaat.

Wat gaan we ervoor doen

Ontwikkeling bedrijventerrein De Veken 4
Afhankelijk van de uitspraak in de beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan De Veken 4 wordt overeenkomstig het Convenant werklocaties Westfriesland ingezet op het zo spoedig mogelijk in exploitatie brengen van de eerste fase (A) van 5 ha. Voor het de ontwikkeling van fase A zal in belangrijke mate rekening gehouden moeten worden met de opwaardering van het stroomnetwerk door Liander en de mogelijkheden om een alternatieve, duurzame stroomvoorziening te realiseren. De ontwikkeling van de volgende fase B van 5 ha wordt afgestemd op de vraag (adaptieve ontwikkeling) met oog voor bouw van evenwichtige bedrijvigheid en werkgelegenheid. Over de voortgang van de ontwikkeling zal de raad worden geïnformeerd met de geactualiseerde grondexploitatie (zie verder ook de paragraaf Grondbeleid).

De regio's Noord-Holland Noord en Westfriesland hebben een hoge ambitie op het gebied van duurzame energie. De verduurzaming van bestaande en aanleg van nieuwe energieneutrale bedrijventerreinen is een speerpunt van het beleid. Het bestemmingsplan De Veken 4 richt zich op een klimaatbestendig bedrijventerrein. Zon op dak geniet op dit moment voorkeur. Voor het verduurzamen van De Veken 1, 2 en 3 wordt
samengewerkt met de Stichting Energieneutrale bedrijventerreinen. Het Duurzaam Bouwloket ondersteunt de bedrijven. Daarnaast kan revitalisatie van bedrijventerreinen nieuwe kansen bieden en trekken we samen op met verenigde ondernemers om parkmanagement op regionaal niveau te ontwikkelen.

Ontwikkeling centrum Opmeer - Spanbroek

Om de regie te kunnen nemen op de ontwikkelingen in het centrumgebied wordt een gebiedsvisie (Omgevingsvisie) en een aansluitend een bestemmingsplan (Omgevingsplan) gemaakt. De ambitie is om het centrum vitaal, en klimaat- en toekomstbestendig te maken. Het verbeteren van de verkeerskundige situatie en klimaatadaptatie zijn daar onderdeel van.

Toerisme en Recreatie

In samenwerking binnen het Pact 7.1 (regionale samenwerking Westfriesland) werken we aan een helder toekomstperspectief voor onze agrarische en toeristische sector (kleinschalig toerisme in Opmeer). We willen een brandingsstrategie en aanpak ontwikkelen om als regio het profiel op te bouwen, met deelstrategieën voor o.a. ondernemen en onderwijs/arbeidsmarkt. Verder maken we afspraken over structurele (publiek-private) samenwerking (ondernemers, overheid en marketingorganisaties). Voor de stimulering van het toerisme willen wij de regionale marketing en promotie van het Westfriese vrijetijdsaanbod verder ontwikkelen en met private partners de haalbaarheid van een marketingplan onderzoeken.

Agrarische sector en Midden-Klein Bedrijf (MKB)

In een samen te stellen MKB-agenda moet er aandacht zijn voor de agrisector en voor thema’s als digitalisering, verduurzaming en innovatie. Met recreatieondernemers in onze gemeente wordt het toeristisch beleid opnieuw vorm gegeven. Bij aanvang van processen wordt Provincie Noord-Holland aan de voorkant betrokken. Tevens zetten we het Startersloket voort. Verder ontwikkelen we een strategie voor een toekomstbestendige agrisector met een koppeling met de MKB-strategie en waarin verduurzaming en de ontwikkeling van kringlooplandbouw thema’s zijn.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde Opmeer	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron
Functiemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	49,8		LISA (2021)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	168,2	NB	LISA (2021)

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 3. Economie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	146	4.963	4.969	74	62	62	6-	**N**
Baten	300	5.053	5.058	164	152	152	5-	**V**
Totaal saldo voor bestemming	154-	90-	89-	90-	90-	90-	1-	**N**
Reserve dotaties	105	-	-	-	-	-	-	
Reserve onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal saldo na bestemming	**48-**	**90-**	**89-**	**90-**	**90-**	**90-**	**1-**	**V**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 3. Economie**						
Taakveld 3.1 - Economische ontwikkeling	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	52	57	63	62	62	62	-6
Baten	15	25	25	25	25	25	-
Saldo	38	31	37	37	37	37	-6

Taakveld 3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	81	4.907	4.907	12	-	-	-
Baten	186	4.927	4.927	32	20	20	-
Saldo	-105	-20	-20	-20	-20	-20	-

Taakveld 3.4 - Economische promotie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	-	-	-	-	-	-	-
Baten	100	101	106	106	106	106	5
Saldo	-100	-101	-106	-106	-106	-106	5

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Er zijn geen noemenswaarde verschillen te verklaren.

Programma 4: Onderwijs

Binnen dit programma wordt waarde gehecht aan de zorg voor de onderwijshuisvesting, de zorg voor leerlingenvervoer, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid en de uitvoering van de leerplichtwet.

De ambitie in het Coalitieakkoord Vitaal Opmeer 2022-2026

Afronden van de Kindcentra-projecten en ervoor zorgen dat de Kindcentra staan.

De ambitie in de Toekomstvisie Opmeer 2030, Thuis in Opmeer!

Er staat geen ambitie in de Toekomstvisie Opmeer 2030, Thuis in Opmeer! met betrekking tot onderwijs.

De ambitie in het Pact van Westfriesland

In het Pact van Westfriesland staat de ambitie 'Arbeidsmarkt & Onderwijs'. Deze staat beschreven in het programma Economie van de begroting.

Beleidskaders	• Wet op het Primair Onderwijs; • Wet Passend onderwijs; • Leerplichtwet; • Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015; • Afspraken in het kader van het 'Op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) met de schoolbesturen en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en convenant VVE.
Autonome ontwikkelingen / trends	• Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en preventieve zorg; • Zorg in en om de school, waaronder passend onderwijs; Onderwijshuisvesting (Kindcentra); • Regisseursrol voor de gemeente (onderwijsbegeleiding, achterstandenbeleid); • Ontwikkeling Regionale Educatieve Agenda.

Betrokkenheid verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen bij dit programma

Wat willen we bereiken

Het bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs door:

- voorkomen en opheffen van leerachterstanden bij jonge kinderen door een structurele bijdrage voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE);
- onderwijs bieden aan nieuwkomers in het primair onderwijs;
- het op peil houden van de landelijke normen voortijdig schoolverlaters van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW);
- vroegtijdige signalering van problemen door aansluiting van de zorgstructuur van het onderwijs bij het WIJkteam OpMEER;
- een bijdrage aan onderwijsbegeleiding ter ondersteuning van het achterstandenbeleid voor zorg en/of taal;
- regionale samenwerking ten behoeve van passend onderwijs;
- multifunctioneel gebruik van gebouwen/scholen door basisscholen, organisaties, instellingen en verenigingen op het gebied van zorg en welzijn;
- realisatie van twee Kindcentra in Opmeer-Spanbroek en Hoogwoud.

Schoolmaatschappelijk werk
We willen investeren in het schoolmaatschappelijk werk op de lokale basisscholen. Hiermee slaan we een brug tussen onderwijs en jeugdhulp waardoor eerder en dichterbij preventieve inzet mogelijk is. Uiteindelijk doel is het inzetten van lichte hulp in een vroeg stadium en daarmee het voorkomen van zwaardere zorg en hiermee gepaarde problematiek en kosten.

Wat gaan we ervoor doen

Schoolmaatschappelijk werk
Preventieve inzet van schoolmaatschappelijk werk op de lokale basisscholen vanuit het WIJkteam. Doel van deze inzet is het voorkomen van escalatie van problematiek en het voorkomen van inzet van zwaardere jeugdhulp.

Kindcentra in Hoogwoud en Opmeer-Spanbroek
In 2023 zal duidelijk worden wat de gevolgen zijn van de onvoorzien hogere bouwkosten voor het Kindcentrum Opmeer-Spanbroek en of er een aanvullend raadsbesluit nodig is. Verder wordt er voor beide Kindcentra door de gemeente (ruimtelijke procedures en bouwrijp maken) en de bouwheer (de bouw van de Kindcentra) uitvoering gegeven aan de eerdere raadsbesluiten.

Integraal huisvestingsplan

Er komt een wetswijziging waardoor gemeenten verplicht zijn om een integraal huisvestingsplan (IHP) door de raad te laten vaststellen. In het IHP wordt vastgesteld welke investeringen er worden verwacht voor alle schoollocaties in de gemeente. De gemeente ontwikkelt het IHP samen met de schoolbesturen. Het is echter nog niet bekend wanneer deze wetswijziging van kracht wordt.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde Opmeer	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerplichtigen	0,0	2,7	Ingrado (2020-2021)
Relatief verzuim	Per 1.000 leerplichtigen (wel ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig)	9%	13%	Ingrado (2020-2021)
Voortijdig schoolverlaters	% jongeren (12-23 jaar) die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten (havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma)	1,9%	1,4%	DUO (2020-2021)

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 4. Onderwijs	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	648	1.050	869	884	1.133	1.297	181	**V**
Baten	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal saldo voor bestemming	648	1.050	869	884	1.133	1.297	181	**V**
Reserve dotaties	49	11	111	11	11	11	100-	**N**
Reserve onttrekkingen	41	10	-	18	167	165	10	**N**
Totaal saldo na bestemming	**656**	**1.051**	**980**	**877**	**977**	**1.143**	**71**	**N**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	Programma 4. Onderwijs						
Taakveld 4.1 - Openbaar (basis) onderwijs	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	24	18	20	20	20	20	-1
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	24	18	20	20	20	20	-1

Taakveld 4.2 - Onderwijshuisvesting	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	154	145	149	147	374	568	-5
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	154	145	149	147	374	568	-5

Taakveld 4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	471	887	700	718	740	709	187
Baten	118	268	158	158	158	158	-110
Saldo	353	619	542	560	582	551	77

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	49	11	111	11	11	11	-100
Baten	41	10	0	18	167	165	-10
Saldo	9	1	111	-7	-156	-154	-110

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

LASTEN	**Bedrag x € 1.000**	**Voordeel / Nadeel**
In 2023 geen bedrag begroot voor het Nationaal Programma Onderwijs, incidenteel in 2022	110	V
Een lager bedrag begroot voor Onderwijs achterstanden beleid, een deel van de begrote uitgaven in 2022 was incidenteel	73	V
Overige verschillen	4	V
Totaal lasten	**187**	**V**

BATEN	**Bedrag x € 1.000**	**Voordeel / Nadeel**
Geen Rijksbijdrage begroot in 2023 voor het Nationaal Onderwijs Programma. In 2022 waren dit incidentele middelen.	-110	N
Totaal baten	**-110**	**N**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Eenmalige toevoeging in 2023 aan reserve verbetering huisvesting primair onderwijs t.b.v. afschrijvingslasten KC	-100	N
Totaal lasten	**-100**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Gebouwen in 2022 (c.f. plan)	-10	N
Totaal baten	**-10**	**N**

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is. Ook in de toekomst willen we dat blijven met een heldere identiteit van de gemeente en de verschillende gemeenschappen en kernen. We willen er voor zorgen dat Opmeer zich duurzaam ontwikkelt, met leefbaarheid en kwaliteit als belangrijke maatstaven.

De ambitie in het Coalitieakkoord Vitaal Opmeer 2022-2026
Binnen vier jaar hebben de inwoners van Opmeer voldoende mogelijkheden om mee te doen in de maatschappij, door sport, sociaal maatschappelijke activiteiten en zijn voorzieningen nog altijd bereikbaar en betaalbaar.

Er wordt een accommodatieonderzoek uitgevoerd. Onderzoek wordt gedaan naar een verbreding van het gebruik van sportaccommodaties en bijbehorende gebouwen. Medegebruik van accommodaties wordt ondersteund, waaronder ook bezien wordt of sporthallen kunnen worden benut voor festiviteiten.

Verbinding tussen organisaties versterken om creatieve vorming van kinderen te stimuleren.

De bibliotheek is een niet weg te denken voorziening en die we graag willen behouden in de strijd tegen laaggeletterdheid. De bibliotheek blijft zich moderniseren en richten op nieuwe doelgroepen. De gemeente ondersteunt de Westfriese Bibliotheek waar zij kan en mag.

De ambitie in de Toekomstvisie Opmeer 2030, Thuis in Opmeer!
De goede voorzieningen dragen bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie. Verenigingen gaan hecht samenwerken en een aantal sportverenigingen hebben zich rondom de Weijver in Hoogwoud of het Sportpark in Spanbroek gevestigd, zodat accommodaties intensiever gebruikt kunnen worden. In alle kernen is er ruimte voor activiteiten voor alle leeftijdsgroepen. De gemeente investeert in preventie. Sport en beweging wordt gestimuleerd, sportverenigingen worden ondersteund.

En ook voor cultuur kun je in Opmeer terecht. Er zijn diverse kunst- en cultuurcentra, theaterverenigingen en twee musea waar je terecht kunt. Maar naast de maatschappelijke waarde heeft het Opmeerse erfgoed een belangrijke recreatieve waarde. Buitenrecreatie, zoals wandelen en fietsen, is populair in Nederland. En dus zet Opmeer in op kleinschalig recreatie, waarbij kwaliteit belangrijker is dan kwantiteit.

De ambitie in het Pact van Westfriesland

We hebben een fijn gebied om te recreëren. Niet alleen voor onze eigen inwoners, maar zeker ook voor toeristen. Het aanbieden van (sport)evenementen, cultuur en recreatiemogelijkheden maakt het nog prettiger om in onze regio te verblijven en te recreëren. Dat is fijn voor onze eigen inwoners, maar het trekt ook meer bezoekers en dus meer bestedingen aan. We ontwikkelen een cultureel profiel, regio-marketing, evenementen en een recreatieve routestructuur.

Autonome ontwikkelingen / trends	• **Brede Impuls Combinatiefuncties;** • **Natuur- en Recreatieplan Westfriesland;** • **Agenda Toerisme Westfriesland 2016-2019;** • **Pact van Westfriesland;** • **Regionale Economische Agenda Westfriesland;** • **Regionale visie verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord** • **2030** • **Subsidiering door de provincie Noord-Holland van recreatieve projecten;** • **Subsidiering door Recreatieschap Westfriesland van recreatieve projecten op basis van uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan.** • **Rijksregeling Cultuur educatie met kwaliteit (CMK) 2021-2024** • **Gedragscode soortenbescherming gemeenten** • **Groenbeleidsplan 2022-2025**

Betrokkenheid verbonden partijen

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Het Recreatieschap is een gemeenschappelijke regeling die voor de Westfriese gemeenten de belangen behartigt van openluchtrecreatie, natuur en landschap. Het Recreatieschap vervult een regierol voor de realisatie van de ambities uit het Natuur- en Recreatieplan. Voor de uitvoering van het plan is een Uitvoeringsprogramma opgesteld. Het Recreatieschap voert dit plan samen met de zeven Westfriese gemeenten en andere partijen binnen en buiten de regio uit.

Het uitvoeringsprogramma van het Recreatieschap wordt op jaarbasis bijgesteld. Het Recreatieschap verwacht dat in de periode tot 2023 het bestaande beleid zal worden voortgezet. Wel wordt er met alle gemeenten op bestuurlijk niveau een kerntakendiscussie gehouden om de prioritering en eventueel afroming in het takenpakket aan te kunnen geven en te bezien of er nog bezuinigingen mogelijk zouden kunnen zijn.

Wat willen we bereiken

Meedoen
Voor Opmeer willen we naar een situatie waarin de lokale samenleving voor alle inwoners ingericht en geschikt is, zodat iedereen op een volwaardige wijze meedoet aan de (Opmeerse) samenleving. Daarbij wordt gestreefd naar vitale leef-, werk- en woongemeenschappen.

Toerisme
We willen in samenwerking met de regio een sterke Westfriese identiteit ontwikkelen dat voortbouwt op de eigen identiteit van het landschap, om zo kleinschalig toerisme in Opmeer te stimuleren.

Bibliotheekwerk
De bibliotheek is een niet weg te denken voorziening en die we graag willen behouden in de strijd tegen laaggeletterdheid. De bibliotheek blijft zich moderniseren en richten op nieuwe doelgroepen. De gemeente ondersteunt de Westfriese Bibliotheek waar zij kan en mag. Daarnaast zal gekeken worden naar de mogelijkheden om de jeugdbibliotheek in het Kindcentrum Hoogwoud te vestigen.

Kinderen en Cultuur
Stimuleren van de creatieve vorming van kinderen

Openbaar groen
Wij streven (op basis van het Groenbeheerplan 2023-2026) naar behoud van het groene karakter van de gemeente en naar het behoud van het groenbeeld. Verder hebben we aandacht voor boomziekten (essentaksterfte, iepziekte en de eikenprocessierups). We handhaven en waar mogelijk breiden we het groene karakter uit van het bebouwd gebied en de bedrijventerreinen. Als laatste zetten we in op het behoud van een schone, verzorgde, gebruiksvriendelijke en veilige openbare omgeving. We willen bewoners actief betrekken bij inrichting en onderhoud van de openbare ruimte in de eigen omgeving.

Sport als preventie middel
Sporten is gezond en heeft een preventieve werking op veel gezondheidsklachten. Komende jaren wordt breed ingezet op sport. We faciliteren de verenigingen zo goed mogelijk en met het accommodatie-onderzoek gaan we kijken of het gebruik van de sportfaciliteiten kan worden verbeterd en wat daarvoor nodig is. Hiervoor wordt de combinatie gezocht met de rol van Wijksteunpunten, om te kijken hoe het verenigingsleven versterkt kan worden en er passend aanbod is voor jong en oud op diverse, goed bereikbare locaties. Daarnaast zorgen we voor trapveldjes in de wijken en voor fitnesstoestellen in de open ruimte.

Westfriese viering 1572/1573
Door een belangrijke historische gebeurtenis zoals de Slag op de Zuiderzee te herdenken wordt omgevingsbewustzijn en verbondenheid gecreëerd. En door het aan actuele thema’s te verbinden

wordt ‘het goede gesprek’ gestimuleerd. Bovendien biedt het de kans om West-Friesland als geheel op de kaart te zetten.

Wat gaan we ervoor doen

Toerisme en recreatie
In samenwerking binnen het Pact 7.1 werken we aan een helder toekomstperspectief voor de toeristische sector. Voor de stimulering van het toerisme willen we regionale marketing en promotie van het Westfriese vrijetijdsproduct verder ontwikkelen en met private partners de haalbaarheid van een marketingplan onderzoeken.

We houden het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland met een uitvoeringsprogramma met fasering en aandacht voor deelgebieden actueel. Als kansen zich voordoen ontwikkelen we in Opmeer recreatieve (wandel)routestructuren inclusief faciliteiten.

Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord verzorgt de uitvoering van de destinatiemarketing-organisatie ‘Holland Boven Amsterdam’ die de regionale promotie en marketing verzorgt van 17 gemeenten in Noord-Holland Noord. Het belangrijkste doel van deze marketingopdracht is dat er meer bezoekers naar de regio komen en dat deze geprikkeld worden om er langer te verblijven en meer te besteden. Belangrijke middelen zijn onder meer een bezoekerswebsite en een digitaal platform voor ondernemers in de sector.

Bibliotheekwerk
We onderzoeken of de jeugdbibliotheek een plek kan krijgen in Kindcentrum Hoogwoud.

Onderzoek naar het gebruik en de exploitatie van sportfaciliteiten in de gemeente
In 2023 geven we invulling aan de resultaten van het onderzoek naar het gebruik en de exploitatie van sportfaciliteiten in de gemeente. Hiermee hebben we inzicht gekregen hoe de bestaande accommodaties efficiënter kunnen worden gebruikt. Hierin is de combinatie gelegd tussen de Wijksteunpunten en de rol die sportverenigingen voor andere verenigingen kunnen hebben, zoals samenwerkingen of huisvesting. Hiermee willen we het verenigingsleven versterken en in stand houden en een toegankelijk en veelzijdig aanbod krijgen voor alle leeftijdsgroepen.

Verbreden en verbeteren sportmogelijkheden
Met het Sportakkoord ontstaan al veel initiatieven binnen het sportverenigingen. De gemeente blijft dit ondersteunen en met het Sportakkoord werken we aan een extra plek voor openbare sportbeoefening in de vorm van een sport- en beweegpark, naast het nog aan te leggen sport- en beweegstrook bij de Heerenweide.

Actualisatie accommodatieregeling en beleidsregels
De huidige accommodatieregeling heeft nog geen beperkingen en enkele toetsingscriteria zijn nog niet helder genoeg. Daarom is zowel vanuit financieel als uitvoerend oogpunt het wenselijk om deze regeling en de daarop gebaseerde beleidsregels voor toekenning van de gemeentelijke

bijdragen te evalueren en te actualiseren. Hierover bieden we de raad in het eerste kwartaal van 2023 een voorstel aan.

Kinderen en Cultuur
De gemeentelijke rol is het versterken van verbinding tussen organisaties die betrokken zijn bij de creatieve vorming van kinderen. We blijven hierop inzetten.

Speeltuinenbeleid
In 2023 gaan we met een quickscan het speeltuinenbeleid onder de loep nemen. Het laatste rapport dateert uit 2011. In 2023 wordt de laatste speelplek voor de Heerenweide aangelegd en dat is een mooi moment om te bekijken waar we als gemeente staan,. Dit heeft als doel om te zorgen dat de (locatie van de) speelplekken aansluiten op de behoeften en leeftijden van de inwoners.

Het is de intentie om het onderhoud van de speeltuinen uit handen te geven aan een externe organisatie, wat kwalitatieve voordelen geeft.

Openbaar groen
Groenbeheerplan 2023-2026
Het huidige groenbeheerplan is geactualiseerd en eind 2022 vastgesteld.

Waterschap
Per 1 januari 2023 zal de gemeente het beheer van de wegen in de gemeente die nu worden beheerd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier overnemen. Daarmee worden 3.840 bomen toegevoegd aan ons areaal.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde Opmeer	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron
Niet-sporters	% inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	47,2%	50,5%	Gezondheidsmonitor (GGD, CBS, RIVM, meestal om de 4 jaar, 2020 meest recent)

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	2.475	2.960	3.123	3.100	3.357	3.093	163-	**N**
Baten	402	388	387	311	312	312	1	**V**
Totaal saldo voor bestemming	2.072	2.572	2.736	2.788	3.046	2.782	164-	**N**
Reserve dotaties	179	252	252	252	252	252	-	**N**
Reserve onttrekkingen	243	471	423	417	667	441	48	**N**
Totaal saldo na bestemming	**2.008**	**2.354**	**2.566**	**2.624**	**2.631**	**2.593**	**212-**	**N**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 5. Sport, cultuur en recreatie**						
Taakveld 5.1 - Sportbeleid en activering	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	128	128	158	148	148	148	-30
Baten	10	10	10	-	-	-	-
Saldo	118	118	148	148	148	148	-30

Taakveld 5.2 - Sportaccommodaties	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	649	960	939	943	1.180	961	21
Baten	242	219	219	153	153	153	-1
Saldo	407	741	721	790	1.027	808	20

Taakveld 5.3 - Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	253	276	280	280	278	278	-4
Baten	13	15	15	15	15	15	-
Saldo	240	261	265	265	263	263	-4

Taakveld 5.4 - Musea	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	58	72	75	87	71	80	-3
Baten	19	24	24	24	24	24	-
Saldo	39	48	51	63	47	56	-3

Taakveld 5.6 - Media	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	291	302	303	295	297	270	-1
Baten	74	71	71	71	71	71	-
Saldo	217	231	232	224	226	199	-1

Taakveld 5.7 - Openbaar groen en openluchtrecreatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	1.095	1.222	1.368	1.346	1.382	1.356	-147
Baten	44	48	48	48	48	48	-
Saldo	1.051	1.174	1.320	1.298	1.334	1.308	-147

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	179	252	252	252	252	252	-
Baten	243	471	423	417	667	441	-48
Saldo	-64	-218	-171	-164	-415	-189	-48

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-30	N
Totaal lasten	**-30**	**N**

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-48	N
Aanpassingen planmatig onderhoud diverse sportaccommodaties	78	V
Hogere energielasten sportaccommodaties	-23	N
Eenmalige kosten Sportnota in 2022	25	V
Overige verschillen	-11	N
Totaal lasten	**21**	**V**

Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere bijdrage in 2023 aan het recreatieschap West-Friesland	-7	N
Meer kosten vervangen speeltoestellen in 2023	-33	N
Hogere lasten i.v.m. overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente. Dekking hiervan middels de OZB en een bijdrage vanuit WF7 gemeenten via de reserve wegen	-113	N
Overige verschillen	6	V
Totaal lasten	**-147**	**N**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Lagere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Gebouwen in dan in 2022 (c.f. plan)	-54	N
Vanaf 2023 geen onttrekking meer aan reserve frictiekosten muziekschool	-12	N
In 2022 eenmailige onttrekking aan de reserve overheveling budgetten voor het groendbeleidsplan	-15	N
In 2023 een hogere onttrekking aan de reserve speelvoorzieningen	33	V
Totaal baten	**-48**	**N**

Programma 6: Sociaal domein

Elke inwoner die zorg nodig heeft, krijgt zorg.

De ambitie in het Coalitieakkoord Vitaal Opmeer 2022-2026

De zorg is voor de inwoners gegarandeerd en de organisatie is goed ingericht op haar wettelijke taken om zorg te leveren.

De ambitie in de Toekomstvisie Opmeer 2030, Thuis in Opmeer! (Een zorgzame gemeenschap)

Opmeer in 2030 is gezond, vitaal en inclusief. Iedere inwoner wordt in staat gesteld om zo lang mogelijk zelfstandig huishouding te voeren.

De ambitie in het Pact van Westfriesland (Zorg & Sociaal Domein)

We willen een gezonde en inclusieve regio zijn waarin iedereen mee doet en inwoners een passend zorgaanbod krijgen. We werken hiervoor samen op het gebied van specialistische jeugdhulp, schuldhulpverlening, laaggeletterdheid, inburgering, een ontwikkel- en inclusieagenda onderwijs en jeugdhulp, een plan 'in control of alcohol', en een aanpak voor kwetsbare personen.

Beleidskaders	• **Jeugdwet 2015;** • **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015;** • **Wet langdurige zorg (Wlz);** • **Participatiewet;** • **Verordening, Beleidsregels en Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Opmeer 2020;** • **Verordening, beleidsregels Jeugdzorg;** • **Uitvoeringskader inkoop sociaal domein Westfriesland 2019-2021;** • **Beleidsregels bijzondere bijstand;** • **Inkomensvoorzieningen Ioaw en Ioaz;** • **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (bbz);** • **Beleidsplan, verordeningen en beleidsregels WerkSaam West-Friesland;** • **Wet Educatie en Beroepsonderwijs (volwasseneneducatie);** • **Regionaal beleidskader schuldhulpverlening 2021-2024;** • **Regionale toekomstvisie maatschappelijke opvang en beschermd wonen;** • **Beleidskader Westfriese aanpak laaggeletterdheid;**

	• **Huisvesting Taakstelling Vergunninghouders;** • **Wet inburgering** • **Beleidskader Ingeburgerd! Op eigen kracht participeren;** • **Toekomstvisie Opmeer 2030;** • **Nota sociaal domein.**
Autonome ontwikkelingen / trends	• Transformatie van zwaardere zorg naar lichtere zorg; • Aandacht voor eigen kracht en netwerk (stimulering zelfredzaamheid en participatie); • Innovatie (efficiëntere en goedkopere zorg door nieuwe producten, werkwijzen en samenwerkingsvormen); • Ambulantisering van zorg (d.w.z. afbouw van zorgverlening in instellingen); • Intensivering aanpak seksueel en huiselijk geweld middels Veilig thuis, MDA++, meldcode, verwijsindex; • Toekomstvisie 2030 en nota sociaal domein: focus op preventie. • Hervormingsagenda jeugdstelselsel (Rijk en VNG).

Betrokkenheid verbonden partijen

WerkSaam

WerkSaam Westfriesland, een gemeenschappelijke regeling, is een samenwerkingsverband tussen de zeven Westfriese gemeenten en voert de taken uit die voortkomen uit de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). Deze taken richten zich op het bemiddelen van verschillende doelgroepen naar werk. Het gaat om mensen met een Wsw-dienstverband of beschut werk, bijstandsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden. WerkSaam heeft als hoofddoelstelling zorg te dragen voor het zo snel mogelijk werkzoekenden aan passend werk te helpen en het bedienen van werkgevers die op zoek zijn naar (tijdelijke) arbeidskrachten. Is werk nog niet mogelijk, dan verstrekt WerkSaam (tijdelijk) een uitkering. De bijzondere bijstand, onderdeel van de Participatiewet, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven.

Wat willen we bereiken

We streven naar optimale participatie, waardoor iedereen zo lang en zo zelfstandig mogelijk blijft wonen en zo actief mogelijk kan meedoen, door:

- een sociaal sterke gemeente te zijn waar iedereen zoveel mogelijk naar eigen vermogen of met hulp van de eigen omgeving volwaardig en zelfstandig zijn of haar problemen oplost.
- betaalbare, efficiënte en passende hulp, zorg en ondersteuning als dat nodig is.

Daarnaast staan in het coalitieakkoord de onderstaande doelen benoemd:

- dwarsverbanden te leggen tussen de verschillende wetgevende kaders op het sociaal domein;
- te zoeken naar een integrale aanpak door nauwere samenwerking tussen (professionele) organisaties (bijvoorbeeld WIJkteam), (jeugd)vrijwilligersorganisatie, mantelzorgers, wijksteunpunten en verenigingen;
- in te zetten op preventie en 365 dagen sport;
- helder uiteen te zetten waar bovenwettelijke keuzemogelijkheden liggen en hoever onze zorgplicht reikt, alsmede keuzemogelijkheden in het lokaal, regionaal en bovenregionaal uitvoeren van taken.

De doelen vanuit het coalitieakkoord zullen de komende jaren verder uitgewerkt en geconcretiseerd worden zodat ook hier uitvoering aan gegeven kan worden.

Wat gaan we ervoor doen

In zowel het Coalitieakkoord, het Pact van Westfriesland en de Toekomstvisie staan acties benoemd om de betreffende ambities te bereiken. Daarnaast zijn er ook landelijke ontwikkelingen en wetswijzigingen. Hieronder de belangrijkste zaken die spelen of waar nog politiek-bestuurlijke keuzes voor gemaakt dienen te worden.

Nota Sociaal Domein
De gemeenteraad heeft in 2022 de Nota Sociaal Domein voor één jaar vastgesteld. Dit betekent dat deze in 2023 moet worden vernieuwd. In het coalitieakkoord hebben de coalitiepartijen uitgangspunten opgenomen voor de nieuwe Nota Sociaal Domein.

Hervormingsagenda jeugd
Op moment van schrijven is de Hervormingsagenda nog niet vastgesteld. Deze agenda bestaat uit de combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Welke stappen in Opmeer gezet moeten worden om hier invulling aan te geven zal verder uitgewerkt moeten worden. De financiële gevolgen zijn nog niet te voorzien.

De inhoud van de Hervormingsagenda zal naar verwachting in lijn zijn met de beschrijving in de Toekomstvisie Opmeer 2030, waarin is beschreven dat er veel aandacht is voor preventie. Ook in de komende jaren zal preventie een speerpunt zijn.

Wijksteunpunten
De doorontwikkeling van de wijksteunpunten zal ook in 2023 onze inzet vragen. Als één van de ontwikkellijnen onderzoeken we een optimaal gebruik van de locaties van bijvoorbeeld sportverenigingen

Jongeren
Het college wil in 2023 een "Jongerenparlement" of "Jongerenraad" inrichten. Dit omdat jongeren

in toenemende mate achterblijven in hun politieke betrokkenheid. Hoe dit "Jongerenparlement" of "Jongerenraad" vormgegeven zal worden, onderzoeken we het komende jaar.

Binnen de gemeente Opmeer kennen we geen ambulante jongerenwerker die zich begeeft op het snijvlak van zorg, welzijn en veiligheid. In 2023 bekijken we nut, noodzaak en mogelijkheden.

Jeugdhulpverlening: de inzet van het WIJkteam is erop gericht minder complexe zaken zelf op te pakken, we kunnen dan snel en zonder wachtlijsten interveniëren en daardoor vaak voorkomen dat dure zorg moet worden ingekocht.

WMO

In de regio lopen de contracten met zorgaanbieders af op 31 december 2023. We pakken het inkooptraject weer regionaal op.

We zien een sterke toename van het aantal ouderen in onze gemeente, waardoor het beroep op de WMO in de komende jaren steeds meer zal toenemen.

Leeftijdscategorie	2017	2022	% toename
65 – 80 jarigen	1.841	2.113	14,%
80 +	485	636	31,1%

Reeds eerder is regionaal voorspeld dat tussen 2017 en 2040 het aantal 80+ in onze gemeente met 150% zal toenemen.

Maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW)

Brede toegang

In januari 2023 gaat de nieuwe brede toegang van BW en MO van start. Dit vraagt extra aandacht op lokaal niveau m.b.t. de samenwerking tussen de regio en lokaal niveau.

Om beleid en uitvoering gericht in te zetten op het voorkomen van nieuwe dakloosheid en instroom in BW (specifiek van jongeren) is analyse en monitoring van de Westfriese cliëntenstromen nodig. Wij zullen daarvoor de integraliteit en samenhang tussen beleidsterrein jeugd, preventie, veilig thuis en beleidsterrein BW/MO gaan borgen.

Kwetsbare inwoners

In 2023 herijken we de regionale toekomstvisie Kwetsbare Inwoners 2018-2023.

Aanbesteding

In 2023 vindt de regionale inkoop van voorzieningen van Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang plaats onder de regie van de gemeente Hoorn.

Inburgering

In 2022 is de nieuwe wet inburgering in werking getreden en sindsdien wordt uitvoering gegeven aan het door de gemeenteraad vastgesteld regionaal beleidskader 'Ingeburgerd! Op eigen kracht participeren'. In 2023 richten we ons op monitoring en evaluatie van de uitvoering en indien nodig aanscherping van beleid.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar	540,2	561,4	LISA (2021)
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking	73,9	71,6	CBS (2020)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	1	CBS (2020)
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	-	1	CBS (2020)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	138,6	215,4	CBS (2021)
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2		CBS (2020)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 tot 64 jaar	185,9	147,1	CBS (2020)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,2	10,6	CBS (2020)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,3	1,1	CBS (2020)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	0,4	CBS (2020)

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	450	642	CBS (2021)

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 6. Sociaal domein	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	9.307	9.301	8.849	8.790	8.601	8.690	452	**V**
Baten	1.869	1.583	1.594	1.600	1.644	1.644	12-	**N**
Totaal saldo voor bestemming	7.438	7.718	7.255	7.190	6.957	7.046	464	**V**
Reserve dotaties	57	23	23	23	23	23	-	
Reserve onttrekkingen	190	314	106	89	73	143	208	**N**
Totaal saldo na bestemming	**7.306**	**7.428**	**7.172**	**7.124**	**6.908**	**6.927**	**255**	**V**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 6. Sociaal domein**						
Taakveld 6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	739	895	725	701	685	755	170
Baten	66	60	60	60	60	60	-
Saldo	673	835	665	641	624	694	170

Taakveld 6.2 - Wijkteams	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	528	623	508	508	517	517	114
Baten	53	-	-	-	-	-	-
Saldo	475	623	508	508	517	517	114

Taakveld 6.3 - Inkomensregelingen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	2.388	2.183	2.223	2.228	2.228	2.228	-39
Baten	1.611	1.377	1.389	1.394	1.394	1.394	12
Saldo	777	806	834	834	834	834	-28

Taakveld 6.4 - Begeleide participatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	616	698	613	608	605	605	85
Baten	44	71	71	71	71	71	-
Saldo	572	628	542	537	534	534	85

Taakveld 6.6 - Maatwerkvoorzieningen WMO	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	543	545	536	536	536	536	9
Baten	-	-	-	-	44	44	-
Saldo	543	545	536	536	492	492	9

Taakveld 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	1.622	1.641	1.741	1.754	1.769	1.788	-100
Baten	58	56	56	56	56	56	-
Saldo	1.564	1.585	1.686	1.699	1.714	1.733	-100

Taakveld 6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	2.112	2.003	1.836	1.788	1.594	1.594	167
Baten	18	-	-	-	-	-	-
Saldo	2.094	2.003	1.836	1.788	1.594	1.594	167

Taakveld 6.81 - Maatwerk geëscaleerde zorg 18+	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	145	188	188	188	188	188	-
Baten	19	19	19	19	19	19	-
Saldo	126	169	169	169	169	169	-

Taakveld 6.82 - Maatwerk geëscaleerde zorg 18-	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	613	525	478	478	478	478	46
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	613	525	478	478	478	478	46

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	57	23	23	23	23	23	-
Baten	190	314	106	89	73	143	-208
Saldo	-132	-291	-82	-66	-49	-119	-208

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
In 2023 zijn geen kosten begroot voor de opvang van Oekraïnse vluchtelingen, omdat de regeling vooralsnog tot eind 2022 loopt.	200	V
Kosten voor planmatig onderhoud welzijnsaccommodaties	-25	N
Instellen van een jongerenparlement	-5	N
Totaal lasten	**170**	**V**

Taakveld 6.2 Wijkteams

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	43	V
Lagere kosten inhuur dan begroot in 2022 (incidenteel nav jaarrek.)	50	V
Overhevelen kosten licenties Zorg & Welzijn naar de Overhead	21	V
Totaal lasten	**114**	**V**

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
De kosten voor de bijstandsuitkeringen zijn budgettair neutraal met de Rijksinkomst begroot en zijn € 28.000 hoger dan in 2022 geraamd	-28	N
Er is € 20.000 meer begroot voor bijzondere bijstand door de toegenomen aanvragen voor kinderopvang voor gezinnen met een Sociaal Medische Indicatie (SMI)	-20	N
De licentieskosten voor een applicatie voor schuldhulpverlenig is overgegaan naar de overhead	6	V
Overige verschillen	3	V
Totaal lasten	**-39**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
De Rijksbijdragen voor de bijstandsuitkeringen zijn budgettair neutraal met de kosten begroot en zijn € 28.000 hoger dan in 2022 geraamd	28	V
De begrote Rijksbijdrage voor BBZ-ers is komen te vervallen, er zijn geen inwoners die een beroep doen op de BBZ	-16	N
Totaal baten	**28**	**V**

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
De kosten voor de WSW worden aan WerkSaam vergoed op basis van de door het Rijk via het Gemeentefonds beschikbaar gestelde gelden. Dit zijn voor 2023 € 62.000 lager dan in 2022	62	V
De bijdrage voor re-integratie aan WerkSaam is € 6.000 hoger dan in 2022	-6	N
De implementatie kosten voor de Wet Inburgering waren in 2022 incidenteel en zijn in 2023 niet meer begroot	32	V
Overige verschillen	-3	N
Totaal lasten	**85**	**V**

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-55	N
Hogere kosten voor maatwerkvoorzieningen WMO door demografische factoren en hogere zorgzwaarte	-50	N
Taakstelling WMO maatwerkvoozieningen voor kosten valpreventie, die door het Rijk worden overgenomen	5	V
Totaal lasten	**-100**	**N**

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	6	V
Kosten Kwartiermaker kwartaalrapportages Sociaal Domein alleen in 2022 begroot	100	V
Incidentele kosten hervormingsagenda Jeugd alleen in 2022 begroot	50	V
Lagere kosten voor maatwerkvoorzieningen Jeugd, doorwerking ombuigingen Sociaal Domein 2021	11	V
Totaal lasten	**167**	**V**

Taakveld 6.82 Maatwerk geëscaleerde zorg 18-

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	51	V
Hogere kosten voor Jeugdbescherming en reclassering	-5	N
Totaal lasten	**46**	**V**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Ontrekking aan reserve onvoorziene ontwikkelingen tbv opvang Oekaïense vluchtelingen is alleen in 2022 begroot	-200	N
Hogere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Gebouwen in 2023 (c.f. plan)	26	V
Ontrekking reserve voor nieuwe inburgeringswet alleen in 2022 begroot	-34	N
Totaal baten	**-208**	**N**

Programma 7: Duurzaamheid, volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat de zorg voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking, de zorg voor de bescherming van het milieu, de uitvoering van taken met betrekking tot afvalwater en de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- De CO2-uitstoot dient verminderd te worden om de effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden. We gaan over naar een duurzame energievoorziening en een circulaire economie.
- Transitievisie warmte: meenemen van de gemeentelijke gebouwen; keuze maken om het Woningbedrijf te laten voldoen aan de duurzaamheidsopgave of de ambities bij te stellen; centrale rol voor het woningbedrijf bij de uitwerking van de transitievisie, zo mogelijk met centrale inkoop;
- Zichtbare resultaten op het gebied van duurzaamheid en energieopwekking;
- Vasthouden aan de ambities in de Regionale Energiestrategie 1.0 voor elektriciteitsopwekking, waarbij ruimte wordt gehouden voor innovatieve methoden;
- Inrichten van een energieloket voor advisering over maatregelen en coöperatieve energieopwekking;
- Opstellen en uitvoeren van klimaatadaptatieplannen voor de openbare ruimte om hittestress en wateroverlast tegen te gaan.

Betrokkenheid verbonden partijen

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De regeling is getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieutaken.
De uitvoering van taken heeft betrekking op het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

GGD Hollands Noorden

GGD Hollands Noorden is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor 16 gemeenten in het noorden van de provincie Noord-Holland. De GGD richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners in Noord-Holland Noord. De GGD heeft de werkzaamheden verdeeld in een aantal programma's:

1. Jeugd;
2. Infectieziekten;
3. Kwetsbare inwoners;
4. Onderzoek, beleid en preventie;
5. Veilig Thuis.

Afvalbeheer West Friesland
Het lichaam fungeert als beheerorganisatie voor de stortplaats Westwoud en intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, de dienstverleningsovereenkomst en aandeelhouderzaken.

Wat willen we bereiken

- We willen het gebruik van fossiele brandstoffen beperken en een duurzame energieopwekking, waaronder zonne-energie en alternatieve voorzieningen, stimuleren. Doel is volledig energieneutraal in 2040;
- We gaan wijkuitvoeringsplannen en een verduurzamingsplan voor het gemeentelijk woningbedrijf opstellen om in 2040 aardgasvrij te zijn;
- In 2035 willen we de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, verdroging en hittestress in de bebouwde omgeving onder controle hebben;
- In 2035 is de circulaire werkwijze in Opmeer een vanzelfsprekend uitgangspunt.
- Doelgroepenbeleid volksgezondheid.

Wat gaan we ervoor doen

Lokaal gezondheidsbeleid
We continueren in gang gezet beleid gericht op voorkomen en aanpakken van gezondheidsproblemen. Preventie van alcohol- en drugsgebruik door jongeren blijven een belangrijke pijler.

Bij het opstellen van de nota Sociaal Domein betrekken wij de Wet publieke gezondheidszorg en wat daarin staat over analyses op de gezondheidssituatie van onze inwoners en formuleren wij doelgroepenbeleid

Milieu
Afval-en grondstoffenbeheer
In het Coalitieprogramma is besloten om de invoering van het nieuwe inzamelsysteem, inclusief nieuwe recycletarief, uit te stellen tot 1 januari 2025. In de komende jaren zal het effect bij andere gemeenten worden gemonitord en worden onderzocht op welke wijze dit nieuwe inzamelsysteem binnen Opmeer kan worden ingevoerd.

Ontwikkelingen Omgevingsdienst (OD) NHN
In verband met de implementatie van de Omgevingswet (OW) krijgt de OD een aangepaste (advies)rol en worden de taken die de OD NHN voor de gemeente uitvoert uitgebreid. Verder wordt

in regionaal verband onderzoek gedaan naar de wijze waarop we de uitvoering van het Klimaatakkoord kunnen organiseren. Naast de implementatie van de OW, kunnen de uitkomsten van invloed zijn op de nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de Westfriese gemeenten.

Uitbreiding Lelystad Airport

We nemen een proactieve houding aan ten aanzien van de uitbreiding van Lelystad Airport. In gezamenlijkheid met de andere Westfriese gemeenten kan een standpunt worden ingebracht ter behartiging van de belangen van onze inwoners.

Klimaatakkoord

Transitievisie warmte

Na vaststelling van de Transitievisie Warmte in september 2021 is een inventarisatie gestart in de geprioriteerde wijken om het draagvlak te peilen onder de bewoners voor de maatregelen. De uitkomsten van deze inventarisatie werken we in 2022 uit in een Wijkfaseringsplan, welke de basis vormt voor de wijkuitvoeringsplannen (WUP). Deze WUP's kunnen volgens het Wijkfaseringsplan en bij toekenning van de benodigde middelen door het Rijk, in de volgende jaren ten uitvoer worden gebracht.

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN).

Na vaststelling van de RES 1.0 op 23 juni 2021 wordt binnen Westfriesland gewerkt aan het beleidskader en een Regionaal uitvoeringsprogramma (RES 2.0) om in de komende jaren de ambities voor zelfopwekking te kunnen realiseren.

Westfries Energiekompas

Als eerste stap is een Westfries Energiekompas (WEK) ontwikkeld. Het kompas geeft richting aan de stapsgewijze ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma voor een energieneutraal Westfriesland. De WEK, en het uiteindelijke daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma, bevat meer onderwerpen dan de RES. Er wordt niet alleen ingegaan op duurzame energieopwekking en de bestaande bebouwing. Ook de agrarische sector en andere bedrijvigheid komen aan de orde.

Klimaatadaptatie

Alle zeven Westfriese gemeenteraden hebben in de periode februari – maart 2021 (Opmeer op 18 februari 2021) klimaatambitie B met de bijbehorende strategie vastgesteld. Met deze gezamenlijke ambitie is de stip op de Westfriese horizon voor 2040 gezet. We willen de lokale en regionale acties van de uitvoeringsagenda gezamenlijk met de regiogemeenten uitvoeren in de periode 2021 – 2025.

Gemeentelijk Vastgoed

In 2023 wordt het Gebouwenbeheerplan geactualiseerd. Op basis van dit plan gaan we in de komende jaren door met het verduurzamen van onze gebouwen. De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een startpunt met daarin op hoofdlijnen de aanpak hoe gemeenten in een periode van 30 jaar de ambities uit het Klimaatakkoord kunnen realiseren. In de verduurzamingsopgaven werken we samen met de provincie om een bijdrage te leveren aan de CO2 reductiedoelstellingen vanuit het klimaatakkoord.

In 2023 moeten kantoorgebouwen voldoen aan minimaal energielabel C en in 2030 aan energielabel A. Uit onderzoek in 2022 blijkt dat het gemeentehuis energielabel D heeft. Er zullen maatregelen worden genomen om aan de eisen te voldoen.

Riolering en waterzuivering

Voor de werkzaamheden aan de riolering zal een Operationeel programma riolering 2023 worden opgesteld en vervolgens worden uitgevoerd.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Waarde Opmeer	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	130,2	170	CBS
Hernieuwbare elektriciteit (uit zon, waterkracht, wind of biomassa gewonnen)	In %	16,8	?	CBS

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 7. Volksgezondheid	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	3.098	3.590	3.438	3.420	3.422	3.346	152	**V**
Baten	3.030	3.296	3.578	3.560	3.553	3.553	281-	**N**
Totaal saldo voor bestemming	68	294	139-	140-	131-	207-	434	**V**
Reserve dotaties	53	6-	6-	6-	6-	6-	-	**V**
Reserve onttrekkingen	322	57	1	2	-	1	56	**N**
Totaal saldo na bestemming	**201-**	**231**	**146-**	**148-**	**137-**	**215-**	**377**	**V**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	Programma 7. Volksgezondheid						
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	535	539	553	551	551	530	-13
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	535	539	553	551	551	530	-13

Taakveld 7.2 - Riolering	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	656	878	904	882	870	814	-27
Baten	1.030	1.313	1.376	1.353	1.341	1.341	63
Saldo	-374	-435	-471	-471	-471	-527	36

Taakveld 7.3 - Afval	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	1.443	1.520	1.585	1.585	1.595	1.595	-65
Baten	1.941	1.918	2.131	2.131	2.131	2.131	213
Saldo	-497	-398	-546	-546	-536	-536	148

Taakveld 7.4 - Milieubeheer	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	380	585	327	332	338	339	258
Baten	11	42	47	52	57	57	5
Saldo	369	543	280	280	281	281	263

Taakveld 7.5 - Begraafplaatsen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	84	68	69	70	68	69	-1
Baten	48	24	24	24	24	24	0
Saldo	36	44	45	46	44	45	-1

Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	53	-6	-6	-6	-6	-6	-
Baten	322	57	1	2	-	1	-56
Saldo	-269	-63	-7	-8	-6	-7	-56

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

LASTEN	**Bedrag x € 1.000**	**Voordeel / Nadeel**
Bijdrage GGD doorwerking indexering	-13	N
Totaal lasten	**-13**	**N**

Taakveld 7.2 Riolering

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere lasten in 2023 inzake riolering	-27	N
Totaal lasten	**-27**	**N**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Incidenteel hogere onttrekking in 2023 aan voorziening Riolering	6	V
Hogere opbrengsten rioolheffing in 2023	57	V
Totaal baten	**63**	**N**

Taakveld 7.3 Afval

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere kosten DVO met HVC in 2023 omdat er in 2022 is gerekend met de invoering van diftar en er zijn meer wha in 2023	-65	N
Totaal lasten	**-65**	**V**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere inkomsten verwacht in 2023 voor de afvalstoffenheffing	251	V
Lagere inkomsten recyclebare inkomsten	-38	N
Totaal baten	**213**	**V**

Taakveld 7.4 Milieubeheer

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Lagere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	28	V
Incidenteel hogere budgetten voor Transitievisie warmte en opstellen RES in 2022	227	V
Overige verschillen	3	V
Totaal lasten	**258**	**V**

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Incidentele onttrekking uit reserve Afvalstoffen in 2022	-54	N
Overige verschillen	-2	N
Totaal baten	**-56**	**N**

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dit programma omvat het realiseren van een evenwichtige ruimtelijke opbouw van de gemeente, de zorg voor een goed woon- en werkklimaat, de zorg voor adequate huisvestingsmogelijkheden voor de inwoners en het handhaven van de bouw- en planologische regels.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Ten behoeve van de woningbouw wordt actief gezocht naar inbrei- en nieuwe locaties en ingezet op uitbreiding van de verschillende kernen ter bevordering van de leefbaarheid.
- Bij woningbouwprojecten houdt gemeente Opmeer het doel voor ogen om alle leeftijds- en aandachtsgroepen te bedienen in betaalbare, passende dan wel levensloopbestendige huur- en koopwoningen.
- Woningbouw en onderhoud binnen het gemeentelijk woningbedrijf vindt duurzaam en onderhoudsvriendelijk plaats.
- Gelet op de druk op de woningmarkt wordt creatief maatwerk toegepast ten behoeve van particuliere initiatieven omtrent woongebruik. (o.a. bij karakteristieke stolpen, scholen en kerken)
- Extra aandacht is nodig voor de informele en preventieve aanpak van situaties van woonoverlast.
- Er moet grip komen op het zogenoemde “Regionaal Woonmatch-systeem” en oog voor de achtergronden van personen die via het Woonmatch-systeem huisvesting binnen Opmeer wordt aangeboden.
- Er moet een onderzoek plaatsvinden naar een geliberaliseerd huuraanbod van het woningbedrijf.
- We gebruiken de op grond van de Omgevingswet verruimde bestuurlijke afwegingsruimte voor medewerking aan passende initiatieven en ter voorkoming en bestrijding van leegstand van gebouwen (woningen, winkels etc.).
- Tijdens het implementatietraject van de Omgevingswet worden de organisatorische consequenties en werkwijzen vroegtijdig in beeld gebracht, risico’s worden geduid en kennis wordt gedeeld.

Betrokkenheid verbonden partijen

Archeologie Westfriesland
Archeologie Westfriesland heeft tot doel het ondersteunen en adviseren van de aangesloten gemeenten op het gebied van archeologie in de ruimste zin. De Archeologiedienst Westfriesland voert specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologiewetgeving.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De omgevingsdienst NHN zorgt, in opdracht van de gemeente, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en adviseert de gemeente over bijvoorbeeld energie of natuur.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
De belangrijkste taken van een veiligheidsregio zijn:

1. Branden voorkomen en bestrijden,
2. voorbereiden op risico's, rampen en crises en coördinatie,
3. beheersing en bestrijding van rampen en crises.

De VR NHN adviseert de gemeente en ondersteunt de gemeente bij het toezicht, bij onderwerpen als evenementen en inrichtingen.

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland
Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Alliander
Momenteel blijkt dat de opslag van elektriciteit niet optimaal is in onze regio. De huidige capaciteit is te gering om nieuwe aansluitingen direct te koppelen aan het netwerk. De gemeente is aandeelhouder bij het regionale netwerkbedrijf Alliander. Vanuit deze positie bewaakt de gemeente de belangen van de burgers en bedrijven van Opmeer en stimuleert Alliander om het energienetwerk te versterken en te vergroten.

Wat willen we bereiken

- vraaggericht, duurzaam, levensloopbestendig, betaalbaar en divers bouwen;
- onze woningvoorraad zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van de huidige en toekomstige bewoners (bevorderen van kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad);
- we zorgen er voor dat de nieuwbouw van woningen uitgekiend en zo duurzaam mogelijk wordt ontwikkeld en gerealiseerd;

- bevorderen van een gezonde, duurzame en kwalitatief goede leefomgeving;
- realisatie van betaalbare levensloopbestendige woningen, vooral voor starters en senioren;
- meer doorstroming van goedkope huur- en koopwoningen naar nieuw te bouwen middensegment woningen;
- voldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen;
- seniorenwoningen dicht bij de voorzieningen;
- actuele exploitatieopzetten voor de in exploitatie genomen gebiedsontwikkelingen;
- goede huisvesting voor arbeidsmigranten op geschikte plaatsen;
- actuele en flexibele ruimtelijke plannen als grondslag en toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen;
- het ontwikkelen, beheren en inrichten van het woon- en leefgebied door goede afstemming van intersectorale belangen;
- kwalitatief goede uitvoering van gemeentelijk taken op het gebied van het Omgevingsrecht;
- adequaat handhavingsbeleid en adequate handhaving-uitvoeringsprogramma's.

Wat gaan we ervoor doen

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is bepaald op 1 januari 2023, hoewel niet helemaal uit te sluiten is dat opnieuw een halfjaar uitstel volgt. Wij gaan in ieder geval uit van 1 januari 2023 en zorgen ervoor dat aan onze kant alles klaar staat om vanaf 1 januari 2023 zowel intern als met onze ketenpartners te gaan werken met de nieuwe werkprocessen, termijnen, samenwerkingsvormen en methodieken die uit de invoering van de Omgevingswet voortvloeien. Als de huidige invoeringsdatum gehandhaafd blijft, zijn we ook dan in ieder geval voorbereid. Aan het begin van 2023 starten we met het formuleren van een aanpak voor de communicatie naar inwoners en bedrijven.

In 2023 gaan we door met de voorbereiding van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, zodat deze tijdig afgerond kunnen worden (respectievelijk vóór 2024 en vóór 2030, waarbij we er naar streven om het Omgevingsplan vóór 2025 af te ronden).

Om reden dat wettelijk is bepaald dat de provinciale bodemtaken tegelijk met de invoering van de Omgevingswet overgeheveld worden naar de gemeenten, is dit meegenomen in de uitbreiding van de ondersteuning door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Volkshuisvesting

Actualisatie Woonvisie

In 2022 is de beleidsperiode van de Woonvisie 2018 –2022 beëindigd en is deze voor de periode 2023 –2026 geactualiseerd. De woonvisie bevat de uitgangspunten voor de behandeling van vraagstukken bij woningbouw, onderhoud aan bestaande bouw en verbetering van de kwaliteit van

wonen. Met de woningcorporatie De Woonschakel, in totaal 54 wooneenheden, maken wij op basis van deze visies prestatieafspraken.

In samenwerking met de regio wordt er gewerkt om de woningbouw op diverse manieren te versnellen, . De opgaven staan vermeld in het Woonakkoord, dat op 15 december 2020 door de raad is vastgesteld. De ambitie is om jaarlijks regionaal ten minste 900 woningen te bouwen.

Subsidieregelingen
Ter stimulering van het eigen woningbezit bij starters geven wij ook in 2022 uitvoering aan de Verordening starterslening Opmeer. Daarnaast wordt met de Blijverslening de mogelijkheid geboden om al dan niet preventief een woningaanpassing te financieren. Met deze aanpassing kunnen inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.

Gemeentelijk Woningbedrijf:
Voor de activiteiten van het Gemeentelijk Woningbedrijf is het activiteitenprogramma 2023 opgesteld. Dit programma bieden wij ter kennisname aan bij de gemeenteraad. In fase 3 van Heerenweide is de realisatie van 28 huurwoningen in voorbereiding genomen. Deze ontwikkeling betreft 28 gasloze en zeer energiezuinige appartementen in drie woonlagen, bedoeld voor 55+ doelgroep. De bouw van deze woningen start in 2022 en worden in 2023 opgeleverd.

Voor het Gemeentelijke Woningbedrijf is een afzonderlijke begroting en meerjarenraming opgesteld. Kortheidshalve wordt hiervoor verwezen naar paragraaf Onderhoud kapitaalsgoederen.

Uitvoering taken omgevingsrecht
Voor de uitvoering van de taken op het gebied van het Omgevingsrecht wordt een uitvoeringsprogramma 2023 opgesteld. Dit programma wordt ter kennis gebracht aan de Raad en is gebaseerd op de Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020 - 2023. In het programma wordt, naast de Omgevingswet, ingegaan op de overige wettelijke ontwikkelingen rond het omgevingsrecht.

Bouwgrondexploitatie bouwlocaties
Voor de in exploitatie zijnde grondcomplexen Heerenweide, De Veken en locatie Loos aan de Breestraat worden de grondexploitatieopzetten jaarlijks geactualiseerd.

Wat mag het kosten

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 8. VHROSV	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23	
Lasten	6.666	8.284	6.810	7.838	7.245	7.186	1.475	**V**
Baten	8.476	8.075	7.822	7.518	7.218	7.220	253	**N**
Totaal saldo voor bestemming	1.810-	210	1.012-	320	28	34-	1.222	**V**
Reserve dotaties	191	967	1.590	286	578	640	623-	**N**
Reserve onttrekkingen	284	974	75	103	103	103	899	**N**
Totaal saldo na bestemming	**1.903-**	**203**	**503**	**503**	**503**	**503**	**300-**	**N**

Wat mag het kosten ? x € 1.000	**Programma 8. VHROSV**						
Taakveld 8.1 - Ruimtelijke Ordening	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	454	986	533	533	533	533	454
Baten	163	55	55	55	55	55	-
Saldo	291	931	478	478	478	478	454

Taakveld 8.2 - Grondexploitatie	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil '22-'23
Lasten	969	1.066	655	347	44	44	411
Baten	1.173	1.066	611	303	-	-	-455
Saldo	-204	-	44	44	44	44	-44

Verklaringen op de afwijking tussen de begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

LASTEN	**Bedrag x € 1.000**	**Voordeel / Nadeel**
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-68	N
Incidenteel hoger budget in 2022 voor opstellen omgevingsvisie - omgevingswet - omgevingsplan (dekking reserve Overheveling budgetten en reserve Onvoorziene Ontwikkelingen)	390	V
Incidenteel hoger budget in 2022 voor handhaving	125	V
Overige verschillen	7	V
Totaal lasten	**454**	**V**

Taakveld 8.2 Grondexploitatie

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-44	N
Er worden minder kosten verwacht voor de grondexploitatie in 2023	455	V
Totaal lasten	**411**	**V**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Lagere mutaties inkomsten grondexploitatie 2023	-455	N
Totaal baten	**-455**	**N**

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

LASTEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten in 2023 door gewijzigde verdeling van de lasten over de diverse taakvelden	-64	N
Lagere uitgaven Woningbedrijf voor onderhoud	142	V
Hogere uitgaven Woningbedrijf voor belastingen (OZB en waterschapslasten)	-40	N
Wegvallen verhuurdersheffing	541	V
Lagere uitgaven Woningbedrijf voor kapitaallasten	18	V
Overige verschillen Woningbedrijf	13	N
Totaal lasten	**610**	**V**

BATEN	Bedrag x € 1.000	Voordeel / Nadeel
Hogere opbrengsten leges omgevingsvergunning a.g.v. meer afgegeven bouwvergunningen	75	V
Hogere inkomsten Woningbedrijf servicecontracten	34	V
Hogere inkomsten Woningbedrijf door de verkoop van 2 woningen	100	V
Overige verschillen	-6	N
Totaal baten	**203**	**V**

Paragrafen

Inleiding

Met de - verplicht voorgeschreven - paragrafen geven we een ‘dwarsdoorsnede’ van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen richten zich op het beheersproces dat niet extern gericht is.
Wel is er sprake van een behoorlijke financiële betekenis en grote politiek-bestuurlijke relevantie of waarin de randvoorwaarden vast liggen, die van belang zijn voor een goede uitvoering van de programma’s. Door deze informatie samen te voegen in aparte paragrafen wordt het mogelijk gemaakt sneller en beter inzicht en overzicht te krijgen. De volgende paragrafen komen aan bod:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Treasury;
- Verbonden partijen;
- Lokale heffingen;
- Grondbeleid;

Er is een relatie tussen programma’s en paragrafen. Beleidsvoornemens en –wijzigingen kunnen de ambtelijke organisatie raken en de werkprocessen.

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding
Het doel van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is inzicht te geven in de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente Opmeer. Het weerstandsvermogen is een indicator voor de financiële gezondheid van een gemeente en is te definiëren als de mate waarin de gemeente in staat is onverwachte tegenvallers c.q. risico's op te vangen om zijn taken voort te kunnen blijven zetten.

Voor het weerstandsvermogen zijn de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's van belang. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast behoeven te worden. De relevante risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Het gaat hier uitsluitend om risico's die (nog) niet voldoende hard en kwantificeerbaar zijn en waarvoor dus nog geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen wordt ook wel weergegeven als de verhouding tussen de benodigde weerstandscapaciteit (risicobedrag) en de beschikbare weerstandscapaciteit. In het vervolg van deze paragraaf worden de weerstandscapaciteit en de risico's binnen de gemeente Opmeer nader uitgewerkt en toegelicht.

Actualisatie van de risico-inventarisatie
De actualisatie van de risico's heeft plaatsgevonden door de risico's zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2022 te actualiseren. Door de verantwoordelijken uit de verschillende vakgebieden zijn de risico's beoordeeld op actualiteit en de mate van waarschijnlijkheid en financieel effect. Nieuwe risico's zijn toegevoegd daar waar nodig. Het resultaat van de actualisatie is een actueel inzicht in het benodigd weerstandsvermogen en een top 10 van de grootste risico's. Daar leest u meer over in het vervolg van deze paragraaf.

Uitgangspunt bij het opnemen van een risico is dat het bedrag niet kleiner is dan € 25.000 Een enkel risico onder de € 25.000 is gehanteerd omdat deze bijvoorbeeld zeer actueel is of een grote kans heeft om zich voor te doen.

Voor risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitaties zal de Reserve Grondexploitatie worden aangewend, voor risico's over het Woningbedrijf de Reserve Woningbedrijf. Aan de maximale omvang van deze risicoreserve is vooralsnog geen limiet gesteld.

Kaders

Bij het opstellen van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is rekening gehouden met de kaders zoals vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen die is vastgesteld in de raadsvergadering van 25 april 2013. Ter verduidelijking en aanvulling daarop nog een 4-tal aandachtspunten:

1. Definitie

Niet ieder risico is relevant of kan ten laste van de weerstandscapaciteit worden gebracht. Belangrijk is een goede afbakening. Onder een risico wordt verstaan de kans op een optreden van een gebeurtenis door interne en/of externe omstandigheden met een bepaald financieel gevolg.

2. Voorkennis

Om risico's goed te kunnen relateren aan de weerstandscapaciteit worden de risico's in kwantitatieve grootheden benoemd. Wanneer kwantificering van kans en effect (in bandbreedtes) niet mogelijk is, omdat de voorkennis ontbreekt, is er sprake van volstrekte onzekerheid en niet van een risico.

3. Ondergrens

Risico's relevant voor de weerstandscapaciteit dienen van materiële betekenis te zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Wij stellen u voor te rekenen met een ondergrens van € 25.000 als minimale tegenvaller. Risico's waarvan het maximale risico lager dan € 25.000 wordt geschat, achten we object van reguliere bedrijfsvoering. Deze risico's dienen in principe binnen de exploitatie te worden opgevangen.

4. Overige uitsluitingen

Uitgesloten is een aantal risico's dat samenhangt met de reguliere exploitatie en die met een grote mate van zekerheid periodiek terugkeren. Deze reguliere risico's, die overigens meestal vrij goed meetbaar zijn, dienen via de jaarcyclus te worden ingekaderd in bestaand beleid. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het risico van schade aan eigendommen, waarbij overigens ook achterstallig onderhoud een rol kan spelen. Er wordt voor gekozen om waar mogelijk deze risico's te verzekeren of via een voorziening af te dekken. Begrotingstechnische risico's mogen evenmin leiden tot een beroep op de weerstandscapaciteit, omdat ze beheersbaar zijn door een goede planning & control. Dat geldt ook voor de niet in geld uit te drukken risico's van bijvoorbeeld vertraging in processen of het niet realiseren van beleidsdoelstellingen.

A. Weerstandscapaciteit

Conform de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen bevat de weerstandscapaciteit de volgende onderdelen:

- de algemene reserves, de risicoreserve en de reserve OO (onvoorziene ontwikkelingen);
- de algemene reserve Grondbedrijf;
- de (vrij besteedbare) bestemmingsreserves;
- de begrotingsruimte (bezuinigingsmogelijkheden en de post Onvoorzien);
- de onbenutte belastingcapaciteit;
- de stille reserves.

De weerstandscapaciteit per 1 januari 2023 is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

Weerstandscapaciteit exploitatie:

Onbenutte belastingcapaciteit:	
Onroerendezaakbelasting	628
Rioolheffing	195
Afvalstoffenheffing	0
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	823
Onvoorzien	21
Weerstandscapaciteit structureel	**844**
Weerstandscapaciteit vermogen	
Eigen vermogen:	
Algemene reserve	2.800
Reserve grondexploitatie	2.693
Stille reserves: hogere marktwaard obligaties/aandelen	p.m.
Weerstandscapaciteit incidenteel	**5.493**
Totale Weerstandscapaciteit	**6.337**

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de onbenutte belastingcapaciteit is gekeken naar de ruimte die er nog is in de huidige tarieven van de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Tussen de Rijksoverheid en gemeenten is afgesproken dat de regels voor limitering van de stijging van de OZB-tarieven vervallen. Tegelijkertijd is er wel een macronorm bepaald voor alle gemeenten tezamen; deze bedraagt 3%. De collectieve lasten mogen door het vervallen van de limiteringsregels niet onevenredig toenemen. Als de macronorm wordt overschreden, kan het kabinet ingrijpen via het Gemeentefonds. Het gemeentelijke beleid over leges is dat ze in totaal kostendekkend dienen te zijn. De belastingcapaciteit van de onroerendezaakbelastingen is berekend door het % van de WOZ-waarden van onze gemeente te vergelijken met het percentage dat een gemeente minimaal moet hanteren als het een beroep wil doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet, te weten 0,1729 % (gebaseerd op de meicirculaire 2022).

Onvoorzien
De meest eenvoudige vorm van weerstandscapaciteit is de beschikbare ruimte binnen de begroting. In Opmeer is deze ruimte beperkt tot de post 'onvoorziene uitgaven' van € 21.000,-

Eigen vermogen
Op 13 december 2018 is door de raad de Nota reserves en Voorzieningen 2019 vastgesteld. In de nota is aangegeven dat de minimale stand van het weerstandsvermogen voortaan in de begroting in deze paragraaf zal worden opgenomen.

Zoals eerder toegelicht heeft een actualisatie van de risico-inventarisatie en –identificatie plaats gevonden waarop een risicosimulatie is toegepast. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van ruim € 4,9 miljoen ten behoeve van de in de inventarisatie opgenomen de ruim 30 risico's ongewenst is. De risico's treden immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang op. Op basis van de resultaten van deze risicosimulatie bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit € 1.3 miljoen (exclusief het woningbedrijf en de grondexploitatie). In de risicoreserve is naar verwachting € 2.8 miljoen. Het ratio weerstandsvermogen komt hiermee op 2,2 hetgeen goed is.

Voor risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitaties zal de Reserve Grondexploitatie worden aangewend, voor risico's over het Woningbedrijf de Reserve Woningbedrijf. Aan de maximale omvang van deze risicoreserve is vooralsnog geen limiet gesteld.

Stille reserves
Stille reserves zijn activa die niet nodig zijn voor de bedrijfsvoering en waarvan de marktwaarde de boekwaarde overtreft. Nadrukkelijk vermelden wij hierbij dat de stille reserves pas kunnen worden benut op het moment dat de onderliggende waarden verkocht worden. Als stille reserve worden aangemerkt de aandelen van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze waarde is gebaseerd op het belang van de gemeente Opmeer in deze N.V.

Daarnaast is de gemeente eigenaar van diverse gebouwen, gronden en voorzieningen die veelal verhuurd zijn of in gebruik zijn gegeven en die voor nul of een verhoudingsgewijs lage boekwaarde op de balans gewaardeerd zijn. In het vrije economische verkeer vertegenwoordigen deze objecten uiteraard wel een waarde. Vooralsnog wordt voor de stille reserves "p.m." opgenomen.

B. Top 10 risico's
De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn dus die risico's die niet op de een of andere wijze zijn afgedekt of op een andere manier worden opgevangen. Om inzicht in die risico's te verkrijgen is het noodzakelijk een risicoprofiel van de gemeente op te stellen. Een risicoprofiel is een gestructureerde en gekwalificeerde inventarisatie van alle risico's die een gemeente loopt, waarbij zowel de externe risico's (denk aan: economische, natuur en politiek/ maatschappelijke) als de interne risico's (denk aan: organisatorische, politiek/ bestuurlijke, uitvoeringstechnische, personele, grondexploitatie, financiële, grote projecten, juridische kwesties / afsluiten contracten / aansprakelijkheid e.a.) worden meegenomen.

Uit de eerder vermelde actualisatie van de risico-inventarisatie is een risico-top 10 af te leiden. In onderstaande tabel worden de top 10 risico's nader toegelicht exclusief Grondbedrijf en Woningbedrijf in aflopende volgorde van mogelijk maximumbeslag op het weerstandsvermogen.

Nr	Risico	Gevolgen	Maximum beslag weerstandsvermogen x € 1.000
1	Langdurige ziekte personeel en werkdruk	Vervangende (externe) capaciteit zal langdurig moeten worden ingehuurd.	225
2	Verduurzaming en klimaatagenda	Het risico dat het gebouwenbestand van de gemeente (Woningbedrijf buiten beschouwing gelaten) moet worden verduurzaamd zonder extra middelen.	210
3	WMO totaal	Hogere uitgaven aan voorzieningen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden door open-einde regeling gecombineerd met volumegroei (vergrijzing), complexere zorg, stijgende tarieven.	160
4	IKC	Het risico is dat de bouwprijzen toch nog sterker stijgen dan verwacht als gevolg van aanhoudende economische vooruitgang. In 2023 zal duidelijk worden wat de gevolgen zijn van de onvoorzien verhoogde bouwkosten voor het Kindcentrum Opmeer-Spanbroek en of er een aanvullend budget nodig is. Tegen de omgevingsvergunning van het Kindcentrum Hoogwoud is bezwaar gemaakt. Onduidelijk is hoe lang de bezwaarprocedure gaat duren en welke invloed dit heeft op de start van de bouw en daarmee op de ontwikkeling van de bouwkosten.	125
5	Eigen risicodragerschap voor de WW	Financiële gevolgen van de eigen risico dragerschap voor de WW.	95
	Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	De deelname in gemeenschappelijke regelingen brengt financiële risico's met zich mee omdat het uitgaven- en inkomstenbeleid door de besturen van de samenwerkingsverbanden wordt bepaald en niet door de individuele gemeentebesturen. Indien een besluit is	80

		genomen door het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, dan is de gemeente hieraan gebonden, ook al is ze er tegen. Ook het verder opschalen van samenwerkingsverbanden, brengt financiële risico's voor de individuele gemeenten met zich mee. Het risico is hogere indexatie/verhoging bijdragen aan gemeenschappelijke regeling dan de standaard indexatie.	
6	Participatiewet	Hogere uitgaven aan voorzieningen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden omdat we nog niet de tools beschikbaar hebben om een realistische begroting te maken op een onderwerp waarvan de kosten moeilijk te voorspellen zijn. Betreft alle uitkeringen die WerkSaam verzorgt.	70
7	Informatieveiligheid	Denk hierbij aan internetfraude, hacktivisme, dataverlies, etc.). Beschadiging aan hardware wat leidt tot materiële schade aan apparatuur en het verloren gaan van gegevens; gegevens raken beschadigd of verloren wat leidt tot vertraging in de bedrijfsprocessen en extra kosten; koppeling tussen gegevens en systemen wat leidt tot hogere kans op misbruik van gegevens; langdurige uitval ICT systemen wat leidt tot vertraging in het bedrijfsproces; mogelijke inbraak of toegang door onbevoegden in netwerk en/of informatiesysteem wat leidt tot uitlekken vertrouwelijke informatie; niet goed testen van updates of nieuwe programmatuur bij implementatie wat leidt tot fouten in de gegevensverwerking; verkeerd gebruik van wachtwoorden wat leidt tot ongewenste toegang tot belangrijke/vertrouwelijke informatie; virussen en/of hacking wat leidt tot verstoring van het bedrijfsproces en/of uitlekken van vertrouwelijke informatie; competentiegebrek en/of te laag kennisniveau (voor specialisme) wat leidt tot grotere kans op fouten en extra kosten.	55

8	Pensioenpremies/ wachtgeldverplichtingen/ APPA	Bij de jaarrekening 2019 is een aanvullende storing gemaakt, maar dat is geen 100% garantie voor de toekomst: onvoldoende gereserveerd kapitaal bijvoorbeeld door rentedaling blijft een risico.	45
9	Jeugdzorg	Hogere uitgaven aan voorzieningen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden omdat we nog niet de tools beschikbaar hebben om een realistische begroting te maken op een onderwerp waarvan de kosten moeilijk te voorspellen zijn. Open-einde regeling met volumegroei, complexere zorg, stijgende tarieven	40
10	Energie	Door de oorlog in de Oekraïne stijgen de energietarieven. De gemeente betrekt de energie van HVC aandeelhoudersenergie. De tarieven zijn gebaseerd op de gemiddelde eindedagprijs over een periode van 2 jaar. Bij het opstellen van de begroting 2023 heeft een aanpassing plaatsgevonden van de budgetten voor het jaar 2023. Voor 2024 e.v. is er nog geen rekening gehouden met een stijging.	p.m.

C. Risico's Grondbedrijf en Woningbedrijf

Grondexploitatie

De resultaatverwachting uit de grondexploitaties is inclusief reservevorming in het kader van bovenwijkse/infrastructurele voorzieningen en verminderd met eventueel reeds gerealiseerde winstnemingen. De winstprognoses zijn gebaseerd op actuele exploitatieopzetten. Het behalen van de geraamde resultaten is afhankelijk van ontwikkelingen, zoals veranderingen in uitgiftetempo (plancapaciteit versus opname/vraag capaciteit), vraaguitval in het duurdere segment, renteontwikkelingen, kostprijsontwikkelingen en ontwikkelingen van de bouw-grondprijzen. De exploitatieopzetten worden jaarlijks aan de hand van deze ontwikkelingen geactualiseerd en laten positieve resultaten zien. Zie hiervoor ook de paragraaf Grondbeleid. De reserve Bovenwijkse voorzieningen is bedoeld om de kosten van toekomstige projecten te kunnen dekken. De reserve wordt gevoed uit inkomsten uit gebiedsontwikkelingen De Veken en Heerenweide

Vanaf 2020 wordt een nieuw bedrijventerrein De Veken 4, fase A, in voorbereiding genomen. De exploitatie van dit bedrijventerrein komt in handen van de Commanditaire Vennootschap De Veken 4. De risico's, kosten en opbrengsten van deze nieuwe ontwikkeling komen ten laste dan wel ten goede van deze CV. De gemeente Opmeer heeft een aandeel van 50% in de resultaten van deze

CV. De voor deze ontwikkeling benodigde gronden zijn nog in eigendom van de gemeente Opmeer en zullen tegen boekwaarde worden overgedragen aan de CV.

Gemeentelijk Woningbedrijf
Voor het Gemeentelijk Woningbedrijf is een concept financiële meerjarenbegroting (zie paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen) opgesteld. Belangrijke financiële besluiten in relatie tot het Woningbedrijf worden aan deze meerjarenbegroting getoetst. Voor het beheer van het woningenbestand is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld, dat in eigen beheer wordt geactualiseerd. De consequenties van dit plan (voeding van de onderhoudsvoorzieningen) worden eveneens in de financiële meerjarenbegroting van het Woningbedrijf verwerkt. Verder zijn de consequenties van nieuwbouw en de verhuurdersheffing in de (meerjaren)begroting opgenomen. Op dit moment kent het Woningbedrijf zeer beperkte huurderving als gevolg van tijdelijke leegstand. Voor behoud van een kwalitatieve goede woningvoorraad, ter voorkoming van leegstand, handhaving van een voldoende weerstandsniveau en het behoud van de mogelijkheid om te investeren in nieuwbouw en/of het bestaande bezit, heeft de gemeenteraad eind 2019 een Beleidsplan Strategisch voorraadbeheer vastgesteld. In dit beleidsplan zijn onder meer het huurprijsbeleid en het beleid voor de verkoop van huurwoningen opgenomen. De opbrengsten van verkopen van de aangewezen huurwoningen worden geboekt in de algemene bedrijfsreserve van het Woningbedrijf. Deze reserve wordt vervolgens (gedeeltelijk) ingezet voor afboeking van de onrendabele top in de stichtingskosten van nieuwbouwprojecten ter verkrijging van betaalbare huurprijzen en ter bekostiging van de investeringen van het Woningbedrijf. In het kader van de warmtetransitie zal het bestaande bezit van het gemeentelijk woningbedrijf worden verduurzaamd. Hiervoor voorzien we aanzienlijke investeringen. De financiële effecten hiervan zullen in de jaarlijks bij te werken financiële meerjarenraming worden verwerkt.

D. Financiële kengetallen
Door het BBV wordt een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen voorgeschreven. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

	Kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Norm
1a	Netto schuldquote	-28%	-39%	-42%	-37%	-28%	-3%	<100% is voldoende >130% is onvoldoende
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-27%	-39%	-38%	-33%	-24%	1%	Geen VNG norm
2	Solvabiliteitsratio	66%	64%	66%	66%	69%	70%	>30% is voldoende <20% is onvoldoende
3	Grondexploitatie	6%	-7%	2%	1%	1%	1%	Geen VNG norm
4	Structurele exploitatieruimte	9%	-1%	-2%	-1%	-1%	-5%	Structurele lasten en baten zijn in evenwcht
5	Belastingcapaciteit	126%	124%	124%	124%	124%	124%	Geen VNG norm

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de gronden die de gemeente bezit is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat

het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie
De schuldquote van de gemeente Opmeer is sterk omdat de gemeente relatief weinig geld heeft geleend. In 2025 nemen de uitzettingen korter dan één jaar behoorlijk af wat zorgt voor een stijging van de schuldquote. Wat overigens nog geen reden voor zorg is. De solvabiliteitsratio van de gemeente is de komende jaren stabiel.
Het kengetal grondexploitatie is laag (goed) aangezien de gemeente Opmeer relatief weinig grondexploitaties kent en de boekwaardes daarvan beperkt zijn vergeleken met de baten.
De structurele exploitatieruimte van de gemeente Opmeer komt de komende jaren evenwichtig uit.
De belastingcapaciteit van de gemeente Opmeer is relatief hoog.

Paragraaf 2: Kapitaalgoederen

Van het grondgebied van de gemeente Opmeer (4.163 ha) bestaat een groot deel uit openbare ruimte. In deze openbare ruimte vinden vele activiteiten plaats, zoals wonen, werken, verkeer en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen, zoals wegen, gebouwen, riolering, bomen, openbare verlichting en kunstwerken nodig. Deze kapitaalgoederen zijn van belang voor het verwezenlijken van de gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en jeugd, ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte. Een groot deel van de begroting heeft daarom betrekking op deze kapitaalgoederen. We onderstrepen het belang van een goede kwaliteit van de openbare ruimte voor onze inwoners en bedrijven. Een goed onderhoudsniveau draagt bij aan een goed leef- en vestigingsklimaat, kunnen klachten worden voorkomen en worden risico's beperkt.

De gemeente Opmeer streeft naar de aanwezigheid van veel groen, een goede kwaliteit en een goed onderhoud van de openbare ruimte. De infrastructuur is passend en goed onderhouden. In de beheerplannen wordt daarbij als uitgangspunten genomen:

- Een wegeninfrastructuur die zorg draagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en een veilig gebruik;
- Handhaven en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de bedrijventerreinen;
- De openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig;
- Duurzaamheid.

Het beheer van de openbare buitenruimte en infrastructurele werken vindt plaats op basis van actuele beheerplannen die eenmaal per vier jaar worden geactualiseerd.

Een aantal beheerplannen is opgesteld om inzichtelijk te maken welke kapitaalwerken op korte en middellange termijn uitgevoerd moeten worden, inclusief het vast te stellen kwaliteitsniveau en de daarvoor behorende budgetten. Het gaat om de volgende beheerplannen:

- Onderwijshuisvesting (2008);
- Speelvoorzieningenplan (2011);
- Programma Stedelijk Water en Riolering 2022-2027;
- Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024;
- Groenbeleidsplan 2023-2026;
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2021;
- Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2018-2021;
- Wegenbeheerplan 2023-2026;
- Stedelijk waterplan 2018-2021.

Door de opstelling en tijdige actualisatie van deze plannen ontstaat inzicht in het door de raad gewenste kwaliteitsniveau en de benodigde middelen voor de beheer- en onderhoudsmaatregelen, welke tijdens de begrotingsbehandeling vastgesteld worden. Met de actualisering wordt voldaan aan de BBV-voorschriften (notitie materiele vaste activa 2017). De uit te voeren werkzaamheden in het begrotingsjaar 2023 zijn in hoofdzaak beschreven in programma's 2 en 5 van deze begroting.

Via de monitor Waarstaatjegemeente.nl wordt de klanttevredenheid over deze voorzieningen periodiek gemeten.

Beleidskader wegen

Voor de wegen geldt het Wegenbeheerplan 2023 - 2026. Voor het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van de wegen worden de benodigde middelen beschikbaar gesteld. Om een gemiddeld jaarbudget te kunnen vaststellen, is langer dan de planperiode, vooruitgekeken en is de budgetbehoefte over een periode van 10 jaar berekend. Voor de looptijd van dit plan (2023-2026) wordt jaarlijks in programma 2 van deze begroting het benodigd budget geraamd. Met ingang van de begroting 2023 is het budget voor het onderhoud van de wegen voor de hele periode op een gelijk niveau geraamd.

Op basis van het raadsbesluit van 12 mei 2021 zal het beheer van de wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier per 1 januari 2023 worden overgenomen. De financiële effecten van de overdracht zijn uitgewerkt in een businesscase en komen boven op het benodigde budget uit het wegenbeheerplan

Civiele kunstwerken

De gemeente Opmeer heeft 40 bruggen, 6 vissteigers, 7 kano-aanlegplaatsen en 94 duikers in beheer. In 2020 (raadsvergadering 18 juni 2020) is het beheerplan Civiele kunstwerken geactualiseerd voor de periode 2020-2024. Er is een kostenraming opgesteld voor de bij de gemeente in beheer en onderhoud zijnde kunstwerken (bruggen e.d.). Uit dit beheerplan blijkt dat de kunstwerken in een redelijke tot goede staat van onderhoud verkeren. In het beheerplan zijn aanbevelingen opgenomen voor het onderhoud en beheer.

Door de overname van de wegen komen hier 20 bruggen en 100 duikers bij. De kostenraming uit de businesscase voor het onderhoud is overgenomen in de begroting.

Openbare verlichting

Voor de openbare verlichting geldt het beleidsplan Openbare verlichting 2018-2022. In het beleidsplan wordt de visie weergegeven voor het beheer van de openbare verlichting en de kosten daarvan. Het beleidsplan bevat tevens een uitvoeringsplan voor de periode 2018 tot en met 2022. Uitgaande van het huidig gehanteerde kwaliteitsniveau zal een aanzienlijk deel (22%) van de lichtmasten in de komende jaren moeten worden vervangen. Voor de periode 2023-2026 zal een nieuw beheerplan met kwaliteitsniveaus ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. De kosten van beheer en onderhoud van de openbare verlichting maken onderdeel uit van programma 2. Vervanging van lichtmasten en lichtarmaturen worden in het investeringsprogramma opgenomen conform de BBV regels.

Beleidskader riolering

In verband met de aansluiting op de omgevingswet is het GRP van naam veranderd en heet nu Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR). Het PSWR 2022 - 2027 is vastgesteld op 16 december 2021. In dit PSWR is het beleid en de financiering van het rioolbeheer vastgelegd. De aspecten van het stedelijk waterbeheer worden in het volgende plan opgenomen.

Met het PSWR wordt invulling gegeven aan de taken van de gemeente die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken die op 1 januari 2008 in werking is getreden. Op grond van deze wet is de gemeente belast met lokale ruimtelijke inpassing van de maatregelen op het gebied van de waterhuishouding en heeft de gemeente een zorgplicht voor stedelijk water. In overleg met de waterpartners zijn de beleidsuitgangspunten opgesteld, die voortkomen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).
De kosten voor de uitvoering van het rioleringsplan worden gedekt door de Spaarvoorziening Rioolvervanging, de Voorziening Riolering en de rioolheffing. De aanleg van nieuwe riolering in bestemmingsplannen wordt bekostigd uit de exploitatieopzet van deze plannen. Voor de planperiode is een heffing vastgesteld van € 180,45 (basisjaar: 2022), welke jaarlijks met de inflatiecorrectie wordt aangepast.

Beleidskader water
Voor het beheer en onderhoud van de sloten en waterpartijen is het Stedelijk waterplan 2018-2021 opgesteld. Dit plan is op 21 september 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente Opmeer is verantwoordelijk voor het onderhoud van de walkanten en het baggeren van de watergangen die eigendom zijn van de gemeente. De gemeente Opmeer beheert ongeveer 120.000 m2 oppervlaktewater en ongeveer 25 km oevers met oeverbescherming. Door het structureren van de aanpak voor het onderhoud zijn de kosten inzichtelijk gemaakt en is een planning opgesteld. De kosten van het baggerwerk variëren sterk in de loop der jaren.

In het beheerplan zijn voor de komende jaren de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden geïnventariseerd. Voor het onderhoud van deze voorzieningen is een bestemmingsreserve Baggerwerkplan ingesteld. In programma 2 van de begroting en meerjarenraming zijn de benodigde onderhoudsbudgetten verwerkt. Per 1 januari 2023 neemt het Hoogheemraadschap HHNK het beheer van stedelijk waterbeheer over van de gemeente. De gemeente blijft eigenaar. Het Stedelijk waterplan wordt geactualiseerd.

Beleidskader gebouwen
De gemeente Opmeer heeft 33 gebouwen in beheer, bestaande uit algemene gebouwen, dierenverblijf, sport- en sociaal culturele gebouwen. Daarnaast telt onze gemeente 7 scholen, waarvoor de schoolbesturen verantwoordelijk zijn. Voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen is het beheerplan Gemeentelijke gebouwen 2018-2021 opgesteld. Dit plan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Het beheerplan gebouwen wordt in 2023 geactualiseerd en, inclusief het kwaliteitsniveau, ter vaststelling aan de raad voor gelegd. In het beheerplan zal tevens in beeld worden gebracht welke investeringen moeten worden gedaan om de gebouwen te verduurzamen om aan de wettelijke eisen te kunnen voldoen.

In het beheerplan is de zorg voor een groot aantal wettelijke taken voor het beheer van gebouwen opgenomen. Het is van belang dat de gemeentelijke gebouwen in een goede staat verkeren waarbij als uitgangspunten worden gehanteerd: schoon, heel en veilig en streven naar duurzaamheid. In het beheerplan zijn de kosten van het gebouwenbeheer voor de planperiode inzichtelijk gemaakt en is een doorkijk opgenomen voor een periode van 10 jaar.

Voor de vijf gebouwen die ondergebracht gaan worden in de nieuwe Kindcentra komt het planmatig onderhoud te vervallen.

Beleidskader beeldende kunstwerken
De gemeente heeft 14 kunstwerken in beheer. De kunstwerken worden planmatig beheerd. De meerjarenonderhoudsplanning wordt jaarlijks geactualiseerd. Voor het beheer is een jaarlijks budget opgenomen in de begroting. Afhankelijk van de omvang van de uit te voeren werken vindt een onttrekking of toevoeging plaats van/aan de voorziening

Gemeentelijk Woningbedrijf
Op 19 december 2019 is het Strategisch voorraadbeleid gemeentelijk woningbedrijf Opmeer 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Het plan geeft richting aan de strategie van onze woningportefeuille en houdt rekening met demografische ontwikkelingen, veranderende trends en financiële en juridische ontwikkelingen. Daarnaast gaat het in op het beheer van de bestaande voorraad, verkoop en de nieuwbouwactiviteiten. Verduurzaming van de bestaande voorraad is een belangrijk item. De wensportefeuille en het streefhuurbeleid spelen ook een belangrijke rol. Het gaat hierbij onder meer om veranderende woonwensen, huurprijsbeleid, demografie, kwaliteit, energie en economie. Op basis van deze ontwikkelingen zijn de strategische doelen voor het woningbedrijf geformuleerd. Het beleidsplan vormt de koers van het woningbedrijf voor een periode van 8 jaar.

Op basis van de vastgestelde regionale woonvisie is de Woonvisie Opmeer 2018-2022 ‘Gelukkig wonen in Opmeer’ gemaakt. Deze is op 13 december 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze plannen houden rekening met demografische ontwikkelingen, veranderende trends en financiële en juridische ontwikkelingen. Het gaat hierbij onder meer om veranderende woonwensen, huurprijsbeleid, demografie, kwaliteit, energie, economie e.d. De in de genoemde plannen voorgestelde maatregelen moeten, als het gaat om activiteiten van het Woningbedrijf, worden bekostigd uit de bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en de huuropbrengsten. De investeringen in het vastgoed worden gebaseerd op de ‘Investeringsregeling Woningbedrijf Opmeer’. In 2022 is een start gemaakt met het onderzoek voor en het actualiseren van de woonvisie voor de komende vier jaar.

Het verkoopbeleid is in het nieuwe Strategisch Voorraadbeleidsplan geactualiseerd. De opbrengsten van verkopen worden geboekt in de algemene bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en worden vervolgens (gedeeltelijk) ingezet voor afboeking van de onrendabele top in de stichtingskosten van nieuwbouwprojecten ter verkrijging van betaalbare huurprijzen.

Jaarlijks wordt een activiteitenplan opgesteld waarin de voorgenomen activiteiten staan vermeld van het Woningbedrijf. Op hoofdlijnen wordt inzicht gegeven in de voornemens van het Woningbedrijf over de uitvoering van de Woonvisie en de volkshuisvestelijke prestatievelden (kwaliteit woongelegenheden, leefbaarheid, wonen en zorg, verhuren van de woningen, betrekken van/overleg met bewoners bij beleid en beheer en continuïteit financiën).

Voor het Woningbedrijf is een financiële meerjarenraming (10 jaar) opgesteld. De raming houdt rekening met effecten van de verhuurdersheffing, huurbeleid e.d. Belangrijke financiële besluiten in

relatie tot het Woningbedrijf worden aan deze meerjarenbegroting getoetst. De onderhoudskosten en beoogde investeringen (nieuwbouw Heerenweide) zijn in de meerjarenramingen verwerkt. Deze meerjarenbegroting is voortschrijdend en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Beleidskader Groen

Vanaf 2023 is het Groenbeleidsplan geactualiseerd. Dit plan heeft een looptijd van 2023 tot en met 2026.
De gemeente Opmeer beheert in totaal ca. 597.000 m2 groen inclusief de overdracht vanuit het HHNK. Dit is onder te verdelen in openbaar groen, sportvelden en begraafplaatsen.
Het groenbeleidsplan wordt gebruikt bij het uitvoeren van de regels die ter bescherming van groenvoorzieningen (waaronder bomen) in de Algemene Plaatselijke Verordening 2021, het bestemmingsplan en het tijdelijke omgevingsplan (als bedoeld in de Omgevingswet) zijn vastgesteld. Ook wordt het groenbeleidsplan gebruikt bij het opstellen van de omgevingsvisie en het opstellen en uitvoeren van het definitieve omgevingsplan.

Verkoop percelen openbaar groen

De gemeente voert een actief gronduitgiftebeleid met betrekking tot verkoop openbaar groen. In het groenbeleidsplan zijn de te verkopen percelen aangewezen.

Financiële consequenties

Voor het onderhoud van de wegen, riolering, het huurwoningenbestand en (overige gemeentelijke) gebouwen zijn reserves/voorzieningen beschikbaar. De kosten van onderhoud van schoolgebouwen worden gedekt ten laste van de reserve Onderwijshuisvesting.

Voor de normale en planmatige onderhoudskosten van kapitaalgoederen worden jaarlijks in de onderhoudsbegroting ramingen opgenomen. Deze komen weer ten laste van onderhoudsvoorzieningen en/of reserves. Wanneer buitengewoon onderhoud en/of renovatie moet worden verricht, worden hiervoor afzonderlijke ramingen opgenomen of investeringskredieten aangevraagd.

Actie	Activiteiten in begroting 2023
Actualiteit beheerplannen	Actualiseren beheerplan openbare verlichting, stedelijk waterplan, beheerplan gemeentelijk gebouwen
Uitvoering beheerplannen	Opstellen operationele programma's
Woningbedrijf	Actueel houden meerjarenbegroting; Activiteitenplan 2023.

In bijlage 1 van de begroting vindt u ook een samenvattende tabel inzake de stand van zaken op het gebied van kapitaalgoederen.

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Inleiding
De bedrijfsvoering van de gemeente betreft het sturen en beheersen van de organisatorische bedrijfsprocessen om de, door het politiek bestuur geformuleerde, beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. In deze paragraaf wordt op de verschillende onderdelen ingegaan.

Privacy en informatiebeveiliging
De mate van gegevensverwerking groeit exponentieel. Gemeenten groeien ook steeds meer naar integrale dataverwerking en het gebruik van diverse data voor beleidsondersteunende processen. Om de kansen die met deze groei gepaard gaan ten volle te kunnen benutten, is volledig vertrouwen nodig van de burger in onze toenemende digitaliserende samenleving.

Optimaliseren van de informatieveiligheid en verder waarborgen van het op juiste en veilige manier omgaan met persoonsgegevens, is essentieel en een voortdurend proces. Visie:

"De gemeente Opmeer is een betrouwbare partner voor al haar burgers, bedrijven en ketenpartners'.
Informatiebeveiliging Om een solide inrichting van de informatiebeveiliging te bereiken, is het noodzakelijk om op het gebied van informatieveiligheid continu te professionaliseren en ontwikkelen. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) biedt hiervoor een verplichte normering voor overheden.

In 2022 is door middel van het Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid richting gegeven aan zienswijze, implementatie BIO (uitwerken documentatie) en awareness voor gemeente Opmeer. Hierin staat de ambitie om in 2025 volledige borging van informatieveiligheid binnen de processen van de gemeente Opmeer te hebben gerealiseerd. In 2023 worden een aantal stappen gezet verder op weg naar dit doel, vooral door verdere implementatie van de BIO.

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
De AVG beschermt de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen en met name hun recht op bescherming van persoonsgegevens. De AVG is van toepassing op geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, maar ook op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand kunnen worden opgenomen.

Naast een aantal verplichtingen die er uit de AVG voor organisaties voortvloeien, zoals het voeren van een Register van Verwerkingen, een Beveiligingsincidenten- en datalekregister, het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming, vormt de AVG vooral een basis voor het afwegen van risico's en zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens. Dit is een continu proces, waarbij vastleggen van werkprocessen en evaluatie hiervan een belangrijke basis vormen voor het zorgvuldig en veilig omgaan met persoonsgegevens.

Naast het afhandelen van incidenten (die ook weer input vormen voor het verbeteren van processen), werkt het onderdeel Privacy veel aan 'ad hoc' adviezen op het gebied van Privacy. Verder wordt er in 2023 gewerkt aan structurele onderwerpen, zoals het optimaliseren en up-to-

date maken van het register van verwerkingen, het evalueren van privacyverklaringen (zowel die voor werknemers, als die voor inwoners), privacy by design en continuering en uitbouwen van het bewustwordingsprogramma.

Informatie- en gegevensmanagement

Informatiebeleid

In 2021 is het informatiebeleid vastgesteld, deze zal in 2023 worden aangescherpt. In het informatiebeleid worden zeven strategische principes gehanteerd (deze principes zijn gelijk in de regio). Op basis van deze principes is een projectenportfolio opgesteld. Denk hierbij aan projecten als: Digitale Agenda 2024, opstellen van Cloud beleid, Samen Hangende Objectregistratie (SOR) en digitaliseren van werkprocessen. Vanuit eenheid I&G zien wij dat digitalisering steeds meer beleidsterreinen bij elkaar brengt en het groeiende bewustzijn dat er serieuzer nagedacht mag worden om over de verschillende silo's heen te werken. Het is voor eenheid I&G noodzakelijk om de medewerkers mee te nemen in digitaliseringsvraagstukken en ontwikkelen en ze goed te begeleiden en op te leiden. Alleen op die manier kunnen wij gezamenlijk handen en voeten geven aan het beleid en de verdere digitalisering.

Datagestuurd werken

Overheden staan aan het begin van de groeicurve om een digitaal gestuurde business te worden. Binnen gemeente Opmeer bestaat de wens om meer te gaan doen met data. Het werken met data kan er voor zorgen om focus te krijgen en keuzes feitelijk onderbouwd te maken. Voordat hiermee begonnen kan worden, is het noodzakelijk om een goed beeld te hebben van de actuele situatie. Het werken met data zou geen doel op zich moeten zijn, het moet bijdrage aan de business.

Aanbestedingskalender

Om ons werk goed te kunnen doen maken wij gebruik van diverse softwarepakketten. Om te blijven voldoen aan de Aanbestedingswet is een meerjarenkalender opgesteld. Hier zal de aankomende jaren invulling aan worden gegeven.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Per 1 januari 2023 gaat de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hiervoor moeten overheden aansluiten met hun lokale software. Het elektronisch berichtenverkeer met de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) verloopt via Digikoppelingen. Er zijn drie verschillende softwarepakketten aangeschaft waar de inrichting en toepassing centraal staan.

Wet Open Overheid (Woo)

Per 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet is een vervanger van de Wob. De Woo heeft echter een bredere uitwerking dat de Wob. De Woo vereist actieve openbaarmakingen die op vervolgens op PLOOI geplaatst moeten worden. In 2022 was dit nog niet mogelijk. In 2023 dienen wij een aansluiting te maken met PLOOI, 'weglak' software in huis te hebben (i.v.m. privacygevoelige informatie) en de organisatie te trainen in het juist opstellen van documentatie.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)
BAG is een registratie waarin basisgegevens over alle gebouwen en adressen in een gemeente zijn verzameld. Deze registratie is een wettelijke verplichting waarvan wij de bronhouder zijn. De Basisregistratie gebouwen geeft voor alle panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen een identificatie. In 2023 gaan we aan de slag met 3D beeldmateriaal. De 3D beelden spelen in toenemende mate een rol in het kwaliteitsbeheer van basisregistraties en de informatievoorziening. Ook zal de SOR hiervan afhankelijk zijn.

Regionale samenwerking
In 2021 hebben Gemeente Opmeer en Koggenland een aantal sessies gehad, waarin ze samen over kansen in de samenwerking van de informatievoorziening (I-samenwerking) hebben gesproken. Deze informatievoorziening sessies hebben veel ideeën opgeleverd. Aan deze ideeën zijn/worden aanspreekpunten en prioriteiten gekoppeld. Met deze samenwerking proberen wij: meer "lucht" te ervaren en kwetsbaarheid te verminderen. Het doel is om waar mogelijk elkaars activiteiten overnemen en overdragen (door onderling te geven en nemen); persoonlijk en inhoudelijk naar elkaar toe groeien en elkaar steeds beter op natuurlijke wijze weten te vinden en elkaar helpen.

Personeel en organisatie
CAO
De huidige Cao Gemeenten loopt op 1 januari 2023 af. De nieuwe Cao kent een looptijd van een jaar en geldt dus alleen voor 2023. Hierin wordt een passende loonontwikkeling opgenomen waarbij rekening wordt gehouden met een stijging van de pensioenpremies van het ABP en sociale premies, waaronder werknemersverzekeringen. Hoe hoog dit exact wordt is nog onderdeel van de onderhandelingen en daarom nog niet bekend. De redenen voor deze salarisverhoging zijn de noodzaak die er is om waardering voor medewerker financieel tot uiting te laten komen en om te investeren in het imago van de gemeente op de arbeidsmarkt. De huidige krapte op de arbeidsmarkt is momenteel namelijk een van de grootste uitdagingen en het lijkt erop dat dit een structureel probleem wordt. Mede gelet op de stijging van de premies is een loonontwikkeling dus onontkoombaar wil de gemeente een aantrekkelijk werkgever blijven. In de begroting is daarom rekening gehouden met een verhoging van 3,4%.

Daarnaast is er in de nieuwe Cao onder meer aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van medewerkers en de aansluiting van de arbeidsvoorwaarden op het hybride werken. Zo wordt de thuiswerkvergoeding structureel en wordt er een mobiliteitsbudget geïntroduceerd. Verder worden er wijzigingen in de bovenwettelijke sociale zekerheid aangebracht. De loondoorbetaling bij ziekte wordt aangepast aan de landelijke norm en de nawettelijke uitkering voor voormalig werknemers komt te vervallen. De Cao Gemeenten komt daardoor nog meer in overeenstemming met het private recht en de praktijk in de overige sectoren.

Duurzame inzetbaarheid medewerkers
De vitaliteit van werknemers behoort eveneens tot een van de aandachtspunten in die nieuwe Cao. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers. Het goede gesprek over vitaal en duurzaam aan het werk blijven is belangrijk en mede afhankelijk van de werknemer

die de regie neemt over diens eigen loopbaan. Dat 'eigenaarschap' sluit naadloos aan op de recente organisatievisie van Opmeer.

In het personeelsbeleid van Opmeer zal ook nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de balans die er moet zijn voor de senioriteit binnen de organisatie en de groep van jonge, getalenteerde medewerkers. Die willen we graag aan onze organisatie binden en dan is een goede begeleiding door ervaren collega's van groot belang. Dit komt nadrukkelijk aan bod tijdens de persoonlijke ontwikkelingsgesprekken die met medewerkers worden gevoerd. Dat wordt in 2023 niet anders. Investering in de ontwikkeling van medewerkers is sowieso nodig om te voorkomen dat er achterstanden in kennis en kunde ontstaan. De wereld om ons heen verandert snel en vraagt veel van de gemeente en medewerkers.

Organisatieontwikkeling
In het verlengde van de organisatieontwikkeling staat voor 2023 de leiderschapsontwikkeling hoog op de agenda. Hierin staan begrippen als vertrouwen, coachen en inspireren centraal. Er wordt vooral ingezet op autonomie, vertrouwen en het eerdergenoemde eigenaarschap van medewerkers. Dit zijn essentiële onderdelen van de organisatievisie van Opmeer. Dit is enerzijds nodig om voor de integrale aanpak van de opgaven waar we voor staan te verwezenlijken. Anderzijds om nieuwe, maar ook jonge medewerkers aan onze organisatie te binden en een aantrekkelijk werkgever te zijn en, vooral, te blijven.

Arbeidsomstandigheden
De arbeidsomstandigheden zijn in de afgelopen periode ingrijpend veranderd. Enerzijds door de corona- crisis, maar ook door de bewuste keuze die de organisatie heeft gemaakt hybride te werken. Thuiswerken, flexibeler, meer integraal en regionaal werken zijn inmiddels gebruikelijk geworden. Medewerkers worden daarin gefaciliteerd en ondersteund. Ook al zijn de omstandigheden veranderd, het ontslaat Opmeer als werkgever niet van de zorgplicht voor de medewerkers. Deze invloeden op het werk worden daarom nauwlettend in de gaten gehouden.

Financiën
De huidige financiële situatie in onze gemeente vereist continue aandacht. Er blijft sprake van financiële onzekerheden. De onzekerheid over structureel meer bijdrage van de overheid en de effecten van de vluchtelingenstroom, de energiecrisis en de ongekend hoge inflatie zorgen er voor dat de gemeente financieel onder druk blijft staan. Door middel van het verhogen van het kostenbewustzijn binnen de gehele organisatie en het versterken van de rol van de financieel adviseurs kan er aan de voorkant al meegedacht worden. Financieel bewustzijn is een belangrijk element voor een gemeentelijke organisatie. Het is immers gemeenschapsgeld waar we mee omgaan en zeker in financieel lastige tijden is het nog belangrijker dat budgethouders alert zijn. Daarnaast wordt continu gewerkt aan het door (door)ontwikkelen van onze management- en bestuursrapportages om nog meer in control te komen. Vanuit de evaluatie van de Dienst Verlening Overeenkomst Financiële Administratie (DVO) heeft de gemeente Medemblik overigens inmiddels aangegeven in 2023 een aanbesteding te willen doen voor een nieuw financieel pakket.

Onze Planning & Control-cyclus begint met de Kadernota, waarin de nieuwe plannen voor het volgende begrotingsjaar worden voorgesteld. Deze plannen worden vervolgens financieel vertaald

in de begroting. Middels de Voorjaars(kader)nota en de Najaarsnota kan binnen het boekjaar nog bijgestuurd worden. De Jaarrekening is het sluitstuk en zorgt voor de verantwoording over het gevoerde beleid. Om de raad goed te informeren zijn voor de opzet en de inhoud van de begroting en de jaarrekening wettelijke eisen vastgesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onze Programmabegroting 2023-2026 wordt voor het eerst via een webapplicatie samengesteld en aangeboden. Om de gemeenteraad nog beter te adviseren wordt overwogen om te komen tot een auditcommissie, waarmee periodiek overleg gevoerd kan worden.

Om onze processen te bewaken, voeren we interne controle uit op de meest kritische werkprocessen. Onze accountant is tevreden over dit proces. Zijn controlebevindingen en aanbevelingen nemen wij over in een follow-up, zodat management en college de voortgang hierop kunnen vernemen.
Met ingang van 1 januari 2023 gaat de nieuwe wet op de rechtmatigheidsverantwoording in. Die houdt in dat niet de accountant, maar het college van B&W de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken bij de jaarrekening moet afgeven.

Juridische Zaken
De Omgevingswet gaat in 2023 extra inzet van de afdeling vragen, omdat de geplande inwerkingtreding 1 januari 2023 zal zijn. De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De wet vervangt de Wob. De reikwijdte van de Woo is breder dan die van de Wob. Overheden moeten meer informatie actief openbaar gaan maken via een systeem met de naam PLOOI op de site open.overheid.nl. In 2022 was aansluiting op dit systeem voor gemeenten nog niet mogelijk. De verwachting is dat aansluiting in 2023 kan plaatsvinden en dat vervolgens stukken openbaar kunnen worden gemaakt via PLOOI. In fases moet steeds meer actief openbaar gemaakt worden, zoals alle beschikkingen en klachten. Het is van belang dat bij deze grootschalige openbaarmakingen de privacy in acht genomen wordt. Daarom zal ook de aandacht uitgaan naar software die het mogelijk maakt om eenvoudig en efficiënt privacygevoelige informatie te kunnen weglakken.

Bouwen aan een communicatieve organisatie
De rol van communicatie heeft een grote meerwaarde bij het realiseren van de ambities van Opmeer. De interne communicatie om een goede samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen te ondersteunen en extern om burgers te informeren/producten te leveren en ruimte te geven voor burgerinitiatieven. De inwoner staat centraal en dat vraagt om duidelijke, transparante en betrouwbare communicatie. In 2023 blijven we dan ook werken aan een communicatieve organisatie. Dat betekent dat communicatieprofessionals tijdig betrokken worden bij beleidsontwikkelingen. Medewerkers worden ondersteund om in begrijpelijke taal (B1-niveau) en klantgericht te communiceren. En dat het college nog meer wordt ondersteund bij de strategisch bestuurlijke communicatie.

Ook de digitale ontwikkelingen zorgen ervoor dat de communicatie continu verandert. In 2022 is begonnen met de inzet van de digitale nieuwsbrief en dat wordt in 2023 verder ontwikkeld. Ook ondersteunt communicatie bij de ontwikkeling van een digitaal burgerpanel. Verder zijn we begonnen met het uitbreiden van de gemeentelijke website voor de online dienstverlening en

online burgerparticipatie. De mogelijkheden voor inwoners om mee te praten en te participeren in beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering worden hierdoor steeds eenvoudiger en beter. Met een aantal stakeholders wordt een community-plan gemaakt, zodat de interne communicatie verschuift van alleen maar zenden en ontvangen naar ook communiceren.

Organisatie, "Basis op orde"

Zoals aanbeveling 5 uit het Berenschotrapport "beheergemeente onder druk" staat aangegeven: "Hou er rekening mee dat de ambities en opgaven op termijn alleen maar zullen toenemen. Onderken de urgentie en de betekenis ervan voor de organisatie." Heel concreet betekent dit dat de toekomstvisie en het coalitieprogramma beleidsintensiveringen met zich mee brengt waarvoor formatie benodigd is.

Daarnaast zijn taken geïntensiveerd door wet en regelgeving en zijn sommige taken in de uitvoering door maatschappelijke ontwikkelingen onvoldoende geborgd waardoor deze uitvoering te kwetsbaar is.

Functie(s)	Onderwerp	Criterium	Kosten na aftrek dekking (x 1.000)
Flexibele schil t.b.v. opgave gericht werken	Voor inzet in de opgaveteams van de Toekomstvisie	Ambitie coalitieprogramma	€ 150
Communicatie (1,5 fte)	Dienstverlening; strategische communicatie	Ambitie Coalitieprogramma	€ 100
Financieel medewerker (1 fte)	Treasury; rechtmatigheids-verantwoording	Wettelijke taken ; risico vermindering	€ 25
Medewerker (uren) bestuurssecretariaat	Ondersteuning college	Presidium	€ 50
HR-adviseur (1fte)	HR-advisering; HR-beleid; vacatures	Collegebesluit	€ 60
CISO en ISO (0,4 fte)	Informatiebeveiliging; bijdrage samenwer-king Koggenland	Wettelijke taken ; risicovermindering	Neutraal
Applicatiebeheer (0,2 fte)	Beheer van diverse applicaties	Wettelijke taken	€ 15
Applicatiebeheer DSO omgevingswet (1fte)	Centralisering applicatiebeheer Omgevingswet	Wettelijke taken	€ 76
Coördinator (0,1 fte) en Medewerker (Servicecentrum (0,8 fte)	Het op peil houden van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven	Ambitie Coalitieprogramma	€ 10 + € 41
Beleidsmedewerkers (1,6 fte)	Leerplichtwet, Participatiewet, WMO, GGZ, Jeugdwet en Volksgezondheidswet	Wettelijke taken /maatschappelijke ontwikkelingen Kwetsbaarheid verminderen	€ 139
Coördinator Wijkteam (o,6 fte)	Coördinatie werkzaamheden en sturen op basis van data. Medeverantwoordelijk voor bestuursrapportages	Wettelijke taken/ maatschappelijke ontwikkelingen Kwetsbaarheid verminderen	€ 46
Jeugdhulpverlener maatschappelijk werkende (1 fte)	Vroegtijdige interventies om zwaardere zorgvraag te voorkomen	Wettelijke taken/ maatschappelijke ontwikkelingen	€ 80

Financieel adviseur woningbedrijf (uren) en gebouwenbeheer (o,4 fte)	Functiescheiding en gebouwenbeheer	Wettelijke taken; risicovermindering	€ 28
Beleidsmedewerker (1,2 fte)	Beleid woningwet	Wettelijke taken	€ 68
Beleidsmedewerker economie; recreatie en toerisme (1 fte)	Economie; versterking MKB en agrarische bedrijven; beleid recreatie en toerisme	Ambitie Coalitieprogramma	€ 100
Formatie uitvoering Omgevingswet (4/5 fte)	Uitbesteding aan gemeente Hoorn / combinatie OOV met Koggenland	Wettelijke taken; risicovermindering; kwetsbaarheid	€ 115 € 14 € 53 € 90
Beleid archeologie en monumentenzorg	Uitbesteding aan gemeente Hoorn	Wettelijke taken	€ 10
Klimaat milieu RO/duurzaamheid	Uitbesteding aan Omgevingsdienst NH	Wettelijke taken	€ 72
Uitvoering klimaattaken		Afwachten bijdrage Rijk	
Projectleider invoering omgevingswet	Begeleiding processen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan	Wettelijke taken	Vanaf 2024 € 50
Handhavingsjuristen	Specifieke projecten	Ambitie Coalitieprogramma	Neutraal i.v.m. opbrengst dwangsommen
Regisseur grondbedrijf en planontwikkeling	Coördinatie grondverwerving en exploitatie	Ambitie Coalitieprogramma	neutraal
Totaal			€ 1.342 Vanaf 2024: € 1.392

Paragraaf 4: Treasury

De treasuryfunctie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complex geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Onder de treasuryfunctie valt niet het verstrekken van leningen aan derden.
De wettelijke basis van de treasuryfunctie is de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze wet stelt regels over het financieringsgedrag van gemeenten. Gemeenten dienen nadere regels op te stellen in een treasuryparagraaf.

Treasurystatuut/algemeen treasurybeleid
Het thans geldende Treasurystatuut is op 13 december 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In het Treasurystatuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen inzake het treasurybeleid van de gemeente Opmeer.

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens en resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut, waarbij uitsluitend de publieke taak wordt gediend en voorzichtig en behoudend wordt geopereerd.

Algemene ontwikkelingen/treasurybeleid
De gemeente Opmeer heeft al een reeks van jaren een liquiditeitsoverschot. Als beleid is geformuleerd dat dit overschot wordt aangewend voor:

- vervroegde aflossing van geldleningen, waar dit op grond van de leningsovereenkomsten mogelijk is (NB In de bestaande overeenkomsten is dit uitgesloten);
- financiering van nieuwe kapitaalsinvesteringen, zodat hiervoor geen nieuwe leningen behoeven te worden aangetrokken;
- tijdelijke overschotten door middel van deposito's uitzetten of aanhouden in rekening courant bij de schatkist (ingaande 2014).

De reeks van jaren dat er een liquiditeitsoverschot is geweest, is dit beleid ook daadwerkelijk gevolgd.
In het kader van de invoering van het schatkistbeleggen wordt het financieringsoverschot zoveel mogelijk ingezet voor de grondexploitatie Heerenweide.
In 2020 hebben wij een nieuwe lening afgesloten ter grootte van € 14.000.000 als

projectfinanciering voor de nieuwe kindcentra. Het is de verwachting dat er in 2023 nieuwe leningen voor het Woningbedrijf aangetrokken moeten worden.

Rentevisie

De rentestand loopt snel op. Verwacht wordt dat de rentetarieven in 2023 nog verder zullen stijgen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de Europese Centrale Bank de rente verhoogd om de inflatie tegen te gaan. Deze rentevisie is mede gebaseerd op de rentevisies van ING en die van de Bank voor Nederlandse Gemeenten.

Treasurybeheer

Risicobeheer

De Wet Fido schrijft voor dat de renterisico's binnen de gemeente bewaakt dienen te worden. Het renterisico op korte termijn wordt inzichtelijk gemaakt met de kasgeldlimiet, het renterisico op langere termijn wordt in beeld gebracht met de renterisiconorm. In de onderstaande tabel 'Kasgeldlimiet in het jaar 2023' wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet Fido. Zoals uit dit overzicht blijkt, is er dankzij de aanwezige liquide middelen gedurende het hele jaar sprake van een grote ruimte binnen de kasgeldnorm.
Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren, het totaal aan middelen dat een decentrale overheid maximaal buiten de schatkist mag aanhouden bedraagt € 1 miljoen euro. Het drempelbedrag is vastgelegd in artikel 7 lid 2 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet in het jaar 2023	**Kw1**	**Kw2**	**Kw3**	**Kw4**
Omvang begroting per 1 januari 2023	43.964.797			
-1 Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	3.737.008	3.737.008	3.737.008	3.737.008
-2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
-3 Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	100.000	100.000	100.000	100.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	29.628.000	28.500.000	28.000.000	27.000.000
Toets kasgeldlimiet				
-4 Totaal netto vlottende middelen (3)-(2)	29.728.000	28.600.000	28.100.000	27.100.000
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.737.008	3.737.008	3.737.008	3.737.008
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1)-(4)	33.465.008	32.337.008	31.837.008	30.837.008

In de onderstaande tabel ‘Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld’ wordt het renterisico van de vaste schuld c.q. de renterisiconorm gecomprimeerd in beeld gebracht. Dit overzicht geeft voor de jaren 2023 – 2026 een ruime onderschrijding van de rente-risiconorm te zien. Hieruit kan worden afgeleid dat de spreiding van de lening portefeuille zodanig is dat de renterisico's zeer beperkt zijn.

Renterisiconorm en renterisico’s vaste schuld		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
1	Renteherzieningen				
2	Aflossingen	482.103	488.695	495.616	502.882
3	**Renterisico (1 + 2)**	482.103	488.695	495.616	502.882
4	**Renterisiconorm**	8.792.959	7.553.242	7.580.616	7.592.580
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	8.310.856	7.064.547	7.085.000	7.089.698
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)				
Renterisiconorm					
4a	Begrotingstotalen 2023 - 2026	43.964.797	37.766.210	37.903.081	37.962.902
4b	Percentage (gemeenteregeling)	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
4 = (4a x 4b/100)		8.792.959	7.553.242	7.580.616	7.592.580

In de onderstaande tabel ‘Kredietrisico's op verstrekte gelden’ worden de kredietrisico's op de verstrekte gelden in beeld gebracht.

Kredietrisico op verstrekte gelden	**Met/zonder (hypothecaire) zekerheid**	**Restant-schuld**	**%**
Gemeenten/provincies		n.v.t.	
Overheidsbanken		n.v.t.	
Woningcorporaties met garantie WSW		n.v.t.	
Semi-overheidsinstellingen		n.v.t.	
Financiële instellingen (A en hoger)		n.v.t.	
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	zonder	850.000	Div%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	met	800.000	Div%
Niet toegestane instellingen volgens Treasurystatuut		n.v.t.	
Totaal		1.650.000	

Gemeentefinanciering

Financieringspositie

De financieringspositie bij de aanvang van het jaar 2023 ziet er als volgt uit.

De financieringspositie in het jaar 2023 (x € 1.000)		1-jan	31-dec
Algemene reserves en bestemmingsreserves	ca.	48.623	50.379
Voorzieningen	ca.	4.868	4.589
Saldo nog niet afgeloste vaste geldleningen	ca.	14.961	14.479
Subtotaal		**68.452**	**69.448**
Boekwaarde investeringen		44.881	48.143
Financieringsoverschot (+=overschot; - = tekort)		**23.571**	**21.304**

Leningenportefeuille

De onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties van de leningenportefeuille en de invloed van deze mutaties op de gemiddelde rente.

MUTATIES IN LENINGPORTEFEUILLE	Bedrag	Gem.rente
Stand per 1 januari 2023	14.960.802	1,17%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	482.103	
Vervroegde aflossingen	0	
Renteaanpassing (oud percentage)	0	
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	
Stand per 31 december 2023	**14.478.699**	**1,17%**

Relatiebeheer

Als huisbankier van de gemeente Opmeer wordt aangemerkt de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Organisatie

De treasuryfunctie wordt, zoals opgenomen in het Treasurystatuut uitgevoerd door de op grond van dat statuut aangewezen medewerkers van de gemeente.

EMU-saldo

De Economische en Monetaire Unie (EMU) is een groep van EU-lidstaten die de Euro als betaalmiddel hebben ingevoerd. Ter beheersing van de waarde van deze munt is besloten de uitgaven en inkomsten van de deelnemende landen te volgen en uit te drukken in het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). Om die reden is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting/jaarrekening een overzicht opnemen van hun bijdrage aan het EMU-saldo.
In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% Bbp mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, sociale fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid) en wat daarin wordt meegeteld. Lokale overheden zijn daarom medeverantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo. Het is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting een overzicht opnemen van hun EMU-saldo. In onderstaande tabel wordt het exploitatiesaldo van de gemeente Opmeer omgezet naar het EMU-saldo voor het jaar 2023.

	Omschrijving	(bedrag * €)
1	Exploitatiesaldo* voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves	1.837.184
2	Afschrijvingen	1.894.843
3	Bruto dotaties aan voorzieningen	12.068
-4	Investeringen in materiële activa die op de balans ultimo begrotingsjaar worden geactiveerd	-1.836.000
5	Voor begrotingsjaar toegekende bijdragen van Rijk, provincies, EU en overigen inzake de investeringen die niet via de exploitatie lopen	0
+6a	Opbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa (tegen verkoopprijs)	0
-6b	De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	0
-7	Aankopen grond, bouw- en woonrijp maken	-3.986.499
+8a	Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	4.906.774
-8b	De boekwinst op grondverkopen	0
-9	Betaling in begrotingsjaar ten laste van de voorzieningen	-290.679
-10	Betalingen in begrotingsjaar die niet via de exploitatie verlopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet vallen onder een van de andere genoemde posten.	0
-11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen in begrotingsjaar	0
	EMU-saldo gemeente Opmeer	**2.537.691**

*een tekort wordt weergegeven middels een -teken.

Paragraaf 5: Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen - en mogelijk risico's - is het gewenst dat hieraan in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

De gemeente Opmeer heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, waaronder de deelname in gemeenschappelijke regelingen (GR) met centrumgemeenteconstructie, gemeenschappelijke regelingen met eigen bestuur, vennootschappen, stichtingen en verenigingen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen. Indien een gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven, komen de kosten van de opheffing/afbouw voor rekening van de deelnemende gemeenten. Voor de financiële consequenties hiervan is geen speciale reserve of voorziening beschikbaar.

Deelnemingen mogen niet meer worden geconsolideerd. Dit houdt in dat de cijfers integraal in de jaarrekening worden verwerkt. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of duurzaam lagere waarde. Gelet op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) kunnen de gemeenten slechts deelnemingen aanhouden vanwege een publiek belang.

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen:

Aard verbonden partij		Verbonden partij	Bijdrage 2022	Programma
Gemeenschappelijke regeling				
	1	Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	€ 18.000	0/4/8
	2	Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	€ -	7
	3	Het Westfries Archief	€ 103.000	0
	4	Archeologie West-Friesland	€ 14.000	5
	5	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	€ 66.000	7
	6	Shared Service Centre ICT DeSom	€ 536.000	0
	7	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 693.000	1
	8	GGD Hollands Noorden	€ 484.000	6/7
	9	Recreatieschap West-Friesland	€ 76.000	5
	10	WerkSaam	€ 425.000	6

Vennootschappen en coöperaties					
	11	Alliander N.V.	€	-	
	12	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€	-	
	13	N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	€	-	
	14	C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	€	-	
	15	C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4	€	-	
Stichting en verenigingen					
		NVT			
Overige verbonden partijen					
		NVT			
TOTAAL			€	2.415.000	

Risico-inschatting

Hieronder wordt weergegeven de onderwerpen waarop de verbonden partijen zijn beoordeeld voor de bepaling van het risicoprofiel / -waardering:

Klasse	Bijdrage	Punten	Solvabiliteit	Stem-verhouding
1	< 100.000	2	2	2
2	< 250.000	5	4	4
3	< 500.000	10	6	6
4	<1.000.000	15	8	8
5	>1.000.000	20	10	10

Dit leidt tot de volgende risico score:

Organisatie	**Bijdrage**	**Solvabiliteit**	**Stem-verhouding**	**Totaal**
Shared Service Centre ICT DeSom	15	10	4	29
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	15	4	8	27
WerkSaam	10	10	6	26
Het Westfries Archief	5	10	6	21
GGD Hollands Noorden	10	2	8	20
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	2	10	8	20
Recreatieschap West-Friesland	2	10	6	18
Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	2	2	10	14
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	2	2	10	14
Archeologie West-Friesland	2	2	6	10
Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	2	0	6	8
N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	2	2	2	6
C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	2	2	2	6
C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij de Veken 4	2	2	2	6
Alliander N.V.	2	2	2	6

Facts per verbonden partij	
1. Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking West-Friesland	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Het doel van deze regeling is om voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk overleg te ondersteunen. Dit betreft regiozaken algemeen, urgentie- en kalchtencommissie en personeelskosten leerlingenvervoer.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2021	NVT
Vermogen per 31-12-2021	NVT
Resultaat 2021	€ 0
Bijdrage 2023	€ 18.000
2. Afvalbeheer West Friesland (v/h/ CAW)	
Vestigingsplaats	Bovenkarspel
Doel deelname	Behartigen van nog enkele resterende taken op het gebied van milieu.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2021	€ 48.695
Vermogen per 31-12-2021	-€ 47.678
Resultaat 2021 (na bestemming)	-€ 96.643
Bijdrage 2023	€ 0
3. Het Westfries Archief, regionaal historisch centrum voor West-Friesland	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Een professionele, publieksgerichte, archiefdienst waar burgers, instellingen en overheden terecht kunnen met vragen.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Belang	Belang Opmeer is 5,5%.
Vermogen per 01-01-2021	€ 403.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 469.000
Resultaat 2021	€ 66.000
Bijdrage 2023	€ 103.000
4. Archeologie West-Friese gemeenten: 'Archeologie West-Friesland'	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Het uitvoeren van specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologie, regionale geschiedsbeoefening.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2021	NVT
Vermogen per 31-12-2021	NVT
Resultaat 2021	€ 0
Bijdrage 2023	€ 14.000

5. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Uitvoering van gemeentelijke milieutaken
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Schagen, Stede Broec en Texel
Belang	Belang Opmeer bedraagt 5,2%.
Vermogen per 01-01-2021	€ 5.766.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 5.978.000
Resultaat 2021	€ 2.112.000
Bijdrage 2023	€ 66.000
6. Shared Service Center ICT DeSom	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Deelnemers buiten Opmeer	De gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggeland en Medemblik
Vermogen per 01-01-2021	€ 1.312.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 403.000
Resultaat 2021	€ 209.000
Bijdrage 2023	€ 536.000
7. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	
Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeente te boven gaat ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Schagen, Stede Broec en Texel
Belang	Belang Opmeer bedraagt 1,8%.
Vermogen per 01-01-2021	€ 8.228.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 7.928.000
Resultaat 2021	€ 3.145.000
Bijdrage 2023	€ 693.000
8. GGD Hollands Noorden	
Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van de belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Schagen, Stede Broec en Texel
Vermogen per 01-01-2021	€ 1.877.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 1.659.000
Resultaat 2021	€ 90.000
Bijdrage 2023	€ 484.000

9. Recreatieschap West-Friesland (RSW)	
Vestigingsplaats	Stede Broec
Doel deelname	Behartigt voor Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2021	€ 1.943.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 1.860.000
Resultaat 2020 (na bestemming)	€ 0
Bijdrage 2023	€ 76.000
10. WerkSaam	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	WerkSaam Westfriesland is ontstaan uit Op/Maat en is opgericht door de 7 Westfriese gemeenten om uitvoering te geven aan de Participatiewet ingaande 1-1-2015. WerkSaam richt zich op arbeidsparticipatie, begeleide arbeidsparticipatie, inkomensregelingen en voert plus-, extra en overige taken uit voor de deelnemende gemeenten.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2021	€ 7.762.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 11.399.000
Resultaat 2021 (na bestemming)	€ 1.981.000
Bijdrage 2023	€ 425.000
11. Alliander N.V.	
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel deelname	Op 18 december 2017 zijn de aandelen van GKNH overgedragen aan de deelnemende gemeente. De gemeente Opmeer heeft nu een deelneming in Alliander van 70.606 aandelen. Alliander heeft diverse dochterbedrijven, waaronder Liander dat het regionaal netbeheer voor gas en electriciteit verzorgt en Liandon dat complexe energieinfrastructuren levert.
Deelnemers buiten Opmeer	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit 350 miljoen aandelen met een nominale waarde van 5 euro per stuk. Het aantal uitstaande aandelen bedraagt 136.794.964.
Dividend 2021 (Netto)	€ 44.000
12. BNG Bank N.V.	
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Deelnemers buiten Opmeer	Alle Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Belang	De gemeente Opmeer heeft 19.188 aandelen à € 2,50
Vermogen per 01-01-2021	€ 4.887.000.000
Vermogen per 31-12-2021	€ 5.062.000.000
Resultaat	€ 236.000
Dividend 2021	€ 44.000

13. N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doel deelname	Integraal economisch ontwikkelingsbeleid voor de regio Noord-Holland Noord
Belang	De gemeente Opmeer bezit 1,6% van het aandelenkapitaal. De nominale waarde van de aandelen van Opmeer is € 1.000.
14. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	
Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 3e fase Industrieterrein de Veken te Opmeer (totaal ca. 22 ha bruto) vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	De vennoten (Scholtens Projecten BV te Wognum en de gemeente Opmeer) zijn ieder voor 50% gerechtigd in het te behalen exploitatieresultaat.
15. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4	
Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 4e fase Industrieterrein de Veken te Opmeer vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	De vennoten (Scholtens Projecten BV te Wognum en de gemeente Opmeer) zijn ieder voor 50% gerechtigd in het te behalen exploitatieresultaat.

Paragraaf 6: Lokale heffingen

Algemeen beleid

De gemeentelijke belastingen/lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De lokale heffingen zijn ook een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de inwoners en de bedrijven direct in de portemonnee. Bij de lokale heffingen kan een onderscheid worden gemaakt tussen retributies en belastingen. Retributies dienen als vergoeding voor gemaakte kosten bij de dienstverlening en de geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten voor de uitoefening van de taak. Dit betekent dat de kostendekkendheid niet meer mag zijn dan 100%. Ruim de helft van de lokale heffingen bestaat uit retributies (leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing). Bij belastingen, zoals de onroerendezaakbelasting (OZB), hondenbelasting en de toeristenbelasting, is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. Deze belastingen zijn in beginsel vrij besteedbaar en de tarieven daarvan kunnen door de raad autonoom worden vastgesteld.

In de retributies mag de BTW die gedeclareerd kan worden bij het BTW-compensatiefonds (BCF), dit betreft zowel de exploitatie-BTW als de investerings-BTW, vanaf 2003 extracomptabel in de tarieven worden meegenomen. Immers, de gemeenten werden toen gekort op de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds voor de BTW die gemeenten kunnen declareren bij het BCF. Dit is dus een wettelijk vastgelegde compensatie die in de tarieven van de retributies mag worden meegenomen.

Opmeer beschikt over een leidraad invordering waarin het beleid is opgenomen.

In de raadsvergadering van 15 december 2022 worden de belastingverordeningen 2023 vastgesteld, inclusief de definitieve indexatie van de tarieven.

Wijziging op grond van gewijzigde voorschriften BBV

Vanaf de begroting 2017 wordt de overhead (de apparaatskosten) binnen de begroting niet meer toegerekend aan de taakvelden (producten). De overhead dient daarom nu extra comptabel in de tarieven te worden meegenomen.
Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, verminderd met eventuele inkomsten voor specifieke diensten. Hieronder vallen dus alle leidinggevende functies, de medewerkers van belastingen, financiën, P&O, I&G-beheer, DIV, etc. maar ook de kosten van huisvesting, ICT, etc.
De toerekening vindt plaats op basis van de methode: totale kosten overhead (voor 2023: € 6.722.000)/ aantal productieve uren per fte (1.375)/ omvang fte medewerkers primair proces (61,18 fte) = opslag in euro’s (voor 2023: € 79,90) x aantal productieve uren betreffende de taakvelden.

Belang vaststellen kostendekkendheid

De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief

dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden.

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen.
Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

Specifiek beleid

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De WOZ-objecten worden jaarlijks getaxeerd. Op dit moment wordt nog getaxeerd, waardoor niet alle WOZ-waarden voor 2023 bekend zijn. Hiervoor is een raming opgenomen. De WOZ-waarden 2023 hebben een waarde peildatum 1 januari 2022. Naar verwachting zal de gemiddelde stijging van de WOZ-waarde van de woningen uitkomen op circa 12,0%; en de niet-woningen op 2,0%.

De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld (de periodieke herwaardering of permanente marktanalyse). Opmeer hanteert het uitgangspunt dat de gemiddelde waardestijging (of daling), die voortvloeit uit de jaarlijkse waardering, wordt gecompenseerd door een evenredige tariefsverlaging (of evenredige tariefsverhoging). Daarmee wordt bereikt dat waardenmutaties niet leiden tot een wijziging in de totale opbrengst, maar slechts tot individuele verschillen in aanslagen. Dat is het geval als de waarde van een woning meer of juist minder is gestegen dan het Opmeerse gemiddelde. Dan levert de herwaardering een voordeel of juist een nadeel op voor de belastingplichtige eigenaar. Uitgangspunt bij de tarieven OZB is dus dat de gemeente over het totaal van de economische waarden een bepaalde opbrengst OZB wil genereren.

Areaaluitbreiding

Naar verwachting bedraagt de areaaluitbreiding van de WOZ- waarde van de woningen voor 2023 ca. 8 Miljoen.

De leges

De tarieven voor 2023 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2022. De verordening en de tabel zijn geïntegreerd om deze beter te kunnen bewerken en publiceren. Voor een aantal tarieven gelden wettelijke tarieven, zoals rijbewijzen en reisdocumenten.

Titel 1 algemene dienstverlening

Kostendekkendheid 2023 **Titel 1. Algemene dienstverlening**		**Kosten** **x €1.000**	**Opbrengst** **x €1.000**	**%Kosten-dekkendheid**
hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	42	29	70,%
hoofdstuk 2	Reisdocumenten	54	46	85%
hoofdstuk 3	Rijbewijzen	53	32	60%
hoofdstuk 4	Verstrekkingen uit basisregistratie personen	7	3	46%
hoofdstuk 9	Overige bestuursstukken	9	3	38%
hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	25	26	105%
Hoofdstuk 20	Kinderopvang	2	2	84%
Totaal		**193**	**142**	**74%**

Bij titel 1 is weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten voornamelijk veroorzaakt worden door paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte.

Titel 2 dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Kostendekkendheid 2023 **Titel 2. Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning**		**Kosten** **x €1.000**	**Opbrengst** **x €1.000**	**%Kosten-dekkendheid**
hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	57	30	53%
hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	209	204	98%
hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	6	11	196%
Totaal		**271**	**245**	**90%**

De kostendekking van titel 2 is net onder de 100% kostendekkendheid. Hoewel er getoetst wordt op de gehele verordening wordt u geadviseerd om onder deze grens te blijven. Het is namelijk goed mogelijk dat de jurisprudentie wijzigt m.b.t. kruissubsidiering, met als gevolg een toename van bezwaar en beroepsprocedures.

Titel 3 dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Kostendekkendheid 2023 **Titel 3. Europese dienstenrichtlijn**		**Kosten** **x €1.000**	**Opbrengst** **x €1.000**	**%Kosten-dekkendheid**
hoofdstuk 1	Horeca	6	4	70%
hoofdstuk 3	Organiseren van evenementen of markten	9	3	31%
Totaal		**15**	**7**	**47%**

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening, die o.a. bestaat uit evenementen-vergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis hiervan is dit bij veel gemeenten niet kostendekkend.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient ter dekking van de kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De gemeente heeft hierin een wettelijke taak. De uitvoering is in handen van H.V.C. De tarieven voor 2023 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2022. De gemeente hanteert een (egalisatie)reserve om ongewenste schommelingen in het tarief te voorkomen.

Kosten		**Bedrag x € 1.000**
0.9	BCF / BTW	340
0.64	Overige belastingen	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	7
2.1	Verkeer en vervoer	16
6.3	Inkomensregelingen	30
7.3	Afval	1.585
	Personeelskosten	67
	Overhead	77
Totaal Kosten		**2.131**

Opbrengsten		**Bedrag x € 1.000**
1.1	één persoonshuishouden:	487
1.2	Meerpersoonshuishoudens	1.544
1.3	Overige opbrengsten	100
Totaal Opbrengsten		**2.131**

Totaaloverzicht	**Bedrag x € 1.000**
Totaal kosten	2.131
Totaal baten	2.131
Kostendekkendheidspercentage	**100%**

Rioolheffing

In 2022 is het nieuwe PSWR vastgesteld. Deze is regionaal opgesteld en is van toepassing voor de periode 2022-2027. In dit PSWR is het beleid en financiering van het rioolbeheer vastgelegd.
De heffingsmaatstaf voor de rioolheffing is de WOZ-waarde van een perceel. Hierdoor worden alle percelen die belang hebben van de rioleringszorgplicht (op het gebied van afval-, hemel-, en grondwater) in de heffing betrokken. De gemeente beschikt over een (egalisatie)voorziening riolering om ongewenste schommelingen in de tarieven te voorkomen.
Door de overdracht van de buitenwegen van het HHNK aan de gemeente kunnen er meer kosten worden toegerekend aan het taakveld riolering. Er is besloten dit niet door te belasten aan de burger. Hierdoor blijft het kostendekkendheidspercentage achter op die van voorgaande jaren.
De tarieven voor 2023 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2022.

Kosten		Bedrag x € 1.000
0.9	BCF / BTW	161
2.1	Verkeer en vervoer	26
2.4	Economische havens en waterwegen	31
6.3	Inkomensregelingen	30
7.2	Riolering	783
0.61	Personeelskosten	205
0.64	Perceptiekosten	9
	Overhead	139
Totaal Kosten		**1.384**

Opbrengsten		Bedrag x € 1.000
1.1	Woningen	1.044
1.2	Niet woningen	145
Totaal Opbrengsten		**1.189**

Totaaloverzicht	Bedrag x € 1.000
Totaal kosten	1.384
Totaal baten	1.189
Kostendekkendheidspercentage	**85,9%**

Tariefontwikkeling lokale heffingen

De tarieven van de lokale heffingen 2023 worden tegelijkertijd met de belastingverordeningen 2023 vastgesteld door de gemeenteraad in de vergadering van 15 december 2022. Publicatie vindt opvolgend plaats.

Opbrengsten

In onderstaande tabel is een weergave van de opbrengsten opgenomen:

Omschrijving heffing x € 1.000	**Begroting 2023**	**Begroting 2022**	**Rekening 2021**
Onroerendezaakbelastingen	3.081	2.918	2.904
Verhoging onroerendezaakbelasting a.g.v. overdracht buitenwegen van HHNK naar Gemeente	353	-	-
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	-	-	-
Forensenbelasting	93	89	88
Hondenbelasting	40	38	37
Toeristenbelasting	13	12	12
Subtotaal	*3.580*	*3.057*	*3.011*
Bestemmingsheffingen			
Afvalstoffenheffing	2.031	1.780	1.770
Secretarieleges (incl. rijksleges)	115	113	142
Leges voor omgevingsvergunningen, welstand, etc.	245	170	534
Rioolheffing	1.189	1.133	1.030
Subtotaal	*3.580*	*3.186*	*3.476*
Totaal generaal lokale heffingen	**7.160**	**6.253**	**6.487**
Kwijtschelding			
Afvalstoffenheffing / Rioolheffing	61	61	56

Woonlasten en belastingdruk

Jaarlijks doet het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen uitgebreid onderzoek naar de gemeentelijke lastendruk. Deze worden weergeven in de jaarlijks uitgegeven Atlas van de lokale lasten.
Van elke euro die huishoudens en bedrijven aan belastingen en sociale premies betalen gaat 3,4% naar de gemeenten. De overige decentrale overheden nemen samen 1,6 % voor hun rekening, en de Rijksoverheid dus 95%.

Overzicht lokale lastendruk (gemiddeld per inwoner en per woning)

De verhoging van de onroerendezaakbelasting als gevolg van de overdracht van de buitenwegen van het HHNK naar de Gemeente betekent een hogere aanslag onroerende zaakbelasting van de Gemeente Opmeer. Daar tegenover staat dat geen aanslag wegenheffing wordt opgelegd door het HHNK. Uitgangspunt bij de overdracht van de wegen naar de 7 regiogemeenten was dat dit geen extra lasten voor de inwoners mag betekenen.

Omschrijving x € 1.000	Begroting 2023	Begroting 2022	Rekening 2021
OZB woningen	2.521	2.054	2.033
Verhoging onroerendezaakbelasting a.g.v. overdracht buitenwegen van HHNK naar Gemeente	353	-	-
Rioolrecht woningen	1.044	995	913
Afvalstoffenheffing	2.031	1.780	1.770
Totaal	**5.596**	**4.829**	**4.716**

Omschrijving x € 1,-	Begroting 2023	Begroting 2022	Rekening 2021
Aantal inwoners (raming)	12.175	12.009	11.896
Lokale lastendruk per inwoner	**460**	**402**	**396**
Aantal woningen (raming)	5.189	4.991	4.900
Lokale lastendruk per woning	**1.078**	**967**	**962**

Kwijtschelding

Voor burgers die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht te betalen, is kwijtschelding mogelijk. Hiertoe heeft de gemeente een kwijtscheldingsverordening vastgesteld. De mogelijkheid van kwijtschelding hangt af van de omvang van het vermogen en/of de betalingscapaciteit van de belastingplichtige. Bij de bepaling hiervan wordt rekening gehouden met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Het gevoerde kwijtscheldingsbeleid wordt voorlopig ongewijzigd voortgezet.

Steeds meer zaken Digitaal

De gemeente zet in op digitale ontwikkeling.
De aanslagen gemeentelijke lasten worden digitaal aangeboden. Deze aanslagen worden verzonden naar de berichten box van Mijn Overheid. De burgers die geen gebruik maken van deze mogelijkheid ontvangen hun aanslag gewoon per post.
De papieren aanslag is voorzien van een QR-code, waardoor de aanslag ook digitaal raadpleegbaar is voor burgers die de aanslag per post ontvangen. Het is ook mogelijk om antwoorden op vragen of bezwaren digitaal (via de berichten box van Mijn Overheid) terug te sturen.

Daarnaast is het mogelijk om digitaal automatische incasso te regelen. Hier maakt ruim 65% van de belastingplichtigen al gebruik van. De digitale aanslagen zijn voorzien van een betaallink/QR code indien u geen automatische incasso heeft afgegeven.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Grondbeleid is één van de middelen voor een gemeente om maatschappelijke en ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van onder meer volkshuisvesting, bedrijfshuisvesting, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Tevens neemt de gemeentelijke positie in publiek – private samenwerkingsverbanden om uitvoering te geven aan het grondbeleid. Uitgangspunt van het grondbeleid is dat dit tot (extra) baten voor de gemeente leiden, maar kan som ook leiden tot (extra) lasten. De baten en de nadelige gevolgen indien financiële risico's van het grondbeleid zich voordoen, zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente.

Visie grondbeleid
Bij actief grondbeleid worden gronden in eigendom of verworven voor het ontwikkelen van woningbouw, bedrijventerreinen, groen en recreatie, en duurzame energievoorzieningen.
Op verzoek van derden kan medewerking worden verleend aan het ontwikkelen van (veelal kleinschalige, maar soms ook grotere) projecten (facilitair grondbeleid). Het belang van een actief grondbeleid is de mogelijkheid om actief sturing te geven aan de kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast biedt actief grondbeleid de mogelijkheid van volledig kostenverhaal, inclusief een bijdrage aan de infrastructuur en het voorzieningenniveau van de gemeente ('wijk- en bovenplanse voorzieningen').

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten, onder meer voor voorbereiding en het realiseren van het openbaar gebied, volledig worden bekostigd uit de grondopbrengst. Daar waar risico's bestaan op een niet sluitende grondexploitatie of gronden geheel of gedeeltelijk in eigendom zijn bij marktpartijen, wordt samenwerking gezocht met de marktsector en wordt de gewenste ontwikkeling op basis van publiek-private samenwerking nagestreefd. Bij faciliterend grondbeleid beperkt de gemeente zich tot haar publieke taak. De planrealisatie geschiedt dan volledig voor rekening en risico van de marktpartij. Ook bij deze particuliere ontwikkelingen, waaraan de gemeente medewerking verleent, worden de gemeentelijk te maken kosten maximaal verhaald. De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de juridische basis. Indien er sprake is van een bouwplan (zoals omschreven in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten de kosten, zoals opgenomen op de limitatieve kostensoortenlijst van artikel 6.2.4. van het Bro, op de particuliere initiatiefnemer/ ontwikkelaar worden verhaald.

De gemeente Opmeer hanteert bij voorkeur de zogenaamde anterieure, privaatrechtelijke overeenkomst. Indien geen overeenkomst kan worden gesloten, wordt een exploitatieplan vastgesteld en worden de kosten op basis van dit plan verhaald volgens een posterieure overeenkomst.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Grondvoorraad voor de korte en middellange termijn (5 tot 10 jaar) ter grootte van het met de regio en provincie overeengekomen bouwvolume voor woningbouw (aandeel

Woondeal Noord-Holland Noord), ruimte voor bedrijventerrein (Convenant werklocaties 2022) en maatschappelijke functies, zoals welzijnsvoorzieningen, gebouwen voor publieke functies, sportterreinen en begraafplaatsen;
- Voor de verwerving geldt de vastgestelde ruimtelijke structuurvisie als uitgangspunt;
- De gemeente zal risico's zoveel mogelijk beperken;
- Bij voorkeur is de verwerving van gronden via de weg van minnelijk overleg, maar waar nodig zal de gemeente voor het verwerven van gronden gebruik maken van de Wet voorkeursrecht gemeenten en/of de Onteigeningswet;
- In geval van PPS-overeenkomsten maakt de gemeente afspraken over ten minste de volgende punten: uit te geven kavels, ruimtelijke ordeningsaspecten, beeldkwaliteitsplan (verplicht bij nieuwe bouwlocaties buiten bestaand stedelijk gebied), infrastructuur, wijk- en bovenplanse voorzieningen, fasering en huisvesting van de doelgroepen van beleid;
- Voor het grondprijsbeleid volgt de gemeente de residuele methode (uitgifteprijs wordt bepaald op basis van de vrij op naam prijs minus de bouwkosten, bijkomende kosten, winst en risico) en de comparatieve methode (grondprijs wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van vergelijkbare stukken grond in de regio);
- Het grondbedrijf wordt zowel als financieringsmiddel als in de uitvoering en begeleiding actief ingezet;
- Kostenverhaal bij voorkeur op basis van actieve grondpolitiek;
- Bij medewerking aan particuliere ontwikkelingen vindt verhaal van kosten bij voorkeur plaats via het privaatrechtelijk spoor en indien dat niet mogelijk is wordt het publiekrechtelijk spoor ingezet.
- Kosten van planschade worden binnen de mogelijkheden van jurisprudentie en de Wet verhaald op de particuliere grondexploitant.
- Het grondbeleid wordt gevoerd binnen de kaders van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (juli 2019) van de Commissie BBV.

Woonvisie Opmeer
Op 20 december 2018 heeft de gemeenteraad voor de gemeente Opmeer de Woonvisie 2018-2022 "Gelukkig wonen in Opmeer" vastgesteld. Hierin staan de onderwerpen kwaliteit van de bestaande voorraad, betaalbaarheid en beschikbaarheid, vitale kernen en buurtschappen, aantrekkelijke nieuwbouw en langer zelfstandig wonen centraal. De woonvisie omschrijft de ambities en acties op deze onderwerpen.

Woonakkoord 2020-2025
Het woonakkoord vervangt het Regionaal Actie Programma Wonen 2017-2020. Het woonakkoord bestaat uit twee delen; deel 1 de opgaven voor wonen en bouwen, deel 2 bevat de samenwerkingsafspraken en acties.

De regio heeft tot doel om de inwoners van Westfriesland naar wens en tevredenheid te laten wonen en een breed scala aan woonwensen binnen de regio te realiseren. De regio zet in op:

- Versnelling van de woningbouwopgave met een betaalbaar, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep. Dit resulteert in de ambitie om jaarlijks ten minste 900 woningen te bouwen;

- Het op peil houden en uitbouwen van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de bestaande voorraad;
- Leefbaar en bereikbaar Westfriesland tot in de kern;
- Onderscheidende en complementaire nieuwbouw producten;
- Langer zelfstandig wonen bevorderen;
- Werken met een flexibel kader dat de regio houvast beidt en ruimte laat voor markt initiatieven.

De provincie Noord-Holland en regio Westfriesland geven uitvoering aan de opgaven, zoals deze beschreven zijn in deel 1. De opgaven worden regelmatig geactualiseerd en tenminste jaarlijks in een bestuurlijk voortgangsoverleg besproken. Dit geldt voor de acties en afspraken en de lijst met woningbouwplannen in het landelijk gebeid.

Vrijkomende schoollocaties Hoogwoud en Opmeer

Het voorkeursscenario voor de ontwikkeling van de vrijkomende schoollocatie in zowel Hoogwoud als Opmeer, welke in 2021, na een participatietraject met organisaties, omwonenden en inwoners, is aangedragen aan de raad, wordt in 2023 uitgewerkt in een prijsvraag per locatie voor particuliere ontwikkelaars.

Ontwikkelingen

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de bouwgrondcapaciteit van de gemeente Opmeer, c.q. de stand van zaken van exploitaties waarin de gemeente samenwerkt met een private partij. Aangegeven is het verwachte uitgiftetempo en de resterende capaciteit per 1 januari 2023.

Plan/locatie	Plancapaciteit	Periode			
		2023	2024	2025	2026
Uitleglocaties					
Hoogwoud-Oost	250 – 300	-		50	50
Inbreilocaties					
Vrijkomende schoollocatie Hoogwoud	10	-	-	-	10
Vrijkomende schoollocatie Opmeer	10	-	-	-	10
Diaconieterrein	20 – 24	-	-	20 – 24	-
Bedrijventerrein					
De Veken 4, fase A	5,3 ha	3,3 ha	2 ha	-	-

Bouwgronden in exploitatie bij gemeente of samenwerkingsverbanden waarin de gemeente participeert.

Bedrijventerrein De Veken

Voor de ontwikkeling en exploitatie van bedrijventerrein De Veken 4 werkt de gemeente samen met Scholtens Projecten BV in een publiek-private samenwerking in de vorm van de Commanditaire Vennootschap De Veken CV. Via de jaarverslaglegging wordt de raad jaarlijks over de resultaten van deze commanditaire vennootschap geïnformeerd.

De Veken 3
Alle kavels in De Veken 3 zijn verkocht. De exploitatieopzet voor De Veken 3 is in 2022 geactualiseerd en laat een positief eindsaldo zien van afgerond € 2.124.000 op einddatum 2023.

De Veken 3 uitbreiding
Voor De Veken 3 (uitbreiding) is de exploitatieopzet in 2022 geactualiseerd en geeft een positief resultaat te zien van afgerond € 2.894.000 op de einddatum (2023). Nu de kavels in deze fase volledig zijn uitgegeven en het openbaar gebied volledig is gerealiseerd is eigendom en beheer van het openbaar gebied, overeenkomstig de gesloten exploitatieovereenkomst, aan de gemeente overgedragen.

De Veken 4
Bedrijventerrein De Veken 4, fase A, is aangewezen als gronden in exploitatie. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan is gestart met het bouwrijp maken van fase A en is gestart met de daadwerkelijke uitgifte van de kavels.
De grondexploitatie-opzet is laatstelijk in 2022 geactualiseerd en geeft op de einddatum (2026), na aftrek van fondsbijdragen en rentekosten, een positief saldo van ca € 1.028.000.

Locatie Loos/'t Bon
Voor dit terrein is op 7 mei 2009 door de raad een exploitatieopzet vastgesteld. Deze opzet is laatstelijk in 2022 geactualiseerd en geeft op einddatum (2023) een saldo van ca € 16.000 . Op deze locatie is nog circa 1.350 m2 uitgeefbaar.

Heerenweide
De exploitatieopzet is per 1 januari 2021 herzien en geeft op de einddatum (2024), na aftrek van fondsbijdragen en rente een positief eindresultaat te zien van afgerond € 4.286.000.

Fase 3 is bouwrijp gemaakt
De derde fase van Heerenweide wordt volledig aardgasvrij gebouwd. Het gemeentelijk woningbedrijf heeft opdracht gegeven voor de bouw van 28 appartementen. De plandelen waar woningen zijn opgeleverd worden woonrijp gemaakt. In fase 3a, 3b en 3c worden projectmatige woningen en kavels gerealiseerd. De woningen in fase 3d worden in 2023 opgeleverd.

Bovenwijkse voorzieningen
Voor 'bovenwijkse voorzieningen' heeft uw raad een bestemmingsreserve ingesteld waar toevoegingen alleen kunnen plaatsvinden via resultaatbestemming of via een ander specifiek daartoe door de raad genomen besluit. Bij winstneming wordt een bijdrage toegevoegd aan deze bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen.

Winstneming
Op grond van de BBV-voorschriften moet op basis van het realisatiebeginsel tussentijds winst genomen worden als de mogelijkheid zich daartoe aandient. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de winst niet pas aan het eind van een project als gerealiseerd wordt beschouwd maar gedurende de looptijd tot stand komt. Het toerekeningsbeginsel, voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel zijn hierbij uitgangspunt. Voor het bepalen van de winst geldt het Percentage of

completion (Poc-methode) Deze methode houdt rekening met de fase waarin een grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft opbrengsten als kosten. Het resultaat van een ontwikkeling moet goed worden ingeschat. Door jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatieberekeningen worden de verwachtingen onderbouwd. Deze winstneming wordt bij het opstellen van de jaarrekening berekend en verantwoord.

Grond exploitatie	Uit te geven grond in m2	aantallen	Grondprijzen per m2	Einddatum	Te verwachten resultaat
Loos	1.350	2 kantoren	€ 160	2024	€ 16.000
Heerenweide	8.135	15 vrije kavels; 28 appartementen; 4 hoekwoningen; 11 woningen	€ 351	2024	€ 4.286.000
Veken 3	-	-	-	2023	€ 2.124.000
Veken 3 uitbreiding	-	-	-	2023	€ 2.894.000
De Veken 4, fase A	52.944	15 bedrijven	€ 175 – 195	2026	€ 1.028.000

Faciliterend grondbeleid

In 2022 wordt een aantal projecten door het Grondbedrijf begeleid. Het gaat om voorgenomen projecten en projecten in uitvoering waarover met de initiatiefnemers over verhaal van gemeentelijke kosten, exploitatieafspraken zijn/worden gemaakt in een anterieure exploitatie overeenkomst. Het gaat om de locaties van het beoogde Scheringa museum aan de Breestraat, BIK aan de v. Roozendaalstraat en aan de Spanbroekerweg van Zandhove en het voormalige Scheringa museum.

Risico's en reserves

Voor de wenselijke omvang van de reserve zijn diverse factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, conjuncturele risico's, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkopen, tegenvallende subsidies, contingenteringsproblemen en afzetstagnaties. Bij samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor waar het gaat om het investeren in bijvoorbeeld maatschappelijke doelstellingen of gewijzigd beleid. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom, er is een groot aantal factoren van belang, dat zich niet laat vastleggen in concrete cijfers.

De meest bepalende factor is naar onze mening het verwachte verloop van de boekwaarden, omdat dit een weergave is van het vermogensbeslag waarover de gemeente risico loopt. Daarnaast is het van belang te onderkennen dat er sprake is van verschillende risicoprofielen. Wanneer de gemeente projecten volledig in eigen beheer uitvoert, is er sprake van een hoger risicoprofiel dan wanneer de uitvoering volledig door en voor risico van een ontwikkelingsmaatschappij geschiedt. Ook is sprake van verschillende risicoprofielen op basis van de uiteindelijke bestemming van de uit te geven bouwrijpe terreinen: zoals woningen (sociale- of vrije sectorbouw), bedrijventerrein en scholen.

Om de financiële risico's binnen de exploitatie van complexen te kunnen opvangen wordt een

zodanige uitgifteprijs berekend waarmede onverwachte risico's kunnen worden opgevangen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de maximaal haalbare uitgifteprijs op basis van de residuele en/of comperatieve waardemethoden. Uiteraard kan de winstmarge in gunstige zin worden beïnvloed indien de uitgifte van de bouwterreinen gunstiger verloopt dan de planning. Wanneer er tijdens de exploitatie majeure verliezen dreigen, kan worden overwogen de uitgifteprijs tussentijds naar boven bij te stellen als daarvoor ruimte aanwezig is dan wel zullen de verliezen genomen moeten worden ten laste van het begrote resultaat c.q. de reserve Grondexploitatie. De reserve Grondexploitatie had op 1 juli 2022 een omvang van € 2.696.000.

Actie	Activiteiten in begroting 2023
Verder invullen locatie Loos Breestraat Opmeer.	Verdere gronduitgifte
Exploitatie De Veken 3 (incl. uitbreiding) i.s.m. De Veken BV	Jaarverslag 2022 uitbrengen
Exploitatie Heerenweide	Woonrijp maken alle fasen 2 en 3 (gefaseerd) Winstneming conform POC-methode
Voorbereiding nieuw bestemmingsplan, exploitatieopzet en -overeenkomst nieuw Bedrijfsterrein De Veken 4 in samenwerking met De Veken 4 CV.	Voorbereiden De Veken 4. Overdracht gronden aan De Veken 4 CV
Actualiseren exploitatieopzetten voor in ontwikkeling zijnde locaties.	Actualiseren van alle grondexploitatie-opzetten en informeren gemeenteraad
Sluiten en volgen van exploitatieovereenkomsten voor particuliere ontwikkelingen.	In voorkomende situaties exploitatieovereenkomsten sluiten met daarin aandacht voor verhaal gemeentelijke kosten en kwaliteitsafspraken.
Ontwikkeling woningbouw Hoogwoud-Oost	Opzetten grondexploitatie
Vrijkomende schoollocatie Hoogwoud	Opzetten grondexploitatie
Vrijkomende schoollocatie Opmeer	Opzetten grondexploitatie
Ontwikkeling Diaconieterrein	Opzetten grondexploitatie

FINANCIEEL

Recapitulatiestaat

	2022			2023			2024			2025			2026		
PROGRAMMA	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	9.083.359	20.497.156	11.413.797	9.630.089	22.894.166	13.264.077	10.051.410	23.443.166	13.391.756	10.206.989	23.960.966	13.753.977	10.357.788	22.579.966	12.222.178
Programma 1. Openbare orde en veiligheid	1.183.205	61.000	-1.122.205	1.154.861	15.000	-1.139.861	1.141.461	15.000	-1.126.461	1.189.461	15.000	-1.174.461	1.166.661	15.000	1.151.661-
Programma 2. Wegen en water	1.321.842	30.300	-1.291.542	1.946.295	1.120.900	-825.395	1.787.552	30.300	-1.757.252	1.786.845	60.300	-1.726.545	1.790.145	60.300	1.729.845-
Programma 3. Economie	4.963.412	5.053.467	90.055	4.969.393	5.058.467	89.074	74.161	163.835	89.674	62.019	151.693	89.674	62.019	151.693	89.674
Programma 4. Onderwijs	1.049.677	267.761	-781.916	869.019	158.069	-710.950	884.216	158.069	-726.147	1.133.226	158.069	-975.157	1.296.519	158.069	1.138.450-
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	2.960.007	387.841	-2.572.166	3.123.488	386.990	-2.736.498	3.099.561	311.463	-2.788.098	3.357.094	311.563	-3.045.531	3.093.371	311.563	2.781.808-
Programma 6. Sociaal domein	9.301.010	1.582.557	-7.718.453	8.848.899	1.594.125	-7.254.774	8.789.940	1.599.902	-7.190.038	8.601.140	1.643.902	-6.957.238	8.690.140	1.643.902	7.046.238-
Programma 7. Volksgezondheid	3.590.465	3.296.322	-294.143	3.438.271	3.577.758	139.487	3.420.126	3.560.058	139.932	3.422.124	3.553.358	131.234	3.345.980	3.553.358	207.378
Programma 8. VHROSV	8.284.372	8.074.578	-209.794	6.809.817	7.821.840	1.012.023	7.838.325	7.518.140	-320.185	7.245.190	7.217.640	-27.550	7.185.695	7.219.740	34.045
Idо Baten en Lasten voor mutaties reser	**41.737.349**	**39.250.982**	**-2.486.367**	**40.790.131**	**42.627.315**	**1.837.184**	**37.086.752**	**36.799.933**	**-286.819**	**37.004.088**	**37.072.491**	**68.403**	**36.988.317**	**35.693.591**	**-1.294.726**
Mutaties reserves															
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	68.462	1.926.492	1.858.030	68.462	205.392	136.930	68.462	254.390	185.928	68.462	51.500	-16.962	68.462	65.300	3.162-
Programma 1. Openbare orde en veiligheid	6.766	19.896	13.130	6.766	16.596	9.830	6.766	11.996	5.230	6.766	54.996	48.230	6.766	37.196	30.430
Programma 2. Wegen en water	22.598	301.484	278.886	1.129.100	592.219	-536.881	38.100	416.319	378.219	38.500	323.119	284.619	38.500	313.119	274.619
Programma 3. Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 4. Onderwijs	11.090	10.100	-990	111.090	-	-111.090	11.090	17.900	6.810	11.090	166.910	155.820	11.090	164.910	153.820
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	252.094	470.502	218.408	252.094	422.802	170.708	252.094	416.502	164.408	252.094	666.802	414.708	252.094	441.002	188.908
Programma 6. Sociaal domein	23.331	314.116	290.785	23.331	105.816	82.485	23.331	89.116	65.785	23.331	72.816	49.485	23.331	142.816	119.485
Programma 7. Volksgezondheid	-6.208	57.100	63.308	-6.208	700	6.908	6.208-	2.000	8.208	-6.208	-	6.208	-6.208	1.200	7.408
Programma 8. VHROSV	967.017	974.200	7.183	1.590.031	75.000	-1.515.031	285.823	103.000	-182.823	578.458	103.000	-475.458	640.050	103.000	537.050-
Idо mutaties in de reserves	**1.345.150**	**4.073.890**	**2.728.740**	**3.174.666**	**1.418.525**	**-1.756.141**	**679.458**	**1.311.223**	**631.765**	**972.493**	**1.439.143**	**466.650**	**1.034.085**	**1.268.543**	**234.458**
(totaal programma 's)	43.082.499	43.324.872	242.373	43.964.797	44.045.840	81.043	37.766.210	38.111.156	344.946	37.976.581	38.511.634	535.053	38.022.402	36.962.134	-1.060.268
Idо Baten en Lasten na mutaties reserves			**242.373**			**81.043**			**344.946**			**535.053**			**-1.060.268**
Incidentele lasten en reserve toevoegingen (zie Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2023)						7.803.200			1.210.300			999.700			786.200
Incidentele baten en reserve onttrekkingen (zie Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2023)						7.622.200			1.189.300			964.700			765.200
Resultaat structurele begroting						**262.043**			**365.946**			**570.053**			**-1.039.268**

Geprognotiseerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU- saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognotiseerde balans voorgeschreven. Met het opnemen hiervan krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

				x € 1.000		
Balans	**31-dec-21**	**31-dec-22**	**31-dec-23**	**31-dec-24**	**31-dec-25**	**31-dec-26**
Activa						
Vaste activa staat C	45.713	45.031	44.978	47.616	55.770	53.554
vast financiële activa staat C	1.719	1.349	1.289	1.233	1.176	1.120
Voorraden						
Onderhanden werk GREX	2.192	-2.793	582	267	267	267
Grond- en hulpstoffen						
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr	27.012	23.083	20.816	17.078	5.727	6.905
Liquide middelen	96	131	131	131	131	131
Overlopende activa	1.113	2.492	2.492	2.492	2.492	2.492
Totaal	**77.845**	**69.293**	**70.288**	**68.817**	**65.563**	**64.469**
Passiva						
Eigen vermogen staat D	51.018	44.555	46.311	45.679	45.212	44.978
Voorzieningen staat D	6.446	4.868	4.589	4.239	1.948	1.590
Vaste schulden staat E	15.506	14.961	14.479	13.990	13.494	12.992
Kasgeldleningen	-	-	-	-	-	
Netto vlottende schulden , 1 jaar	2.315	1.122	1.122	1.122	1.122	1.122
Overlopende passiva	2.560	3.787	3.787	3.787	3.787	3.787
Totaal	**77.845**	**69.293**	**70.288**	**68.817**	**65.563**	**64.469**

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

OVERZICHT RESERVES		2023			2024		
Begroting 2023	Saldo per	Vermeer-dering	Vermin-dering	Saldo per	Vermeer-dering	Vermin-dering	Saldo per
STAAT D	31-12-2022	Bij	Af	31-12-2023	Bij	Af	31-12-2024
Algemene reserves:							
Risicoreserve	2.870.001			2.870.001			2.870.001
Reserve Onvoorziene ontwikkelingen	1.198.744			1.198.744			1.198.744
Subtotaal algemene reserves	**4.068.745**	**0**	**0**	**4.068.745**	**0**	**0**	**4.068.745**
Bestemmingsreserves:							
Egalisatiereserve Kapitaallasten PAWO-/gem.huis project	162.482		84.492	77.990		77.990	
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-sporthal	2.027.338		68.746	1.958.592		68.746	1.889.846
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-algemeen	540.948		129.363	411.585		129.363	282.222
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	493.765		244.100	249.665		77.600	172.065
Reserve onderwijshuisvesting	6.951.628	100.000		7.051.628			7.051.628
Reserve verbetering huisvesting primair onderwijs							
Reserve Speelvoorzieningen	262.626	40.798	83.461	219.963	40.798	83.461	177.300
Reserve overheveling budgetten							
Reserve onderhoud wegen	1.501.529	1.129.100	306.635	2.323.994	38.100	297.235	2.064.859
Reserve Baggerwerkplan	128.667		18.822	109.845		18.822	91.023
Reserve Sociaal Domein	501.340			501.340			501.340
Reserve brutoactivering Centrum Hoogwoud	527.799		14.206	513.593		14.206	499.387
Reserve brutoactivering Centrumplan Opmeer	700.000			700.000		28.000	672.000
Reserve Woningbedrijf	27.170.892	1.590.031		28.760.923	285.823		29.046.746
Reserve Grondexploitatie	2.696.900		75.000	2.621.900		75.000	2.546.900
Reserve brutoactivering kruising Zuiderzeestr.	108.000		4.500	103.500		4.500	99.000
Reserve Frictiekosten voormalige Muziekschool	63.982			63.982			63.982
Reserve Afvalstoffen	41.500			41.500			41.500
Reserve Groot Planm. Onderhoud Gebouwen	675.133	314.737	389.200	600.670	314.737	436.300	479.107
Subtotaal bestemmingsreserves	**44.554.529**	**3.174.666**	**1.418.525**	**46.310.670**	**679.458**	**1.311.223**	**45.678.905**
Totaal reserves	**48.623.273**	**3.174.666**	**1.418.525**	**50.379.414**	**679.458**	**1.311.223**	**49.747.649**
Voorzieningen:							
Voorziening riolering	1.341.170		186.300	1.154.870		163.600	991.270
Spaarvoorziening rioolvervanging	2.615.900		84.000	2.531.900		189.000	2.342.900
Voorziening Graven	182.963	5.000	7.054	180.909	5.000	7.054	178.855
Onderhoud kunstwerken	14.514	7.068	13.325	8.257	7.068	3.105	12.220
Pensioenaanspraken	694.750	pm	pm	694.750	pm	pm	694.750
Wachtgelden	18.740	pm	pm	18.740	pm	pm	18.740
Totaal voorzieningen	**4.868.037**	**12.068**	**290.679**	**4.589.426**	**12.068**	**362.759**	**4.238.735**
Totaal reserves en voorzieningen	**53.491.310**	**3.186.734**	**1.709.204**	**54.968.840**	**691.526**	**1.673.982**	**53.986.384**

OVERZICHT RESERVES	2025			2026		
Begroting 2023	Vermeer-dering	Vermin-dering	Saldo per	Vermeer-dering	Vermin-dering	Saldo per
STAAT D	Bij	Af	31-12-2025	Bij	Af	31-12-2026
Algemene reserves:						
Risicoreserve			2.870.001			2.870.001
Reserve Onvoorziene ontwikkelingen			1.198.744			1.198.744
Subtotaal algemene reserves	0	0	4.068.745	0	0	4.068.745
Bestemmingsreserves:						
Egalisatiereserve Kapitaallasten PAWO-/gem.huis project						
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-sporthal		68.746	1.821.100		68.746	1.752.354
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-algemeen		129.363	152.859		129.363	23.496
Reserve Bovenwijkse voorzieningen			172.065			172.065
Reserve onderwijshuisvesting		127.310	6.924.318		156.210	6.768.108
Reserve verbetering huisvesting primair onderwijs						
Reserve Speelvoorzieningen	40.798	83.461	134.637	40.798	83.461	91.974
Reserve overheveling budgetten						
Reserve onderhoud wegen	38.500	281.635	1.821.724	38.500	271.635	1.588.589
Reserve Baggerwerkplan		18.822	72.201		18.822	53.379
Reserve Sociaal Domein			501.340			501.340
Reserve brutoactivering Centrum Hoogwoud		14.206	485.181		14.206	470.975
Reserve brutoactivering Centrumplan Opmeer		28.000	644.000		28.000	616.000
Reserve Woningbedrijf	578.458		29.625.204	640.050		30.265.254
Reserve Grondexploitatie		75.000	2.471.900		75.000	2.396.900
Reserve brutoactivering kruising Zuiderzeestr.		4.500	94.500		4.500	90.000
Reserve Frictiekosten voormalige Muziekschool			63.982			63.982
Reserve Afvalstoffen			41.500			41.500
Reserve Groot Planm. Onderhoud Gebouwen	314.737	608.100	185.744	314.737	418.600	81.881
Subtotaal bestemmingsreserves	972.493	1.439.143	45.212.255	1.034.085	1.268.543	44.977.797
Totaal reserves	972.493	1.439.143	49.280.999	1.034.085	1.268.543	49.046.541
Voorzieningen:						
Voorziening riolering		151.900	839.370		151.900	687.470
Spaarvoorziening rioolvervanging		2.138.700	204.200		204.200	
Voorziening Graven	5.000	7.054	176.801	5.000	7.054	174.747
Onderhoud kunstwerken	7.068	5.383	13.905	7.068	6.822	14.151
Pensioenaanspraken	pm	pm	694.750	pm	pm	694.750
Wachtgelden	pm	pm	18.740	pm	pm	18.740
Totaal voorzieningen	12.068	2.303.037	1.947.766	12.068	369.976	1.589.858
Totaal reserves en voorzieningen	984.561	3.742.180	51.228.765	1.046.153	1.638.519	50.636.399

Investeringsplan 2022-2026

INVESTERINGS-OVERZICHT - categorie A - (vervangingsinvesteringen)

OMSCHRIJVING:	Jaar van investering	Investerings-bedrag	afschr. duur	afschrijv.	Afschrijv. Lasten 2023	Afschrijv. Lasten 2024	Afschrijv. Lasten 2025	Afschrijv. Lasten 2026
Afdeling Groen (561400)								
Verv.veegmachine afd.Groen (cf. Kadernota 2018)	2024	**25.000**	8	3.125	-	-	3.125	3.125
Verv. Versnippermachine (Kadernota 2017)	2024	**36.000**	8	4.500	-	-	4.500	4.500
Vervanging actiewagen afd. Groen	2023	**15.000**	10	1.500	-	1.500	1.500	1.500
Vervanging maaimachine	2023	**52.000**	8	6.500	-	6.500	6.500	6.500
Verv.2 electrische auto's (Kadernota 2020)	2024	**52.000**	10	5.200	-	-	5.200	5.200
Verv. vrachtwagen	2025	**80.000**	10	8.000	-	-	-	8.000
Zwembad (653010)								
Verv. chloorinstallatie zwembad	2023	**65.000**	15	4.333	-	4.333	4.333	4.333
I&G (550200)								
Aanschaf apparatuur werkplekken	2023	**147.000**	4	36.750	-	36.750	36.750	36.750
Openbare verlichting (621030)								
Vervanging lichtmasten 2023	2023	**40.000**	40	1.000	-	1.000	1.000	1.000
Vervanging lichtmasten 2024	2024	**40.000**	40	1.000	-	-	1.000	1.000
Vervanging lichtmasten 2025	2025	**40.000**	40	1.000	-	-	-	1.000
Vervanging armaturen 2023	2023	**46.000**	20	2.300	-	2.300	2.300	2.300
Vervanging armaturen 2024	2024	**46.000**	20	2.300	-	-	2.300	2.300
Vervanging armaturen 2025	2025	**46.000**	20	2.300	-	-	-	2.300
Bruggen (621020)								
Verv. brug Hanebalk	2023	**35.000**	25	1.400	-	1.400	1.400	1.400
TOTAAL-GENERAAL:		**765.000**		**81.208**	**-**	**53.783**	**69.908**	**81.208**

INVESTERINGS-OVERZICHT - categorie B - Nieuwe investeringen

OMSCHRIJVING:	Jaar van investering	Investerings-bedrag	afschr. duur	afschrijv.	Afschrijv. Lasten 2023	Afschrijv. Lasten 2024	Afschrijv. Lasten 2025	Afschrijv. Lasten 2026
Wegen, straten en pleinen (621000)								
Reconstructie N241/kruisingen Pade - Middelweg	2023	**1.100.000**	60	18.333	-	18.333	18.333	18.333
Wonen en bouwen (684000)								
Centrumplan Opmeer	2023	**700.000**	25	28.000	-	28.000	28.000	28.000
TOTAAL GENERAAL:		**1.800.000**		**46.333**	**-**	**46.333**	**46.333**	**46.333**

Overzicht personele lasten

Omschrijving	Aantal	FTE	Loonsom 2023
Raadsleden	15	-	234.733
Burgemeester en wethouders	4	3,60	364.959
Griffie	2	1,89	160.630
MT en strategie	6	6,00	674.993
Bestuurs- en organisatieondersteuning	35	28,15	2.261.372
Zorg-Welzijn	27	21,89	1.798.766
Publiekszaken	22	15,85	1.000.609
Ruimte Ondernemen	14	13,89	1.207.335
Realisatie-Beheer	22	20,64	1.541.555
Interieurverzorging gemeentehuis/ gymzalen/Groen	7	1,60	72.882
Flexibel belonen/cafetariamodel			
	135	**109,91**	**9.317.834**

* Aantal en FTE is excl. raad en college

Deze indicatoren zijn berekend exclusief de voorstellen die opgenomen zijn voor uitbreiding van personeel.

Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19 van het BBV moet in de toelichting op de programmabegroting een overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen. In onderstaand overzicht worden de lasten en baten opgenomen die eenmalig zijn en een invloed hebben op het begrotingssaldo.

Omschrijving incidentele lasten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Inhuur extern afdeling RB	10.000			
E-depot Westfries archief	25.000			
Klanttevredenheidsonderzoek	14.000		14.000	
Lasten VPB grondbedrijf	75.000	75.000	75.000	75.000
Saldo Onvoorzien (niet structureel)	21.000	21.000	21.000	21.000
Planmatig Onderhoud gebouwen	379.200	436.300	608.100	418.600
Verbetering verkeersveiligheid (GVVP)	244.100	77.600		
Planmatig Onderhoud wegen	306.600	297.200	281.600	271.600
De Veken IV GREX	4.906.000			
Verv. Machines afd. Groen	21.000			
Heerenweide GREX	610.700	303.200		
Toevoeging aan reserve Wegen	1.090.600			
Toevoeging aan reserve Huisvesting primair onderwijs	100.000			
Totaal incidentele lasten	**7.803.200**	**1.210.300**	**999.700**	**786.200**

Omschrijving incidentele baten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bijdrage regiogemeenten inzake wegenoverdracht	1.090.600			
De Veken IV GREX	4.906.000			
Heerenweide GREX	610.700	303.200		
Onttrekking aan reserve Bovenwijkse voorzieningen	244.100	77.600		
Onttrekking aan reserve Wegen	306.600	297.200	281.600	271.600
Onttrekking aan reserve Grondbedrijf	75.000	75.000	75.000	75.000
Onttrekking aan reserve Onderhoud gebouwen	10.000			
Onttrekking aan reserve Onderhoud gebouwen	379.200	436.300	608.100	418.600
Totaal incidentele baten	**7.622.200**	**1.189.300**	**964.700**	**765.200**
Saldo incidentele lasten en baten	**181.000**	**21.000**	**35.000**	**21.000**

BIJLAGEN

Bijlage 1: Tabel Onderhoud Kapitaalgoederen

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Stand reserve	Ramingen t.l.v. expl/ voorz**	Volledig en reëel in begroting?**	Achterstallig onderhoud (AOH)?***	Voorzieningen /reserves voor AOH?***
Wegen (incl. kunstwerken en verlichting en buitenwegen overgedragen van het HHNK)	Wegenbeheer-plan 2023-2026	Handhaving van de bestaande situatie	Wegenbeheerplan 2023-2026	De stand van de reserve onderhoud wegen bedraagt per 1-1-2023 € 1,5 miljoen. Met het jaarlijks beschikbare budget in de exploitatie voldoende op peil en bedraagt per 31-12-2026 € 1,6 miljoen	Exploitatie & reserve	Ja	Nee	
	Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024	Goed: geen actie binnen 10 j. Matig: actie binnen 6-10 j. Slecht: onderhoud binnen 5 j.	Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024	Het in de begroting geraamde budget wordt gebruikt voor klein onderhoud. Investeringen worden gekapitaliseerd.	Exploitatie	Ja	Nee	
	Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2021	Conform de praktijkrichtlijn ROVL-2011	Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2021	Het in de begroting geraamde budget voor Vervangingen van openbare verlichting is toereikend om het geplande onderhoud uit te voeren.	Exploitatie	Ja	Nee	

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Stand reserve	Ramingen t.l.v. expl/ voorz**	Volledig en reëel in begroting?**	Achterstallig onderhoud (AOH)?***	Voorzieningen /reserves voor AOH?***
Riolering	Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR) 2022-2027	Voor kwetsbare riolen geldt dat het risico onacceptabel is als uit de beoordeling van een inspectie blijkt dat de ingrijpmaatstaf 4 of hoger is. Voor niet kwetsbare riolen geldt een maatstaf van 5	Programma Stedelijk water en Riolering (PSWR) 2022-2027	Periode 2019-2078 is beschouwd. De voorziening riolering bedraagt op 1-1-2023 € 1,3 miljoen. De spaarvoorziening bedraagt op 1-1-2023 € 2,6 miljoen.	Exploitatie	Ja	Nee	
Beschoeiingen waterkanten en baggeren	Stedelijk waterplan 2018-2021	De kwaliteit mag geen gevaar vormen voor de gezondheid van gebruikers.	Stedelijk waterplan 2018-2021	Het waterplan geeft inzicht in de benodigde kosten. Deze worden jaarlijks verwerkt in de begroting.	Exploitatie	Ja	Nee	
Groen (incl. sportfaciliteiten)	Groenbeleidsplan 2023-2026	Gemiddeld Kwaliteitsniveau B (voldoende, functioneel)	Groenbeleidsplan 2023-2026	Het groenbeleidsplan geeft inzicht in de benodigde kosten. Deze worden jaarlijks verwerkt in de begroting.	Exploitatie	Ja	Nee	
Gebouwen (incl. onderwijs)	Beheerplan gemeentelijke gebouwen	Huidige conditie geldt als uitgangspunt voor	Beheerplan gemeentelijke gebouwen	Het benodigde budget voor het onderhoud van de gebouwen is in	Reserve	Ja	Nee	

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Stand reserve	Ramingen t.l.v. expl/ voorz**	Volledig en reëel in begroting?**	Achterstallig onderhoud (AOH)?***	Voorzieningen /reserves voor AOH?***
	2018-2021,	onderhoud. Deze conditie is redelijk of goed	2018-2021,	de exploitatie en reserve opgenomen. Het gebouwenbeheerplan wordt geactualiseerd voor de periode 2023-2026				